

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU KROTOSZYŃSKIEGO NA LATA 2014 -2020

KROTOSZYN 2014

W imieniu Zarządu Powiatu Krotoszyńskiego składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które przyczyniły się do powstania tego dokumentu.

Leszek Kulka
Starosta Krotoszyński

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	5
1. METODOLOGIA BUDOWANIA STRATEGII.....	6
1.1 ORGANIZACJA PRAC PRACY NAD STRATEGIĄ	6
1.2 RAMY STRATEGII	9
1.2.1 PODMIOT STRATEGII.....	9
1.2.2 PRZEDMIOT STRATEGII	9
1.2.3 PODSTAWY PRAWNE I ORGANIZACYJNE	9
2. OCENA POTENCJAŁU POWIATU - DIAGNOZA.....	11
2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU	11
2.1.1 CHARAKTERYSTYKA OBSZARU	11
2.1.2 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	13
2.1.3 SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	15
2.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	21
2.2.1 EDUKACJA	21
2.2.2 OCHRONA ZDROWIA	27
2.2.3 POMOC SPOŁECZNA	33
2.2.4 BEZROBOCIE.....	41
2.2.5 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	44
2.2.6 OCHRONA PRZYRODY	51
2.2.7 TURYSTYKA, KULTURA, SPORT, REKREACJA	54
2.2.8 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	60
2.3 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	63
2.3.1 DROGI, TRANSPORT PUBLICZNY W POWIECIE.....	63
2.3.2 GOSPODARKA KOMUNALNA I BUDOWNICTWO	66
2.3.3 INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA.....	67
2.4 RYNEK PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	73
2.4.1 RYNEK PRACY	73
2.4.2 PODMIOTY GOSPODARCZE.....	79
2.4.3 ROLNICTWO I OBSZARY WIEJSKIE.....	81
2.5 ADMINISTRACJA POWIATOWA	85
2.5.1 STRUKTURA ORGANIZACYJNA I PODZIAŁ KOMPETENCJI W POWIECIE	85
2.5.2 POTENCJAŁ FINANSOWY POWIATU	89
2.6 OCENA WARUNKÓW ŻYCIA W POWIECIE – BADANIA ANKIETOWE	93
2.7 ANALIZA SWOT DLA POWIATU KROTOSZYŃSKIEGO.....	99
3. WIZJA	105

4. MISJA SAMORZĄDU POWIATOWEGO.....	105
5. CELE.....	106
6. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII.....	111
6.1 ZARZĄDZANIE	111
6.2 WDROŻENIE	111
6.3 MONITOROWANIE.....	112
6.4 FINANSOWANIE STRATEGII.....	112
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW:	114

WSTĘP

Strategia Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2014-2020 jest podstawowym dokumentem określającym cele i kierunki polityki rozwoju powiatu. Stanowi punkt wyjścia dla dokumentów rozwojowych opracowanych przez jednostki organizacyjne powiatu. Winna także stanowić odniesienie dla dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego położonych w powiecie krotoszyńskim. Dokument jest spójny z koncepcją rozwoju nakreśloną w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020”, która na poziomie regionalnym wypełnia założenia nowego modelu zarządzania rozwojem strategicznym w Polsce określonym znowelizowaną ustawą z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jedn.Dz.U. z 2009r. Nr 84 poz.712 z późn. zmianami).

Strategia jest także kolejnym etapem w tworzeniu i realizacji polityki rozwojowej powiatu, której podstawy określiła Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2005-2013 (przyjęta Uchwałą Nr XL/207/05 Rady Powiatu Krotoszyńskiego z dnia 29 czerwca 2005 r.).

Przede wszystkim jednak Strategia powstała po to, abyśmy jako wspólnota samorządowa zorganizowali działania leżące w kompetencji powiatu w sposób racjonalny i efektywny.

1. Metodologia budowania strategii

1.1 Organizacja prac nad strategią

Prace nad Strategią Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego podjęto w roku 2011, kiedy został wypracowany model monitorowania i prowadzenia ewaluacji dotychczas obowiązującej Strategii (do roku 2013). W następstwie przeprowadzonych analiz zidentyfikowano potrzebę opracowania nowego dokumentu, który uwzględni założenia nowego modelu zarządzania strategicznego. W związku z tym powołano zespół pracowników, który następnie przekształcił się w zespół redakcyjny.

Zespół redakcyjny:

- Krzysztof Kaczmarek – Wicestarosta, Członek Zarządu Powiatu – przewodniczący zespołu;
- Edward Kozupa – Sekretarz Powiatu;
- Andrzej Jerzak – Skarbnik Powiatu;
- Marzena Wiśniewska – Naczelnik Wydziału Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu – sekretarz zespołu;
- Joanna Dymarska – Kaczmarek - Biuro Rady Powiatu.

Zarząd Powiatu Krotoszyńskiego podjął decyzję o przystąpieniu do prac nad nowym dokumentem (Uchwała nr 165/11 z dnia 06 grudnia 2011), następnie powołano Komitet Sterujący Pracami nad strategią oraz zespół specjalistów do działań roboczych.

Komitet Sterujący:

- Przewodniczący Komitetu:
Krzysztof Kaczmarek, Wicestarosta.
- Zastępca Przewodniczącego:
Andrzej Jerzak, Skarbnik Powiatu.

Członkowie:

- Zbigniew Barański, Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa;
- Barbara Jakubek, Naczelnik Wydziału Edukacji;
- Paweł Jakubek, Dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie;
- Krzysztof Jelinowski, Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg w Krotoszynie;
- Edward Kozupa, Sekretarz Powiatu;
- Jan Krzywonos, Prezes Klubu Przedsiębiorców Ziemi Krotoszyńskiej;
- Andrzej Piotrowski, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie;
- Marzena Wiśniewska, Naczelnik Wydziału Rozwoju Promocji Kultury i Sportu (sekretarz);
- Andrzej Wichłacz, Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego;
- Stefan Witczak, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Krotoszynie.

Zespół specjalistów:

- Renata Ciesiołka - Wydział Edukacji;
- Karina Bratborska - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
- Renata Zych-Kordus - Rada Powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Janusz Hyliński - Wydział Komunikacji i Dróg;
- Jerzy Stanisławski - Powiatowy Zarząd Dróg;
- Waldemar Wronecki - Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu;
- Elżbieta Poczta - Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu;
- Ewa Fudała - Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego;
- Grzegorz Ziętkiewicz - Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Krotoszynie;
- Ewa Karolczak - Wydział Organizacyjny;
- Dariusz Kłakulak - Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami;
- Włodzimierz Szał - Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie;

- Marek Kalak - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krotoszynie;
- Małgorzata Grzempowska - Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie;
- Natalia Snadna - Terenowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krotoszynie.

Eksperti zewnętrzni:

- Dr Robert Romanowski - Katedra Handlu i Marketingu, Wydział Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu;
- Dr Marek Urbaniak - Katedra Polityki Gospodarczej i Samorządowej, Wydział Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Założeniom strategii oraz omówieniu podstawowych obszarów problemowych poświęcono warsztaty przeprowadzone w marcu 2012 r. z udziałem radnych rady powiatu, kierowników jednostek organizacyjnych, służb inspekcji i straży oraz naczelników wydziałów Starostwa Powiatowego. Następnie przewodniczący i sekretarz Zespołu Redakcyjnego w ramach projektu systemowego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego pn. *Zarządzanie strategiczne rozwojem – poprawa jakości rządzenia w Polsce*, zidentyfikowali warunki i czynniki niezbędne w kształtowaniu i realizacji zarządzania strategicznego z uwzględnieniem Strategii rozwoju.

Jako istotny czynnik powodzenia prac nad dokumentem przyjęto partycypację partnerów społecznych. Dlatego przeprowadzono spotkania konsultacyjne zarówno jako element identyfikacji wyzwań (opracowanie diagnozy), jak również opiniowania powstającego dokumentu. Wersję roboczą Strategii poddano pod dyskusję publiczną zarówno radnym Rady Powiatu Krotoszyńskiego jak i innym partnerom dialogu społecznego, a następnie wersja robocza była przedmiotem kolejnego etapu konsultacji społecznych, który został zrealizowany przy wsparciu projektu POKL – „Konsultuj z pomysłem - aktywne techniki i narzędzia dla efektywnych konsultacji w powiecie krotoszyńskim” (POKL 5.4.2.). Po zaopiniowaniu przez Komisję, dokument przyjęto uchwałą Rady Powiatu Krotoszyńskiego.

Tabela 1. Harmonogram prac nad dokumentem strategicznym pn. Strategia Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2014 – 2020

2011	2012	2013	2013/2014	2014
XI-XII	I-XII	I-X	IX - II	III - X
1.Podjęcie uchwały o przystąpieniu do prac nad strategią (Zarząd Powiatu)	Prace nad raportem o stanie powiatu: - określenie obszarów problemowych;	Prace nad STRATEGIĄ: - Misja-Wizja-Cele (ZS/KS) - redakcja wersji roboczej	Prace nad STRATEGIĄ: - prezentacja zapisów roboczych: - prace nad dostosowaniem dokumentu powiatowego do dokumentów strategicznych na poziomie krajowym i regionalnym oraz dokumentów UE w okresie programowania 2014-20;	- prezentacja wersji roboczej strategii; - przeprowadzenie procedury uchwalenia strategii;
2.Powołanie Komitetu Sterującego - KS	- wszczęcie procedury konsultacji społecznych.	- konsultacje społeczne .		- konsultacje społeczne.
3.Powołanie Zespołu Specjalistów - ZS			- konsultacje społeczne.	

Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały nr 165/11 Zarządu Powiatu, z dnia 06 grudnia 2011r.

1.2 Ramy strategii

1.2.1 Podmiot strategii

Podmiotem strategii jest samorząd powiatu krotoszyńskiego, dlatego też dokument obejmuje te aspekty lokalnej polityki rozwoju, które wynikają bezpośrednio z kompetencji samorządu powiatowego oraz pośrednio wpływają na działania innych podmiotów.

1.2.2 Przedmiot strategii

Przedmiotem strategii jest Powiat Krotoszyński – rozumiany jako wspólnota samorządowa mieszkańców działająca w określonych ramach terytorialnych i administracyjnych, będących integralną częścią Województwa Wielkopolskiego.

1.2.3 Podstawy prawne i organizacyjne

Podstawy prawne strategii rozwoju powiatu wyznaczają:

- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2013r.poz.595; ze zmianami)

- Art.3 pkt.3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009r. Nr 84, poz.712 z późn, zm.);
- Uchwała nr 165/11 Zarządu Powiatu Krotoszyńskiego z dn. 06 grudnia 2011 r. o przystąpieniu do prac nad dokumentem pn. Strategia Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego.

Podstawami organizacyjnymi dla strategii są dokumenty określające politykę rozwojową na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym, a także wspólnotowym, a w szczególności dokumenty:

poziom lokalny:

- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2005 - 2014;
- Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2006 - 2015;
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2008 - 2020;
- Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2009 - 2013 oraz 2014-2018;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie krotoszyńskim na lata 2013-2020;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2012-2015.

poziom regionalny:

- Zaktualizowana Strategia Województwa Wielkopolskiego do roku 2020.
- WIELKOPOLSKA 2020;
- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku;
- Strategia Promocji Gospodarczej Województwa Wielkopolskiego na lata 2010-2020;
- Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2010-2020;
- Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Wielkopolskim 2007-2013.

poziom krajowy:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020.

Poziom wspólnotowy:

- Strategia Europa 2020;
- Umowa Partnerstwa na lata 2014-2020.

2. Ocena potencjału powiatu - diagnoza

2.1 Ogólna charakterystyka powiatu

2.1.1 Charakterystyka obszaru

Powiat krotoszyński położony jest w południowej części Wielkopolski, w makroregionie kaliskim (*geogr. Wysoczyzna Kaliska*), na granicy województwa wielkopolskiego z województwem dolnośląskim.

Rysunek 1. Lokalizacja powiatu krotoszyńskiego

Powiat krotoszyński graniczy z powiatami:

- gostyńskim, jarocińskim, ostrowskim, pleszewskim, rawickim - w województwie wielkopolskim;
- milickim - w województwie dolnośląskim.

Powierzchnia powiatu krotoszyńskiego wynosi 714 km², co stanowi 2,39% powierzchni województwa wielkopolskiego (20. miejsce pod względem powierzchni wśród powiatów w Wielkopolsce).

Administracyjnie obejmuje 6 jednostek: 4 gminy miejsko-wiejskie: Krotoszyn, Kobylin, Kozmin Wielkopolski, Zduny; miasto Sulmierzyce oraz gminę wiejską - Rozdrażew. Obszar ten zamieszkuje blisko 78 tys. osób.

Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu krotoszyńskiego

Przez powiat przebiegają:

- *dwie drogi krajowe:*
 - nr 15 (kierunek północ-południe; Olsztyn - Trzebnica);
 - nr 36 (kierunek wschód-zachód; Ostrów Wlkp. - Legnica);
- *dwie drogi wojewódzkie:*
 - nr 438 (relacji Borek Wlkp. - Koźmin Wlkp.);
 - nr 444 (relacji Krotoszyn – Ostrzeszów).

Na sieć drogową składają się także drogi powiatowe (o łącznej długości 444 km) i drogi gminne. Krotoszyn skomunikowany jest z krajową siecią kolejową poprzez linie: Poznań – Oleśnica oraz Leszno – Ostrów Wlkp.

Historia powiatu krotoszyńskiego jako jednostki administracyjnej sięga 1793 roku. Powiat funkcjonował przechodząc niejednokrotnie przekształcenia terytorialne do 1975 r., kiedy zostały zlikwidowane powiaty jako jednostki terytorialnego podziału kraju. Jednakże powiat odrodził się na przełomie lat 1998/99 na mocy reformy administracyjnej i samorządowej, której zasady określiła m.in. Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998r.

2.1.2 Środowisko przyrodnicze

Klimat

Powiat położony jest w strefie klimatu umiarkowanego, w tzw. śląsko-wielkopolskim regionie klimatycznym. Charakteryzuje się on dominującym wpływem mas powietrza polarnomorskiego znad Oceanu Atlantyckiego i mniejszym wpływem powietrza kontynentalnego. Najczęściej pojawiającą się masą powietrza jest wilgotne powietrze polarno - morskie przynoszące znad północnego Atlantyku wzrost zachmurzenia i opady. Wieloletnia średnia opadów rocznych kształtuje się na poziomie 550-580 mm, okres wegetacyjny roślin trwa ok. 220 dni w roku (...) ¹.

Gleby

Powiat krotoszyński ma charakter przede wszystkim rolniczy. Niemal 72,6% powierzchni (51 tys. 798 ha) - zajmują użytki rolne. Prawie 72% ziemi uprawnej stanowią gleby II-IV klasy, ale też występują gleby urodzajne, jak np. czarnoziemne. Największą część powierzchni zajmują gleby piaskowe, niecałkowicie naglinowe takie, jak: bielice, brunatne wyługowane, czarne ziemie właściwe, czarne ziemie zdegradowane, murszowo – mineralne, płowe i szare. Doliny rzek zalegają najczęściej czarne ziemie i gleby murszowe.

Lasy

Powierzchnia lasów w powiecie wynosi 13 599,5 ha, natomiast lesistość, która wynosi 18,5% obszaru, jest niższa zarówno od wskaźnika krajowego (29%), jak i regionalnego (25,6%). Powiat w rankingu lesistości zajmuje 22 miejsce w regionie. Lasy powiatu są umiejscowione nierównomiernie. Największe kompleksy leśne występują w południowej i wschodniej części - w gminach Zduny, Sulmierzyce i Krotoszyn. Najmniejszym zalesieniem charakteryzuje się gmina Rozdrażew. Obszar powiatu leży w granicach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu. Gospodarkę leśną prowadzą: Nadleśnictwo Krotoszyn, Nadleśnictwo Jarocin, Nadleśnictwo Piaski.

¹ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

Nadleśnictwo Krotoszyn obejmuje na terenie powiatu krotoszyńskiego :

- lasy Skarbu Państwa: 11 980, 79 ha,
- nie stanowiące własności Skarbu Państwa: 608, 4 ha.

Nadleśnictwo Jarocin obejmuje na terenie powiatu krotoszyńskiego:

- lasy Skarbu Państwa: 585,03 ha,
- lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa: 178 ha.

Nadleśnictwo Piaski obejmuje na terenie powiatu krotoszyńskiego:

- lasy Skarbu Państwa: 179.70 ha².

Wody

Wody powierzchniowe

Główną rzeką powiatu krotoszyńskiego jest Orla wchodząca w skład systemu wodnego Baryczy. Jest ona prawym dopływem Baryczy, o spadku 0,74‰. Większym dopływem prawostronnym jest Radęca, natomiast lewostronne to: Żydowski Potok i Borownica. Orla uchodzi do Baryczy (zlewnia II rzędu) w miejscowości Wąsosz. Poprzez dopływy Żydowskiego Potoku dopływają do Orli ścieki z Krotoszyna. Północna część powiatu odwadniana jest przez niewielki ciek Lubieszka.

Wody stojące

Powiat krotoszyński jest ubogi pod względem występowania naturalnych zbiorników wodnych, które zazwyczaj wykorzystywane są jako stawy hodowlane, zbiorniki retencyjne oraz akwenty rekreacyjne. Najwięcej stawów o charakterze półnaturalnym znajduje się na terenie gminy Zduny, są to: Staw Dolny, Staw Górny, Węgielnik, Trafary, Staw Dziesiąty oraz kilka mniejszych. W samym mieście Krotoszynie znajduje się półnaturalny zbiornik wodny: Jezioro Odrzykowskie, który w ostatnich latach został odmulony, pogłębiony i powiększony. W zachodniej części miasta znajduje się kilka zarastających zbiorników wodnych, wcześniej służących także do hodowli ryb. Na terenie gminy Koźmin Wlkp. występują charakterystyczne „oczka” o antropogenicznym pochodzeniu, często wypełnione wodą, niekiedy tylko okresowo.

² Tamże

Wody podziemne

Na terenie powiatu krotoszyńskiego wody podziemne występują w trzech tzw. poziomach wodonośnych: czwartorzędowym, trzeciorzędowym i mezozoicznym. Punkty pomiarowe znajdują się w miejscowościach: Chachalnia, Wałków, Łagiewniki, Dąbrowa i Dzielice. W 2011 roku przeprowadzono badania jakości wód podziemnych uzyskując wskazania III i IV klasy jakości.

Tabela 2. Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego

Lp.	Miejscowość	Gmina	Stratygrafia	Klasa jakości wody w punkcie wg RMŚ 896 z dn. 23 lipca 2008r.	
				2010	2011
1.	Chachalnia	Zduny		III	III
2.	Wałków	Koźmin Wlkp.		III i IV	III
3.	Łagiewniki	Kobylin		IV	IV
4.	Dąbrowa	Rozdrażew		III	III
5.	Dzielice	Rozdrażew		IV	IV

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla powiatu krotoszyńskiego na latach 2012-15

Kopaliny

W granicach powiatu krotoszyńskiego występują złoża kopalin pospolitych, głównie kruszywa naturalnego – piasków i żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej.

2.1.3 Sytuacja demograficzna

Demografia jest istotnym czynnikiem procesów i zjawisk społecznych na danym obszarze. W tabeli nr 3 zestawiono dane dotyczące liczebności mieszkańców w powiecie krotoszyńskim.

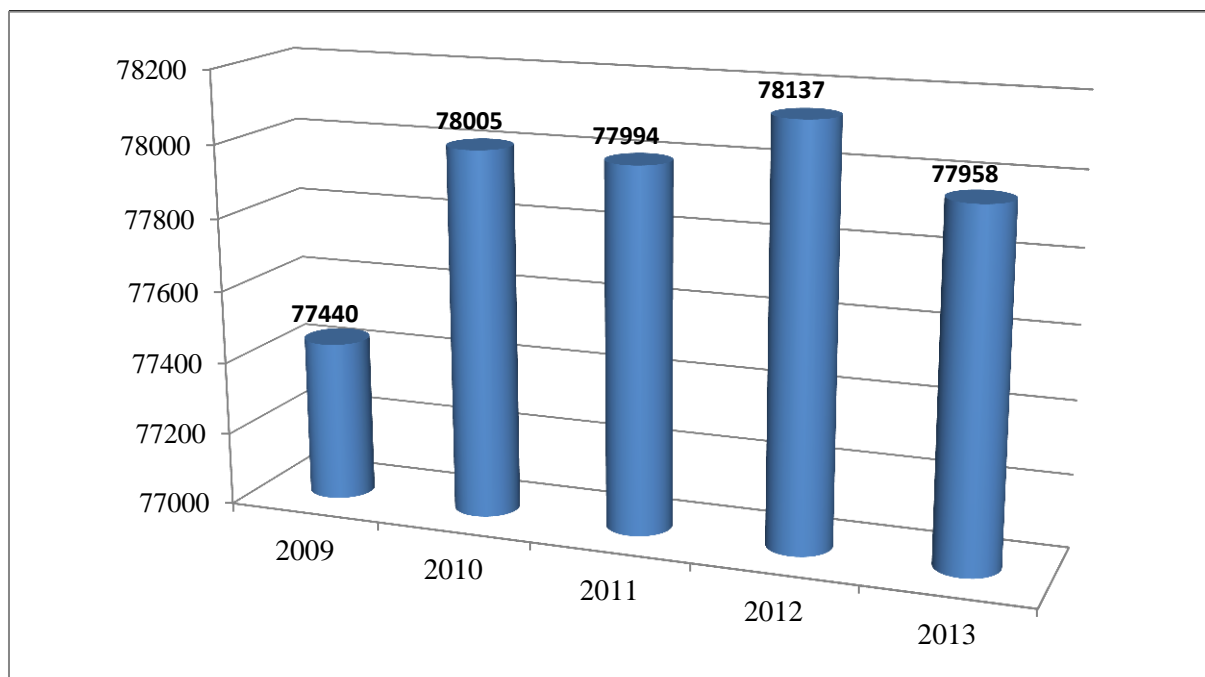
Tabela 3. Liczba mieszkańców gmin w powiecie krotoszyńskim wg. płci, 2012, 2013r.

GMINA	LICZBA MIESZK. 2012	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	LICZBA MIESZK. 2013	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
Rozdrażew	5 202	2 627	2 575	5 192	2 624	2 568
Sulmierzyce	2 895	1 454	1 441	2 905	1 466	1 439
Kobylin	8 2240	4 104	4 136	8 183	4 093	4 090
Zduny	7 344	3 668	3 676	7 427	3 699	3 728
Koźmin Wlkp.	13 587	6 905	6 682	13 533	6 888	6 645
Krotoszyn	40 869	21 012	19 857	40 718	20 903	19 815

Źródło: GUS, Dane z gmin

Gęstość zaludnienia w powiecie krotoszyńskim wynosi 109 osób / km² i jest nieznacznie niższa od średniej w Wielkopolsce, która wynosi 114 os./ km². Ludność powiatu krotoszyńskiego stanowi niespełna 2,3 % ludności regionu. Strukturę płci charakteryzuje wyższa liczebna przewaga kobiet względem średniej dla regionu (odsetek kobiet lokuje powiat na 20. miejscu w rankingu powiatów).

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu krotoszyńskiego w latach 2009 – 2013

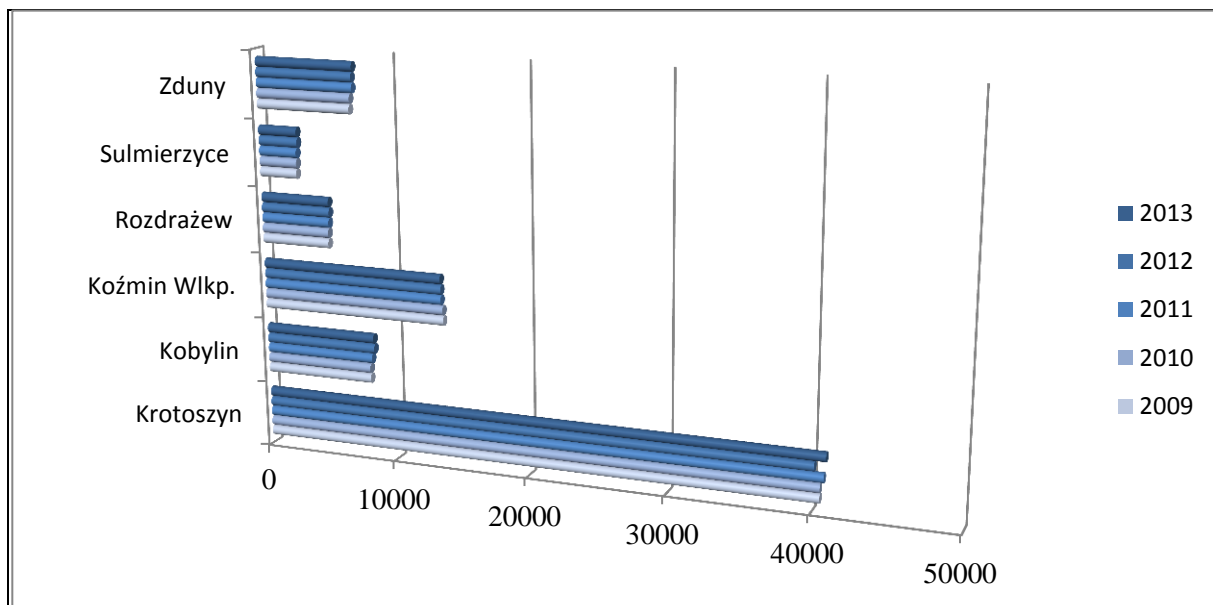

Źródło: GUS

Liczba mieszkańców powiatu krotoszyńskiego w ostatnim czasie nie wykazuje spadków, co jest zjawiskiem pozytywnym. Najliczniejszy obszar pod względem liczby mieszkańców stanowi miasto i gmina Krotoszyn. Skupia ponad 52% mieszkańców, przy czym w samym mieście Krotoszynie mieszka ponad 36 % populacji powiatu.

Wykres 2. Liczba mieszkańców poszczególnych gmin powiatu w latach 2009 – 2013

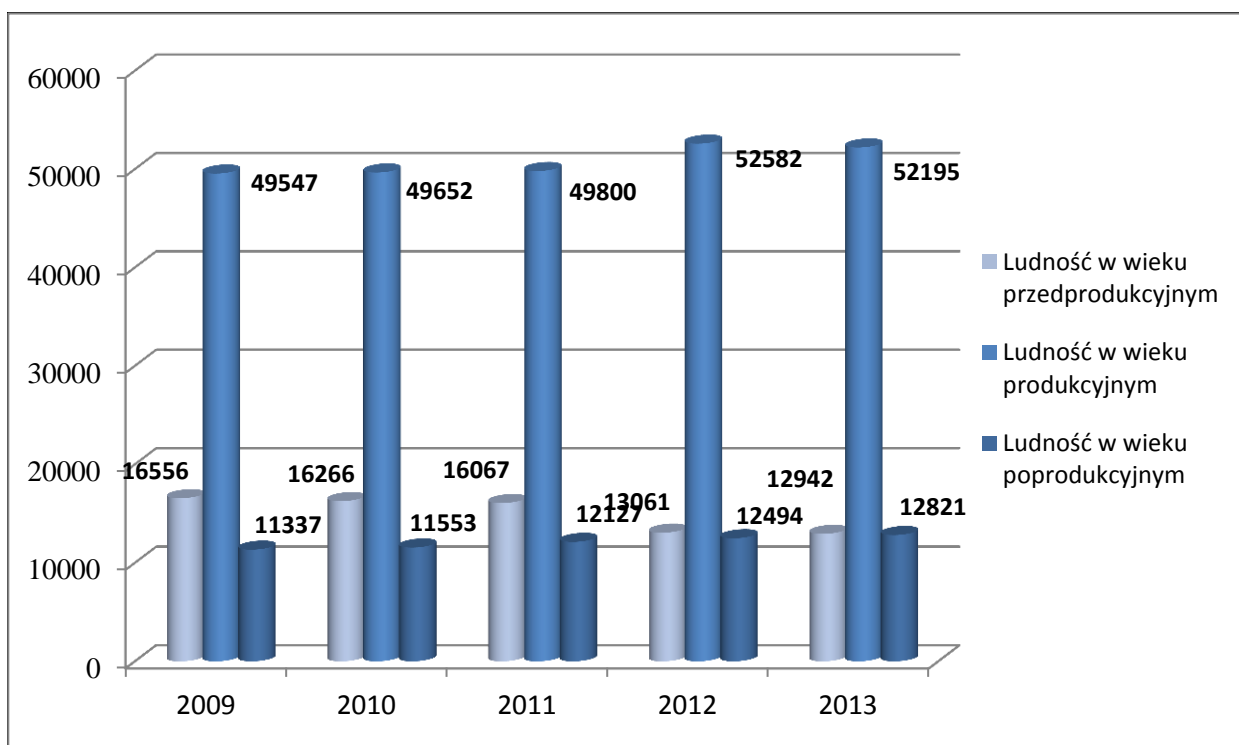
Źródło: GUS

Wzrost liczby mieszkańców odnotowały ostatnio Sulmierzyce i Zduny. Stały spadek liczby mieszkańców następuje w gminie Koźmin Wielkopolski. Krotoszyn, Rozdrażew, Sulmierzyce i Kobylin notują niewielkie roczne wahnięcia liczby mieszkańców.

W powiecie krotoszyńskim, podobnie jak w całym kraju, występuje zjawisko wzrostu grupy osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast zmniejszeniu ulega populacja osób w wieku przedprodukcyjnym, a więc dzieci i młodzieży.

Wykres 3. Ludność powiatu krotoszyńskiego wg wieku w latach 2009-2013

Źródło: GUS

Z danych statystycznych wynika, iż liczba zawieranych małżeństw w powiecie maleje, rośnie natomiast liczba rozwodów. Zjawisko to jest charakterystyczne dla całego regionu, jak i kraju.

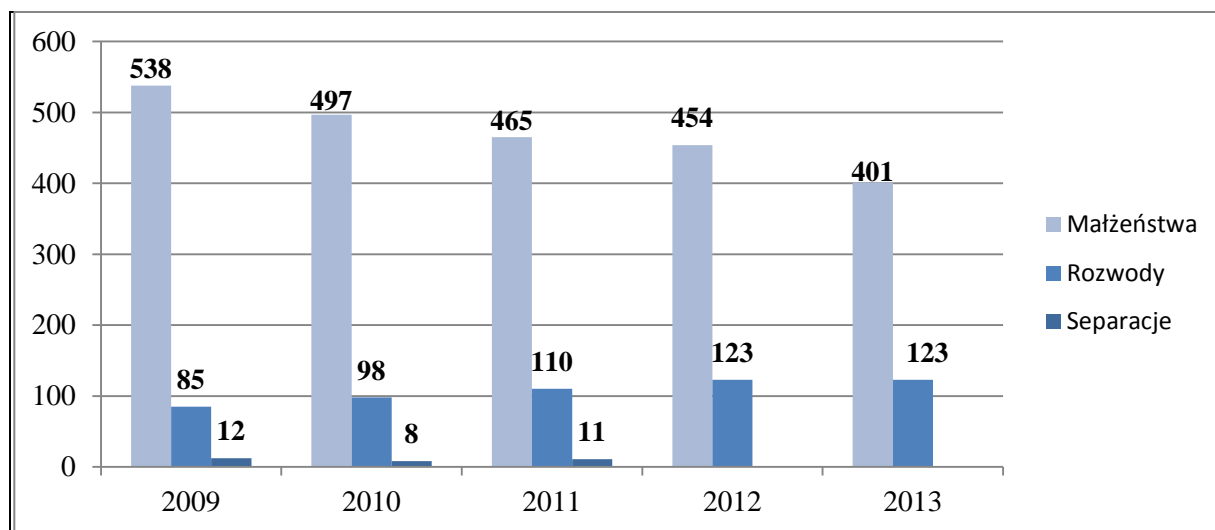
Tabela 4. Liczba małżeństw, rozwodów i separacji w powiecie krotoszyńskim na tle województwa wielkopolskiego w latach 2009-2013

	2009		2010		2011		2012		2013	
	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Małżeństwa	538	23552	497	21191	465	19274	454	16763	401	19103
Rozwody	85	5057	98	4926	110	5353	123	5696	123	5744
Separacje	12	274	8	198	11	210	Brak danych	239	Brak danych	174

Źródło: GUS

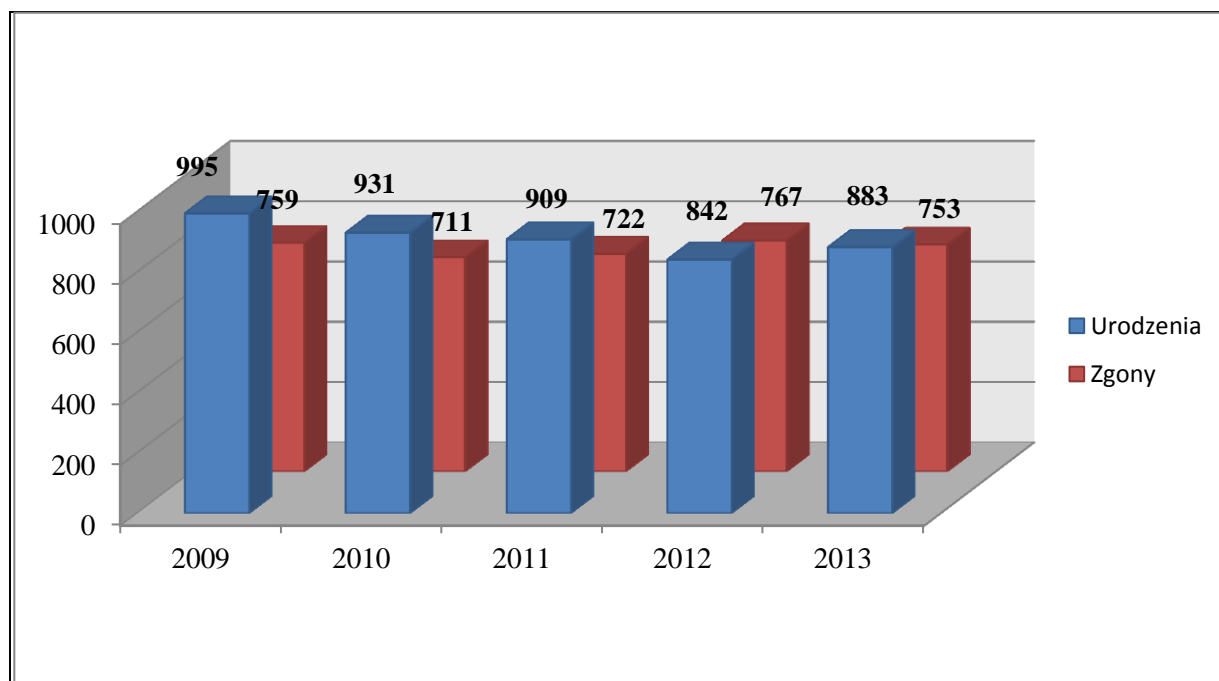
Wykres 4. Liczba małżeństw, rozwodów i separacji w powiecie krotoszyńskim w latach 2009 – 2013.

Źródło: GUS

W powiecie dostrzegana była od 2009r. tendencja spadkowa liczby urodzeń. Towarzyszyła jej stosunkowo zwiększająca się liczba zgonów. Sytuacja uległa jednak poprawie w roku 2013.

Wykres 5. Ruch naturalny ludności w powiecie krotoszyńskim w latach 2008 – 2012

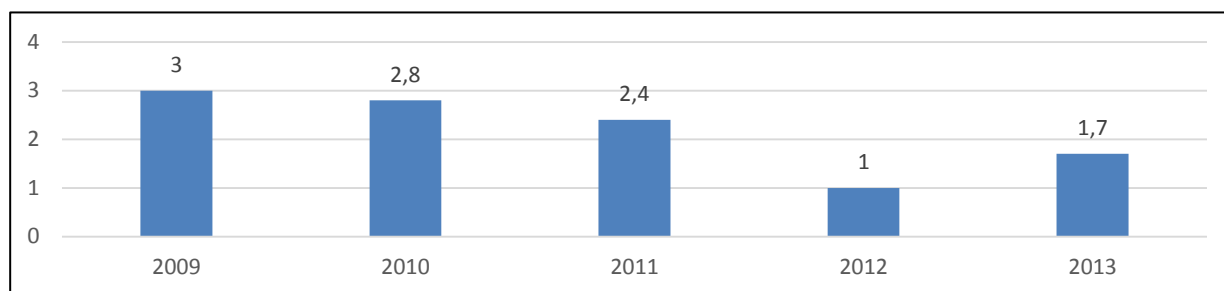

Źródło: GUS

Przyrost naturalny jest elementem wnioskowania na temat sytuacji demograficznej i wskazuje na potencjał rozwoju społecznego powiatu. Od roku 2009 w odniesieniu do powiatu krotoszyńskiego notowano spadek wartości przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców, szczególnie dostrzegalny w 2012 roku. Poprawa wskaźnika nastąpiła w 2013r.

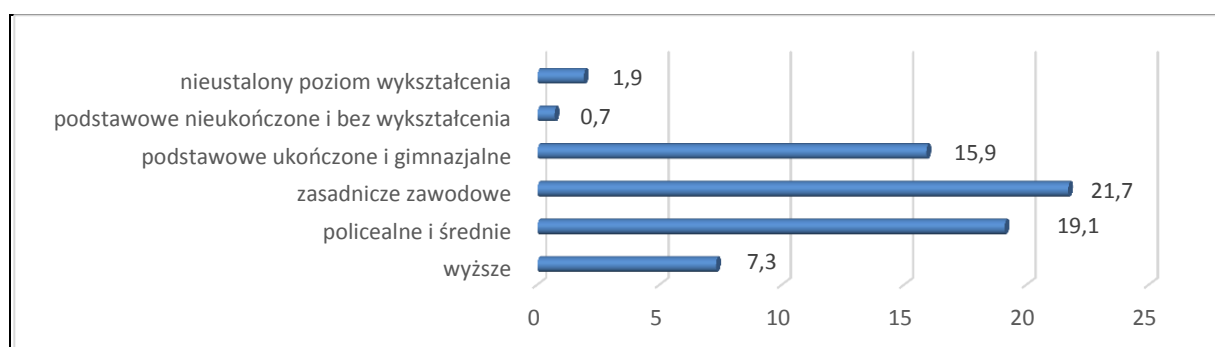
Wykres 6. Przyrost naturalny w powiecie - na 1000 mieszkańców (w latach 2009 – 2013)

Źródło: GUS

Wśród mieszkańców powiatu krotoszyńskiego najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, kolejne pod względem liczebności są osoby z wykształceniem policealnym i średnim.

Wykres 7. Liczba mieszkańców powiatu krotoszyńskiego wg poziomu wykształcenia w roku 2011 (w tys.)

Źródło: GUS (Spis Powszechny)

Należy dostrzec utrzymywanie się zjawiska słabszego poziomu wykształcenia mieszkańców wsi. Stosunek liczby osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym w stosunku do osób z wykształceniem wyższym (wynoszący 5,5) jest na wsi wyższy niż w miastach (2,9).

2.2. Infrastruktura społeczna

2.2.1 Edukacja

Powiat krotoszyński w ramach ustawowych zadań prowadzi 6 publicznych szkół ponadgimnazjalnych (jednostek szkolnictwa ogólnodostępnego), 4 publiczne placówki kształcenia specjalnego oraz 1 placówkę poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

Tabela 5. Szkoły i placówki prowadzone przez Powiat Krotoszyński - rok szkolny 2013/14

Nazwa Szkoły	Typ szkoły
I Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kollataja w Krotoszynie	
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Krotoszynie	II Liceum Ogólnokształcące im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Krotoszynie.
	Technikum nr 1 im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Krotoszynie.
	Szkoła Policealna nr 1 w Krotoszynie.
	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Krotoszynie: - IV Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Krotoszynie; - Technikum Uzupełniające dla Dorosłych w Krotoszynie; - Szkoła Policealna nr 2 dla Dorosłych w Krotoszynie.
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Karola Fryderyka Libelta w Krotoszynie	III Liceum Ogólnokształcące w Krotoszynie.
	Technikum nr 2 w Krotoszynie.
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 im. Jana Pawła II w Krotoszynie	Technikum nr 3 im. Jana Pawła II w Krotoszynie.
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 im. Jana Pawła II w Krotoszynie.
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Józefa Marcińca w Koźminie Wielkopolskim	Technikum w Koźminie Wielkopolskim.
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Koźminie Wielkopolskim.
	II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Koźminie Wielkopolskim.
	Technikum Uzupełniające dla Dorosłych w Koźminie Wielkopolskim.
	Szkoła Policealna dla Dorosłych w Koźminie Wielkopolskim.
I Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców	

Wielkopolskich w Koźminie Wielkopolskim	
Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Krotoszynie	Szkoła Podstawowa nr 6 Specjalna im. Marii Grzegorzewskiej w Krotoszynie.
	Gimnazjum nr 6 Specjalne w Krotoszynie.
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 3 Specjalna w Krotoszynie.
	Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Krotoszynie.
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Borzęciczkach	Szkoła Podstawowa nr 2 Specjalna w Borzęciczkach.
	Gimnazjum Specjalne w Borzęciczkach.
	Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Borzęciczkach.
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. ks. Jana Twardowskiego w Konarzewie	Szkoła Podstawowa Specjalna im. ks. Jana Twardowskiego w Konarzewie.
	Gimnazjum Specjalne im. ks. Jana Twardowskiego w Konarzewie.
	Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy im. ks. Jana Twardowskiego w Konarzewie.
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Koźminie Wielkopolskim	Gimnazjum Specjalne w Koźminie Wielkopolskim.

oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krotoszynie.

Źródło: SP Krotoszyn

Ponadto, w powiecie działają 2 publiczne szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez gminy:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Zdunach – prowadzony przez Gminę i Miasto Zduny
2. Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Kobylinie – prowadzona przez Miasto i Gminę Kobylin

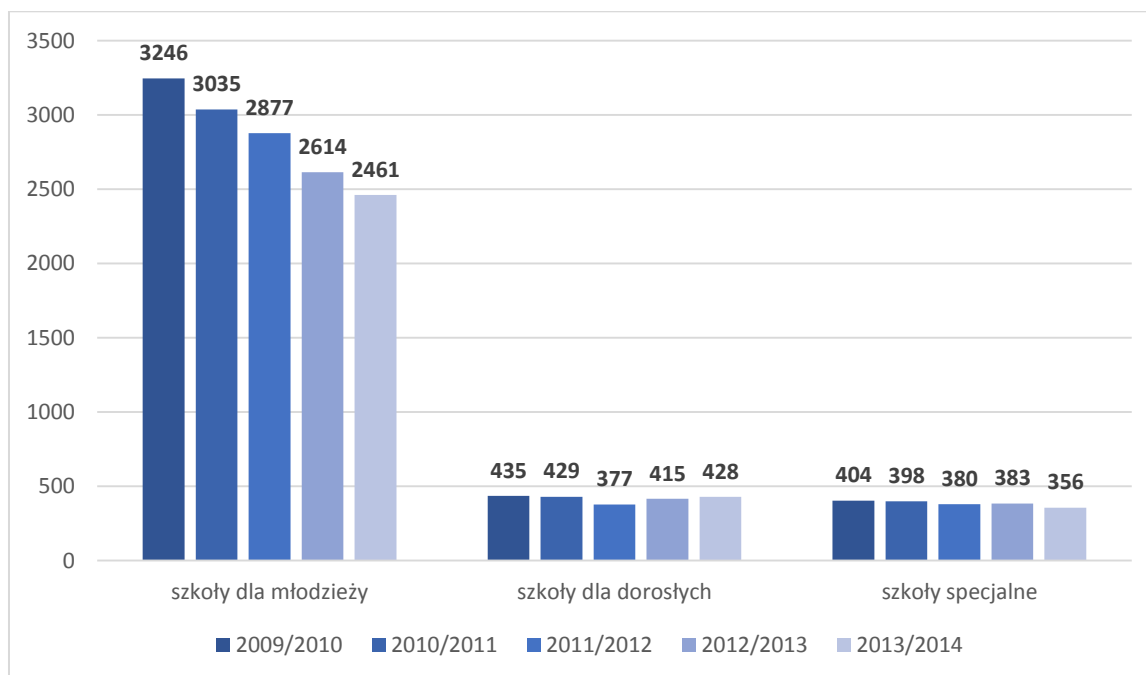
Są także szkoły ponadgimnazjalne niepubliczne prowadzone przez podmioty inne niż samorząd lokalny.

1. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych ZDZ w Krotoszynie.
2. Policealne Studium Farmaceutyczne w Krotoszynie.
3. Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych w Krotoszynie.
4. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Eskulap” w Krotoszynie.
5. Zespół Szkół dla Dorosłych „PROFESJA” w Krotoszynie.
6. Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Krotoszynie.

Na terenie powiatu działają również: 1 żłobek, 40 placówek wychowania przedszkolnego (publicznych i niepublicznych), 36 szkół podstawowych oraz 19 gimnazjów (w tym 1 niepubliczne).

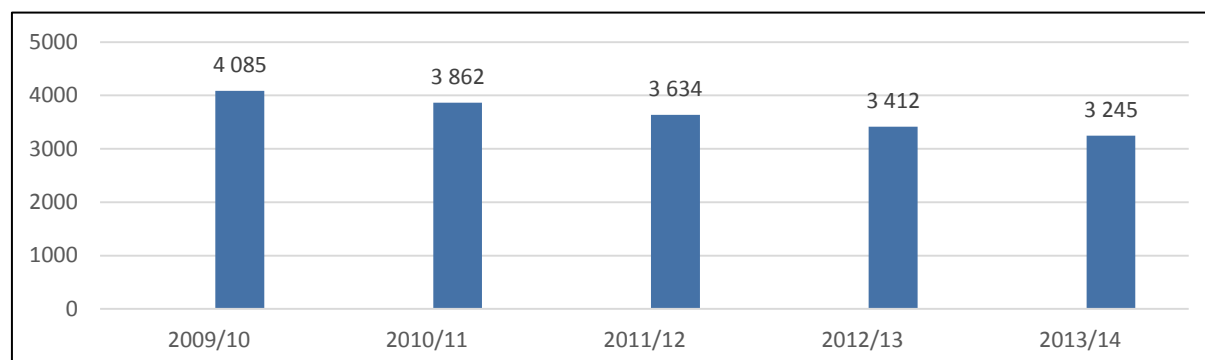
Wykres 8. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży, w szkołach dla dorosłych oraz w szkołach specjalnych w latach szkolnych od r.sz.k.2009/10

Źródło: SP Krotoszyn

Od początku istnienia powiatu notuje się zmniejszenie liczby uczniów w szkołach powiatu o 45%. Tendencja spadkowa dotyczy wszystkich typów szkół za wyjątkiem techników, gdzie w ostatnich latach notuje się wzrost naboru.

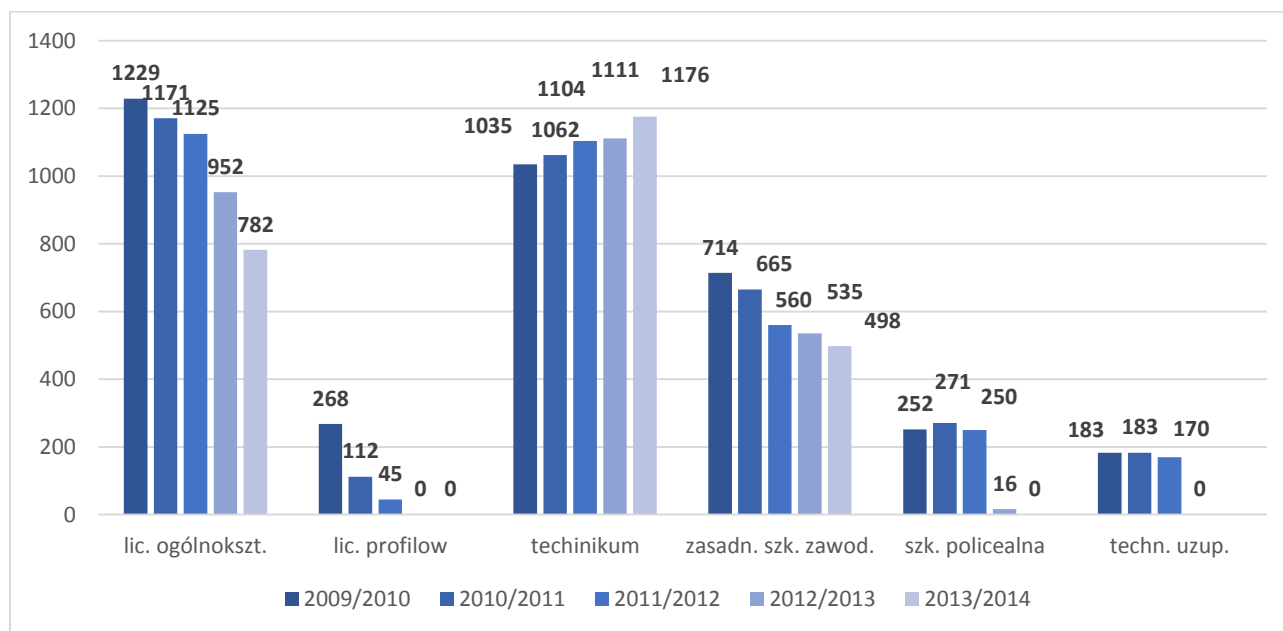
Wykres 9. Liczba uczniów w szkołach powiatu ogółem w latach 2009-2013

Źródło: SP Krotoszyn

Wykres 10. Liczba uczniów w poszczególnych typach szkół ponadgimnazjalnych ogólnodostępnych w latach 2009/2010 - 2013/2014

Źródło: SP Krotoszyn

Tabela 6. Liczba nauczycieli w poszczególnych jednostkach w przeliczeniu na etaty wg stopni awansu zawodowego – stan na 30.09.2013 r.

Szkoła/placówka	Stopień awansu zawodowego				
	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	razem
2011	8,86	83,02	147,02	164,80	403,70
2012.	8,77	71,55	144,70	173,96	398,98
2013	8,59	70,84	133,44	180,58	393,45

Źródło: SP Krotoszyn

W latach 2006-2010 dostrzegalne było zmniejszenie liczby uczniów o 19%, a przy tym zwiększenie liczby nauczycieli (przyrost o 1,5%). Ostatnie lata, (co pokazuje tabela nr 6) wskazują ograniczenie liczby etatów nauczycielskich.

Zdawalność matur i egzaminów zawodowych

Jednym z istotnych kryteriów oceny szkół ponadpodstawowych jest poziom przygotowania uczniów do kontynuowania nauki na wyższych uczelniach oraz (w przypadku kształcenia zawodowego) poziom przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy. Wyniki egzaminów zewnętrznych nie w pełni odzwierciedlają pracę wykonywaną z uczniem w

szkole, niemniej są stosowane w odniesieniu do danych z regionu, okręgu lub kraju, jako miara jakości nauczania.

Często stosowanym wskaźnikiem jest zdawalność matur. Jest ona podawana w odniesieniu do tych osób, które przystąpiły do pięciu egzaminów obowiązkowych. Zdawalność w 2013 roku wynosiła:

- w kraju - 81,0%;
- w okręgu - 80,55%;
- w województwie wielkopolskim - 80,49%;
- **w powiecie krotoszyńskim – 80,72%.**

Zdawalność matur w powiecie kształtuje się powyżej średnich regionalnych i jest w okolicy średniej krajowej. Jest to zjawisko pozytywne, niepokoi jednak stosunkowo niski odsetek młodzieży wybierającej egzaminy na poziomie rozszerzonym.

Tabela 7. Zdawalność i wybieralność (%) egzaminów dodatkowych na poziomie rozszerzonym, część pisemna

Przedmiot	Matematyka		Polski		Angielski	
	Z	W	Z	W	Z	W
Województwo	51,1	15,4	60,9	11,0	67,1	19,4
Powiat	50,3	15,2	56,4	11,1	56,6	12,3

Z – zdawalność, W - wybieralność

Źródło: OKE Poznań

Od wielu lat utrzymuje się natomiast w powiecie krotoszyńskim korzystne zjawisko wysokiej zdawalności egzaminów zawodowych w szkołach powiatu.

Tabela 8. Zdawalność egzaminu zawodowego – sesja letnia w 2013 r.

	zawody robotnicze	zawody technikalne
Okręg	75,31%	63,97%
woj. wielkopolskie	78,22%	64,92%
powiat krotoszyński	88,04%	70,69%

Źródło: OKE Poznań

Inwestycje w bazę szkół

W 2000 roku Rada Powiatu powołała zespół, który wypracował model sieci szkół ponadpodstawowych zgodnie z założeniami przeprowadzanej wówczas reformy. Podstawowym celem samorządu powiatowego było i jest podnoszenie jakości nauczania i racjonalizacja kierunków kształcenia przy jednoczesnym zapewnieniu jak najlepszych warunków do rozwoju placówek. Problemem było i jest rozproszenie bazy – placówki rozlokowane są w wielu obiektach, nierzadko wpisanych do rejestru zabytków.

Wszystkie szkoły i placówki wymagały w momencie przejścia ich przez powiat znacznych nakładów inwestycyjnych. Chodziło zarówno o podstawowe potrzeby, jak i o zapewnienie należytej bazy dydaktycznej. Tylko pobieżny przegląd inwestycji pokazuje, jak wiele uczyniono, szczególnie w zakresie zapewnienia dostępu młodzieży do obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Inwestycje w oświacie 1999-2012

- 1999 - 2001 – hala widowiskowo-sportowa w ZSP Koźmin;
- 2003 - adaptacja nowej siedziby Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- 2005 - sala gimnastyczna z zapleczem przy ZSP 3 Krotoszyn;
- 2008 - boisko wielofunkcyjne przy ZSP 1 w Krotoszynie;
- 2009 - termomodernizacja i remont sali w ZSP 2 Krotoszyn, dostosowanie obiektu do potrzeb uczniów niepełnosprawnych;
- 2009 - ORLIK przy I LO w Krotoszynie;
- 2011 - nowa siedziba Centrum Kształcenia Ustawicznego;
- 2011 - Sala sportowa w I LO Koźmin.

Problemem pozostaje także rozproszenie bazy lokalowej szkolnictwa specjalnego, które rozlokowane jest w trzech ponad stuletnich obiektach. Placówkom tym brakuje przede wszystkim zaplecza rehabilitacyjno-sportowego.

2.2.2 Ochrona zdrowia

Jednym z podstawowych zadań samorządu powiatowego jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa zdrowotnego w oparciu o spójny system opieki świadczący szeroki zakres usług medycznych. Jednostką, która realizuje to zadanie jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie. Samorząd powiatowy w Krotoszynie nie zdecydował się na komercjalizację tego obszaru.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie jest jednostką powiatu posiadającą osobowość prawną. Zakład przede wszystkim świadczy swe usługi mieszkańcom powiatu, ale z jego świadczeń korzystają także mieszkańcy innych jednostek – głównie powiatów ościennych.

Placówki SPZOZ Krotoszyn zlokalizowane są w Krotoszynie oraz Koźminie Wlkp., a także Kobylinie (podstacja pogotowia ratunkowego).

Jednostki SPZOZ Krotoszyn:

1. Szpital Powiatowy im. Marcelego Nenckiego:

Krotoszyn, kompleks przy ul. Mickiewicza:

- szpitalny oddział ratunkowy (SOR) z zespołami ratownictwa medycznego i izbą przyjęć;
- oddział wewnętrzny z pododdziałem kardiologicznym;
- oddział chirurgiczny z pododdziałem urazów narządu ruchu i ortopedii;
- oddział anestezjologii i intensywnej terapii;
- blok operacyjny;
- apteka szpitalna.

Krotoszyn, kompleks przy ul. Bolewskiego

- oddział położniczo-ginekologiczny z traktem porodowo-operacyjnym;
- oddział dziecięcy;
- oddział noworodkowy.

Koźmin Wlkp., kompleks przy ul. Stęszewskiego:

- oddział rehabilitacyjny z pododdziałem rehabilitacji neurologicznej.

2. Zespół Ambulatoryjnych Poradni Specjalistycznych:

- ginekologiczno-położnicza;
- chirurgiczna;
- diabetologiczna;
- ortopedyczna;
- kardiologiczna;
- urologiczna;
- nefrologiczna;
- alergologiczna;
- reumatologiczna;
- rehabilitacyjna.

3. Zakład Leczniczego Usprawniania.

4. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy.

5. Zakład Opieki Paliatywnej.

6. Stacja Dializ.

7. Laboratorium Centralne.

8. Zespół Pracowni Diagnostyki Obrazowej.

9. Centrum Profilaktyki Medycznej i Promocji Zdrowia.

SPZOZ jest jednym z największych pracodawców na terenie powiatu krotoszyńskiego. Stan zatrudnienia w tym zakładzie na 31.12.2012r. to 573 osoby (567,18 etatów), w tym: 16,35 etatu lekarzy medycyny, 40,68 etatu pracowników z wyższym wykształceniem medycznym, 221,8 etatu pielęgniarek. Dodatkowo świadczenia zdrowotne na podstawie umów cywilnoprawnych udzielane były przez 66 lekarzy i 2 pielęgniarki; 44 osoby, w tym 5 lekarzy, 36 pielęgniarek, 2 położne, 1 ratownik medyczny zatrudniono na umowy - zlecenie.

Tabela 9. Lekarze specjaliści pracujący w powiecie krotoszyńskim w 2012r.
(wszystkie placówki)

Specjalizacja	Liczba zatrudnionych
anestezjologii i intensywnej terapii	5
chirurgii ogólnej	7
chorób płuc	2
chorób wewnętrznych	15
dermatologii i wenerologii	0
geriatrii	1
kardiologii	1
medycyny rodzinnej	9
medycyny pracy	1
nefrologii	2
neurologii	0
okulistyki	1
ortopedii i traumatologii	2
otolaryngologii	1
pediatrii	7
położnictwa	5
psychiatrii	2
urologii	0

Źródło: GUS

Powiat krotoszyński, podobnie jak inne jednostki, zwłaszcza te oddalone od ośrodka regionalnego, boryka się z problemem należytej dostępności do porad lekarzy specjalistów. Dotyczy to zarówno poradni, jak i szpitala powiatowego. Problem niedoboru kadry lekarskiej sygnalizuje od lat Radzie Powiatu dyrekcja SPZOZ Krotoszyn zwracając uwagę m.in. na poważną sytuację z obsadą lekarską Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

Tabela 10. Opieka zdrowotna - powiat krotoszyński (P) na tle województwa (W)

2012	łóżka w szpitalach		zakłady opieki zdrowotnej		praktyki lekarskie		Porady na 1 mieszkańca	
	W	P	W	P	W	P	W	P
	161	18	1801	30	799	29	7,4	6,4

Źródło: GUS

Na strukturę systemu ochrony zdrowia w powiecie składa się sieć specjalistycznych poradni i szpital, a także sieć placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej (2013r. – 29 poradni) oraz aptek (2013r. - 26 aptek, w powiecie przypada 1 apteka/ 3005 osób, w województwie – 1 apteka/3045 osób).

Tabela 11. Opieka zdrowotna – liczba placówek ochrony zdrowia w powiecie na tle województwa i subregionu

2013	Województwo	Subregion Kaliski	Powiat
Zakłady Opieki Zdrowotnej	1783	290	29
Niepubliczne	1690	269	25
Apteki	1137	189	26

Źródło: GUS

Rozbudowa, rozwój, a w konsekwencji utrzymanie Szpitala Powiatowego w Krotoszynie stanowi priorytet wszystkich kadencji samorządu powiatowego. Dlatego na wiele lat przed okresem największego dotowania Polski przez Unię Europejską wypracowano koncepcję modernizacji szpitala. Pierwszy jej etap przeprowadzono samodzielnie przy udziale środków własnych powiatu, na drugi etap pozyskano dotację z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Ten projekt pozwolił zakończyć proces m.in. powstawania Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Etap trzeci modernizacji szpitala zakończy się w roku 2015, a jego realizacja będzie możliwa dzięki dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa przyznanej powiatowi w kwietniu 2014r.

Przekształcenia w powiatowym systemie ochrony zdrowia:

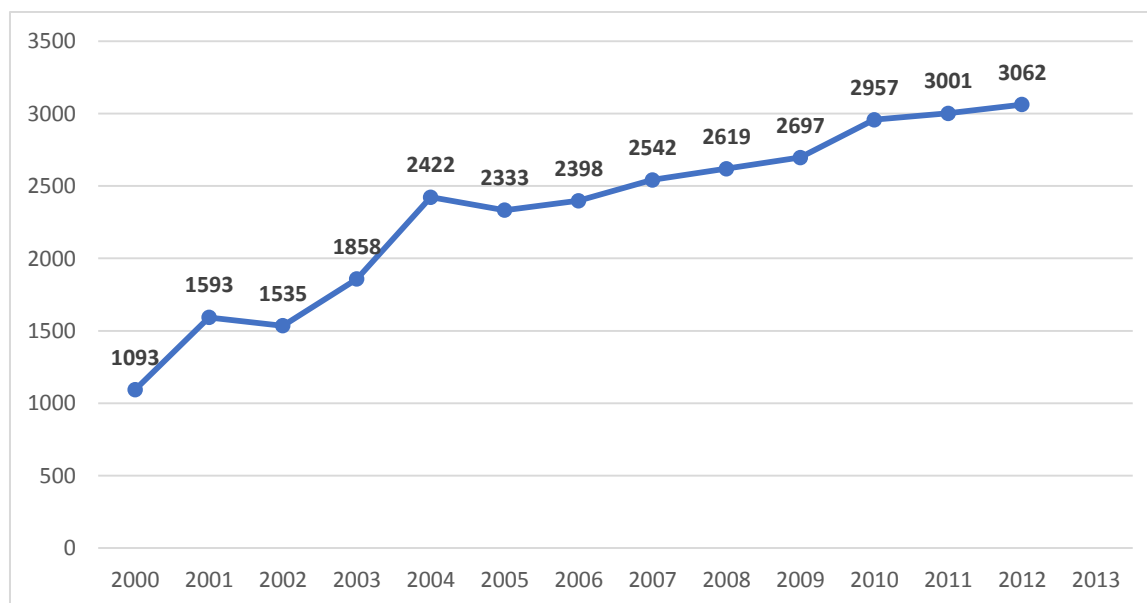
- **1999-2004 – konsolidacja systemu ochrony zdrowia**
 - budowa zintegrowanego systemu ratownictwa medycznego (podstacje Koźmin- Kobylin);
 - powołanie Centrum Profilaktyki Medycznej i Promocji Zdrowia;
 - nowy oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii;
 - powstanie Zakładu Opiekuńczo- Leczniczego i Opieki Paliatywnej;
 - oddanie do użytku stacji dializ im. dr. Wł. Bolewskiego;
 - remont oddz. wewnętrznego i chirurgicznego;

- **2004-2008 - optymalizacja i rozwój świadczonych usług, modernizacja szpitala etap I**
 - nowe pracownie tomografii komputerowej i echokardiografii i RTG;
 - rozbudowa sali reanimacyjnej SOR;
 - windy w trzech obiektach SPZOZ;
 - nowe wyposażenie szpitala (częściowo ze środków ZPORR).
- **2009 – 2013 - dalsze przekształcenia oraz modernizacja szpitala powiatowego, etap II**
 - windy w dwóch obiektach SPZOZ;
 - powstanie oddziału rehabilitacyjnego – Koźmin Wlkp.;
 - modernizacja szpitala – oddanie do użytku SOR (dofinansowanie POiŚ);
 - termomodernizacja obiektów SPZOZ (dofinansowanie WRPO);
 - uruchomienie lądowiska dla śmigłowców (dofinansowanie POiŚ);
 - nowe wyposażenie i ambulanse (częściowo ze środków POiŚ i WRPO).

Istotnym wskaźnikiem obrazującym rozwój i efektywność pracy szpitala jest m.in. ilość wykonywanych zabiegów operacyjnych. Od początku istnienia powiatu, wskaźnik ten rośnie.

Wykres 11. Zabiegi operacyjne w latach 2000-2013

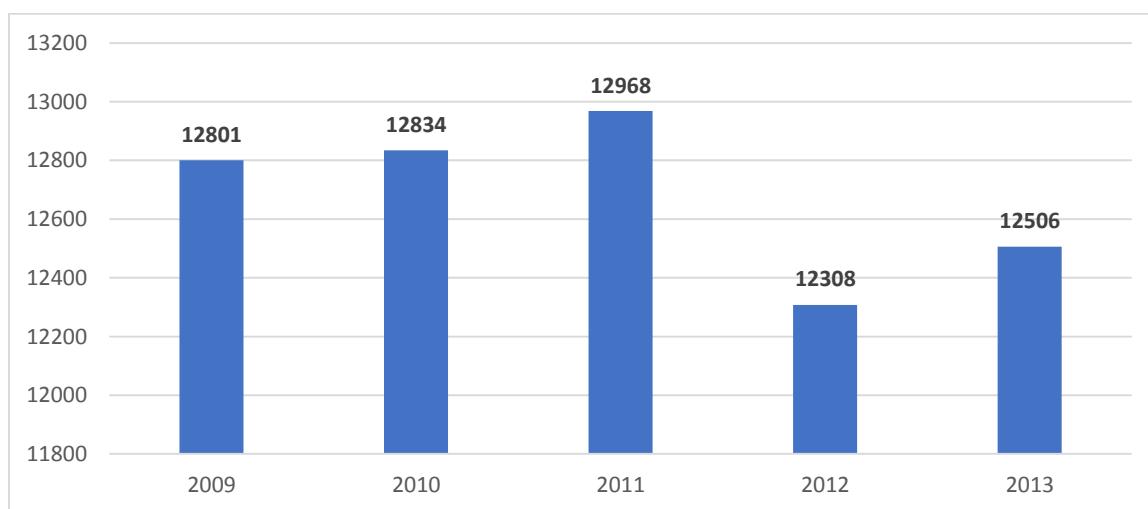

Źródło: SPZOZ Krotoszyn

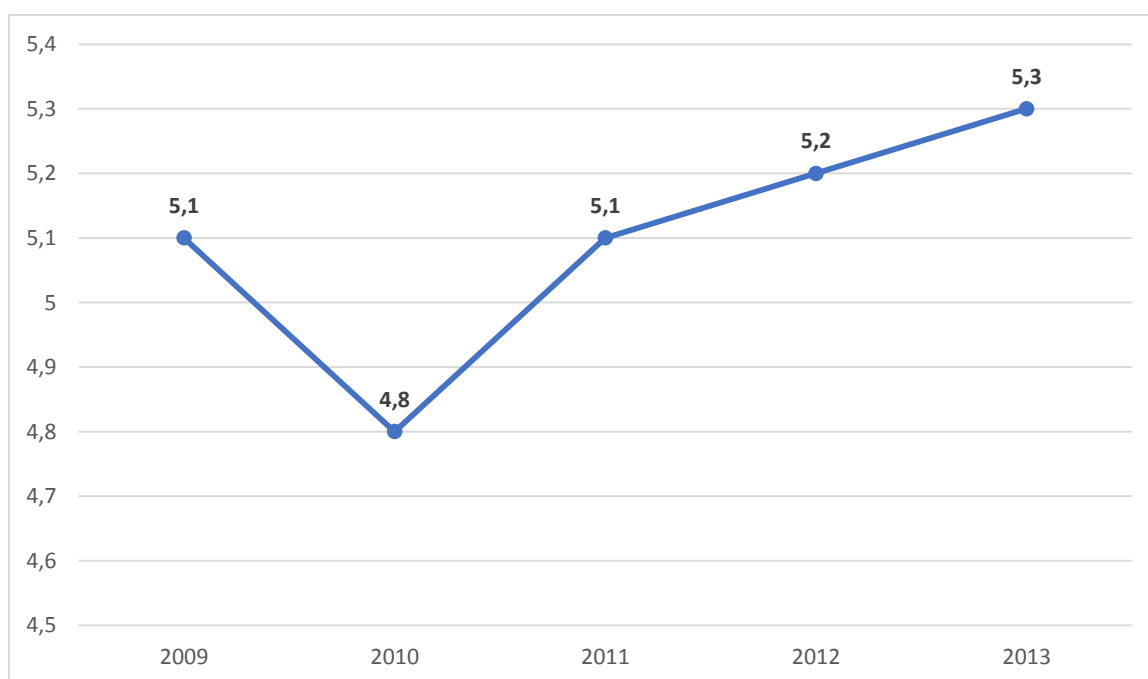
Poziom hospitalizacji w krotoszyńskim szpitalu powiatowym wykazywał w ostatnich latach tendencję wzrostową, co w zestawieniu ze skracającym się wskaźnikiem długości hospitalizacji prowadzi do większej efektywności wykorzystania zasobów szpitala.

Wykres 12. Liczby hospitalizacji w latach 2009 - 2013

Źródło: SPZOZ Krotoszyn

Wykres 13. Średnia długość hospitalizacji w latach 2005 - 2012

Źródło: SPZOZ Krotoszyn

Profilaktyka zdrowotna

Choroby układu krążenia oraz nowotworów są najczęstszą przyczyną zgonów w Polsce. W powiecie krotoszyńskim udział wyróżnionych czynników jako przyczyna zgonów jest wyższy od regionalnych i w tym względzie powiat jest na 12. „wysokim” miejscu w regionie.

Tabela 12. Choroby układu krążenia i nowotwory jako przyczyny zgonów – wskaźnik procentowy

	Województwo	Subregion kaliski	Powiat
Choroby układu krążenia	40,1	42,8	45,3
Nowotwory	24,7	25,8	26,7

Źródło: GUS

Wobec powyższego niezwykle istotną kwestią, poza dostępnością do diagnostyki i leczenia jest działalność profilaktyczna. Instytucją, którą powołano w powiecie krotoszyńskim do realizacji zadań w tym zakresie jest Centrum Profilaktyki Medycznej i Promocji Zdrowia SPZOZ Krotoszyn. Jego działalność obejmuje realizację programów profilaktycznych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz Starostwo Powiatowe w Krotoszynie. Programy finansowane w r. 2012 przez Narodowy Fundusz Zdrowia to: „Program profilaktyki raka piersi - etap podstawowy”, „Program profilaktyki raka piersi - etap pogłębionej diagnostyki” i „Program profilaktyki raka szyjki macicy – etap podstawowy”. Ze środków Starostwa Powiatowego w Krotoszynie realizowane były następujące programy: „Program profilaktyki raka gruczołu krokowego” i „Program profilaktyki chorób odtytoniowych”. W profilaktyce chorób układu krążenia niezwykle istotną rolę odgrywa promocja zdrowego stylu życia. Tu istotnym partnerem stają się organizacje pozarządowe. Z ich inicjatywy odbywa się szereg wydarzeń promocyjnych m.in. „Spacer dla serca”.

2.2.3 Pomoc społeczna

Szczegółowe zadania, za które w sferze socjalnej ponosi odpowiedzialność samorząd powiatowy wynikają z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz – w odniesieniu do osób

niepełnosprawnych – ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. To wskazuje na wielowymiarowość działań i motywuje do współpracy z samorządami gminnymi oraz innymi podmiotami społecznymi i gospodarczymi.

Rysunek 3. Zintegrowany system pomocy społecznej w powiecie krotoszyńskim

Źródło: PCPR Krotoszyn

W zakresie działań systemu pomocy społecznej powiatu znajduje się prowadzenie szeregu specjalistycznych usług dla różnych kategorii wymagających wsparcia, a są to: stacjonarne usługi opiekuńcze w domach pomocy społecznej, ochrona ofiar przemocy, środowiskowe ośrodki wsparcia, interwencja kryzysowa, specjalistyczna informacja o prawach i uprawnieniach, pomoc uchodźcom, usługi z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, orzecznictwo o niepełnosprawności, środowiskową

pomoc ofiarom przemocy, prowadzenie programów korekcyjnych ze sprawca przemocy w rodzinie, organizowanie i koordynację pieczy zastępczej, organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, wspieranie w usamodzielnianiu wychowanków rodzin zastępczych i placówek, realizacja programów osłonowych dla osób zagrożonych marginalizacją.

Podstawową jednostką organizacyjną, która odpowiada za system pomocy społecznej, koordynując pracę podległych sobie instytucji, jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie.

Sytuacja społeczna w powiecie krotoszyńskim

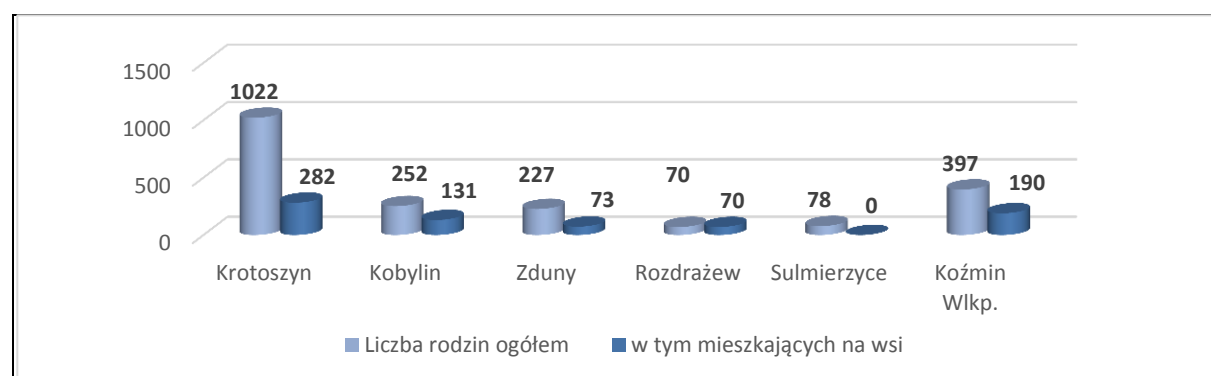
Tabela 13. Świadczenia udzielone w gminach powiatu krotoszyńskiego w roku 2013

Gmina	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Krotoszyn	1 904	2 555 440	905	2 725
Kobylin	402	404 057	244	807
Zduny	249	148 988	170	469
Rozdrażew	90	68 845	50	204
Sulmierzyce	71	60 917	61	185
Koźmin Wlkp.	639	990 995	407	1 191
Razem	3 355	4 229 242	1 837	5 581

Źródło: PCPR Krotoszyn

Wskaźnik liczby osób, którym przyznano świadczenia na 10 tys. mieszkańców wyniósł w powiecie 433 i jest wyższy od wskaźnika regionalnego - 365 os./10 tys.

Wykres 14. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w powiecie krotoszyńskim ze względu na miejsce zamieszkania w roku 2013

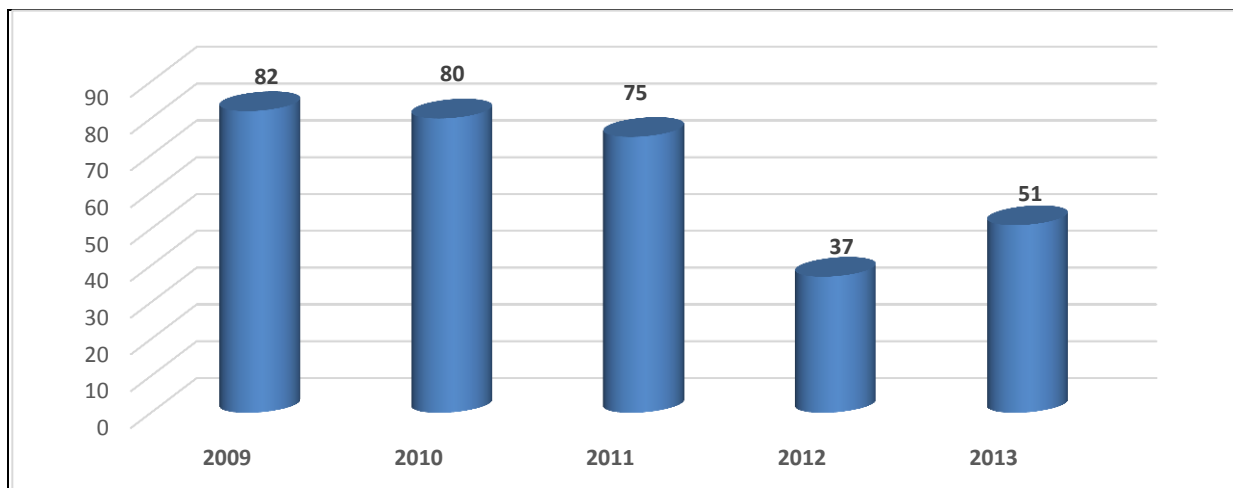

Źródło: PCPR Krotoszyn

Powiat Krotoszyński posiada rozwinięty system interwencji w sytuacjach związanych z przemocą, a zwłaszcza z przemocą w rodzinie. Działalność całego zespołu instytucji nakierowana jest nie tylko na doraźną interwencję oraz udzielanie wsparcia ofiarom, ale także na pracę ze sprawcami.

Wykres 15. Liczba spraw dotyczących przemocy

Źródło: PCPR Krotoszyn

W powiecie krotoszyńskim od roku 1997 działa Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym. Pracujący tam specjaliści prowadzą porady zarówno dla osób uzależnionych jak i ich otoczenia:

Tabela 14. Rozmowy i konsultacje związane z problemem alkoholowym przeprowadzone w 2013 r.

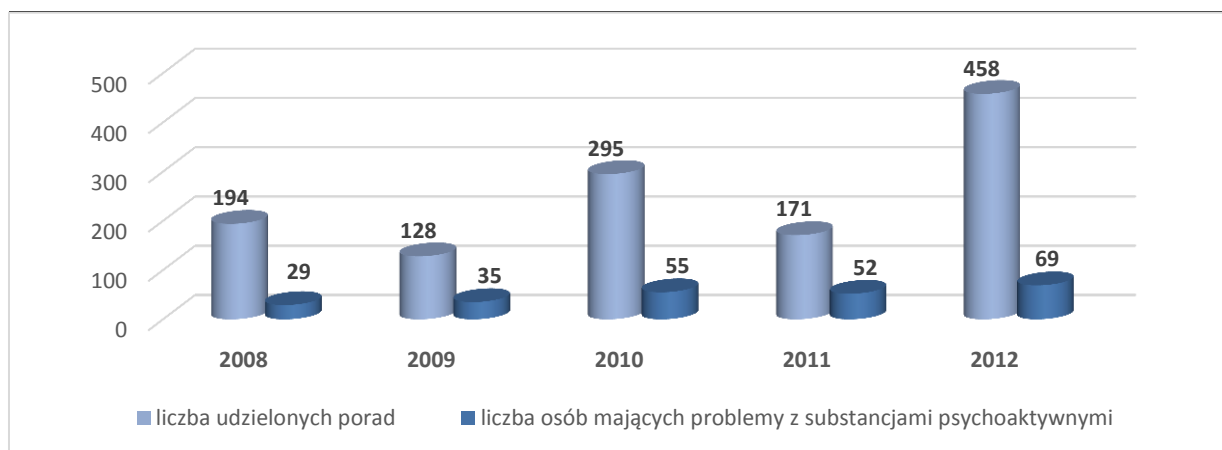
Rodzaj wsparcia	Liczba
Rozmowy motywujące osoby uzależnione:	39
Rozmowy motywujące osoby współuzależnione	11
Rozmowy informujących o istocie choroby alkoholowej	47
Rozmowy utrwalające trzeźwość	170
Rozmowy mające związek z przemocą	2
Rozmowy telefoniczne	46
konsultacje indywidualne programu naprawczego	103

Źródło: Dane Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym

Jak wynika z analizy przeprowadzonej przez PCPR wzrasta liczba osób mających problem z substancjami psychoaktywnymi. Rosnąca liczba porad udzielonych tym osobom świadczy o większej potrzebie społecznej, wzrastającej stopniowo świadomości społecznej, ale też o szerszej i dobrej jakościowo ofercie placówek wsparcia.

Wykres 16. Porady udzielone osobom z problemem nadużywania substancji psychoaktywnych

Źródło: PCPR Krotoszyn

Pieczna zastępcza

Prowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie praca z rodzinami zastępczymi przynosi efekt w postaci rosnącej liczby przeszkolonych rodziców zastępczych, którzy są świadomi stojącej przed nimi odpowiedzialności. O rosnącej integracji tego środowiska świadczy m.in. fakt, iż powołało one do życia organizację pozarządową (lokalny oddział ogólnopolskiego stowarzyszenia FAMUŁA), która działa na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego.

Tabela 15. Liczba rodzin zastępczych w latach 2009 – 2013

Typ rodzin	2009	2010	2011	2012	2013
Rodziny spokrewnione	65	60	60	56	40
Rodziny niezawodowe	21	18	15	34	39
Pogotowie rodzinne	0	0	0	1	1
Rodziny zawodowe wielodzietne	2	5	5	6	Rodzinny dom dziecka - 1
Suma	88	83	80	96	

Źródło: PCPR Krotoszyn

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych stale wzrasta. Najwięcej dzieci trafia do rodzin spokrewnionych.

Tabela 16. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie powiatu krotoszyńskiego w latach 2009 – 2013 (stan na 31.12.)

Typ rodzin	2009	2010	2011	2012	2013
Rodziny spokrewnione	72	73	74	53	45
Rodziny niezawodowe	30	21	21	40	53
Pogotowie rodzinne	0	0	0	3	9
Rodziny zawodowe	8	16	19	26	22
Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych	36	38	34	37	41
Rodzinny dom dziecka					6
Suma	146	148	148	159	178

Źródło: PCPR Krotoszyn

Osoby niepełnosprawne

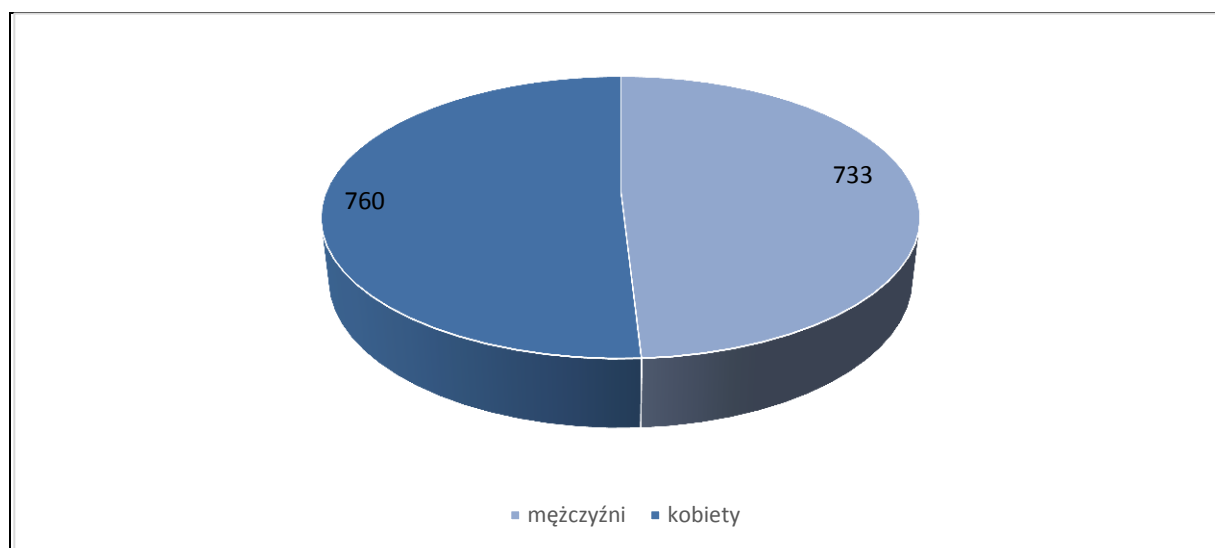
Niepełnosprawność pozostaje jednym z najistotniejszych wyzwań społecznych. Osoby niepełnosprawne stanowią 12,3 % populacji powiatu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie realizując zadania w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych udziela pomocy finansowej tym osobom, wspiera je w zakresie rehabilitacji, jak również dofinansowuje przedsięwzięcia nakierowane na likwidację barier architektonicznych i społecznych oraz realizuje programy aktywizacji społecznej i zawodowej.

Tabela 17. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2009 – 2013

Rok	Liczba orzeczeń wydanych osobom przed 16 rokiem życia	Liczba orzeczeń wydanych osobom powyżej 16 roku życia
2009	300	1645
2010	290	1645
2011	276	1639
2012	268	1547
2013	289	1516

Źródło: Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Wykres 17. Liczba orzeczeń wydanych w roku 2013 wg płci osobom powyżej 16 roku życia

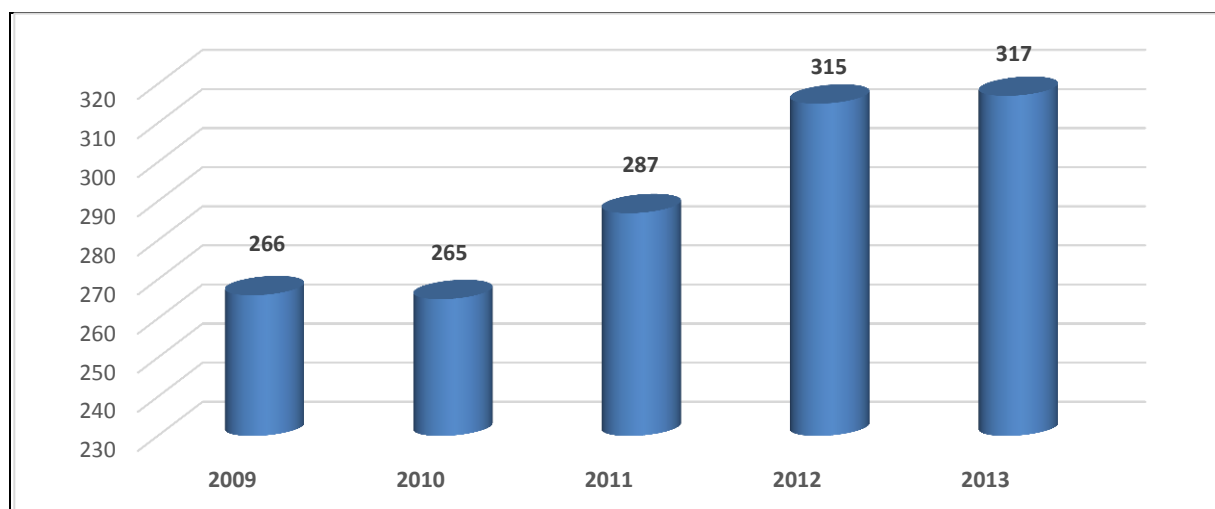
Źródło: Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Od 2009 roku maleje liczba środków przekazywanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na tworzenie miejsc pracy oraz dotacje na działalność dla osób niepełnosprawnych, co stanowi istotę rehabilitacji zawodowej. Maleje również budżet przeznaczony na turnusy rehabilitacyjne, przedmioty ortopedyczne oraz imprezy integracyjne.

Opieka stacjonarna

Na terenie powiatu krotoszyńskiego funkcjonują dwie placówki stacjonarnej opieki społecznej. Obydwie zlokalizowane są na terenie gminy Zduny. Są to: Dom Pomocy Społecznej w Baszkowie oraz Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Intelaktualnie Niepełnosprawnej w Zdunach, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo.

Wykres 18. Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej w latach 2009 – 2013

Źródło: PCPR Krotoszyn

Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej z roku na rok wzrasta. Przyczyną takiej tendencji wzrostowej jest w głównej mierze rozwój cywilizacyjny i starzejące się społeczeństwo. Dzięki prowadzonym inwestycjom DPS w Baszkowie należy do najnowocześniejszych tego typu placówek w regionie. Również DPS w Zdunach, dzięki prowadzonym modernizacjom, spełnia obowiązujące obecnie standardy w zakresie warunków bytowych mieszkańców.

Rozwój powiatowego systemu wsparcia społecznego od początku istnienia powiatu:

- 1999 - 2011 - budowa Domu Pomocy Społecznej w Baszkowie
- 1999 - utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Krotoszynie
- 2000 - utworzenie Młodzieżowego Klubu Środowiskowego i świetlicy dla dzieci niepełnosprawnych; oddanie do użytku mieszkania chronionego dla osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze
- 2000 – podpisanie porozumień z gminami na rzecz utworzenia i współfinansowania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie
- 2004 - utworzenie punktu poradnictwa prawnego
- 2005 – partnerstwo na rzecz utworzenia „Niebieskiego Pokoju”
- 2006 - zawodowe rodziny zastępcze
- 2007-2008 – zakończenie programów naprawczych w DPS Baszków i DPS Zduny
- 2009 - utworzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zdunach.

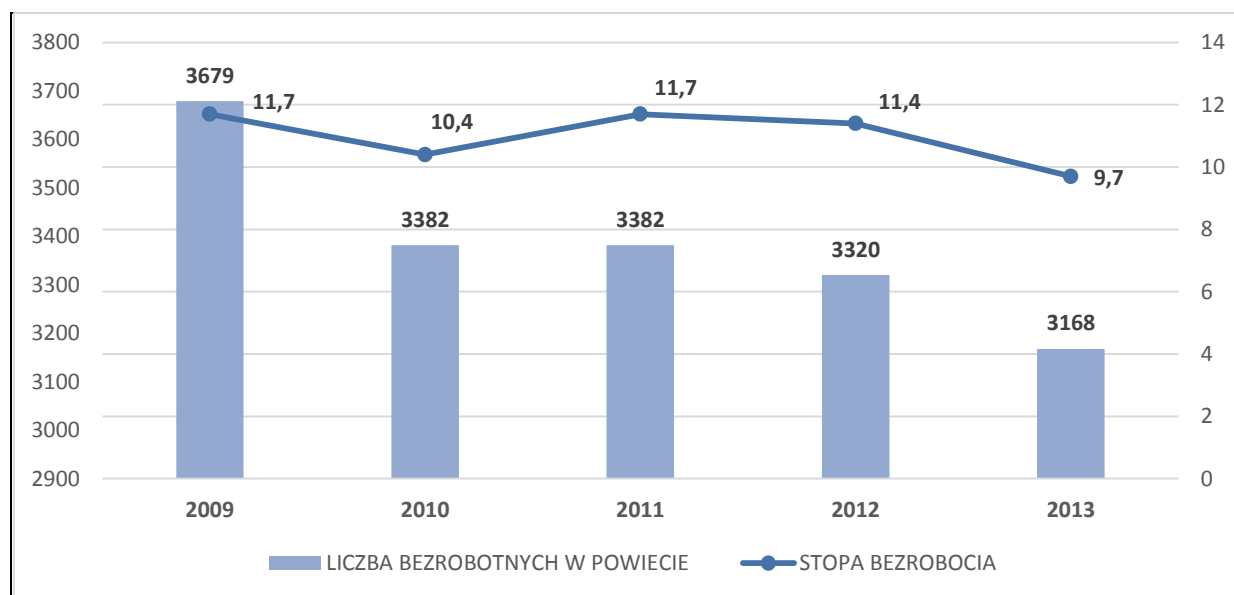

- 2010 – ukończenie inwestycji (budowa nowego obiektu) w DPS Baszków
- 2010 - inicjatywa na rzecz partnerstw w ekonomii społecznej (spółdzielnia socjalna).
- 2013 – rodzinny dom dziecka, spółdzielnie socjalne

2.2.4 Bezrobocie

Do najistotniejszych wyzwań wpływających na potencjał społeczny i ekonomiczny powiatu zaliczyć trzeba bezrobocie. Analiza tego zjawiska pozwala odpowiedzieć na liczne pytania dotyczące lokalnej polityki rozwoju. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krotoszynie wyniosła na koniec 2013 roku 3168 osób (9,7 %). **Kobiety** stanowią 62% tej grupy (1964 osób).

Wykres 19. Stopa bezrobocia w (%) oraz liczba bezrobotnych w latach 2009 - 2013

Źródło: PUP Krotoszyn

Pomimo dostrzegalnego spadku liczby bezrobotnych wciąż istnieją grupy szczególnie zagrożone perspektywą braku zatrudnienia. W ogóle bezrobotnych, pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Krotoszynie, zdecydowaną większość (90%) stanowią osoby należące do grupy będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zdefiniowanych w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r., Nr 69, poz. 415, ze zmianami).

Tabela 18. Grupy bezrobotnych szczególnie zagrożone brakiem zatrudnienia

BEZROBOTNI	ZAREJESTROWANI	
	RAZEM	W TYM KOBIET
do 25 roku życia	739	503
Długotrwale bezrobotni (pow. 12 m-cy)	1594	1082
Kobiety, które po urodzeniu dziecka nie wróciły do pracy	x	386
Powyżej 50 roku życia	635	272
Bez kwalifikacji zawodowych	738	469
Bez doświadczenia zawodowego	680	515
Bez wykształcenia średniego	1868	870
Samotnie wychowujące dziecko do lat 18 lat	253	226
Które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	57	3
Niepełnosprawni	164	82
Po zakończeniu kontraktu socjalnego	39	31

Źródło: PUP Krotoszyn

Nadal niepokojącym zjawiskiem pozostaje duża liczba osób młodych pozostających bez pracy, w tym także grupa absolwentów wyższych uczelni. Ich bezrobocie jest często efektem wyboru studiów niegwarantujących zdobycia zawodu poszukiwanego na rynku pracy.

Tabela 19. Bezrobocie wśród osób młodych w latach 2011-13

	2011	2012	2013
do 25 roku życia - ogółem	881	998	739
Do 27 roku życia, absolwenci szkół wyższych	38	83	47

Źródło: PUP Krotoszyn

Okolo 50% osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy stanowią długotrwale bezrobotni - osoby, które pozostają bez pracy powyżej 12 miesięcy w ciągu dwóch lat. Przyczyn długotrwałego bezrobocia jest wiele, ale istotne z nich to: niskie kwalifikacje, mała mobilność życiowa oraz zawodowa, rosnące wymagania pracodawców,

problemy interpersonalne, brak lub ograniczony dojazd do/z miejsca pracy, aktualny stan zdrowia, konieczność sprawowania opieki nad dziećmi lub członkiem rodziny.

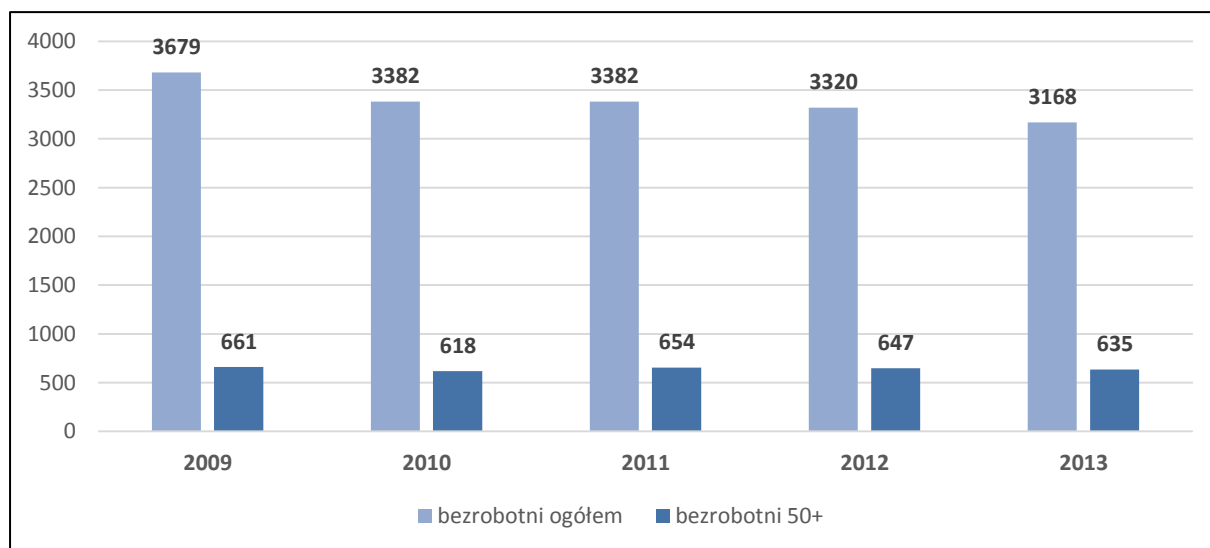
Warto też podkreślić, iż wśród bezrobotnych:

- 54 % osób nie posiada wykształcenia średniego,
- 22% ogółu nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych, konieczne jest, aby mając świadomość tego problemu, ludzie ci zwiększali motywację do podejmowania szkoleń zgodnych zarówno z ich predyspozycjami, jak i zapotrzebowaniem lub zwiększeniem szans na rynku pracy,
- 20% osób powyżej 50 roku życia to - ze względu na wiek – zagrożeni wykluczeniem,
- 26% spośród wszystkich pozostających w ewidencji PUP, to osoby w wieku poniżej 25 - go roku życia.

Powszechnie zauważa się gorszą sytuację kobiet na rynku pracy w porównaniu do sytuacji mężczyzn. Chociaż są one aktywne w poszukiwaniu pracy, mają wyższe kwalifikacje zawodowe od mężczyzn, częściej napotykają na bariery i w uzyskaniu pracy.

W powiecie krotoszyńskim problem bierności zawodowej wśród kobiet jest bardzo dotkliwy. Od lat kobiety stanowią w strukturze bezrobotnych ok. 60% osób. Najwięcej wśród kobiet, zarejestrowanych w PUP w Krotoszynie, to osoby niepracujące ponad rok, 32% z ogółu kobiet zamieszkuje tereny wiejskie - zdecydowana większość posiada wykształcenie poniżej średniego. Sytuacja kobiet jest postrzegana w kontekście dyskryminacji, czego elementem są niższe zarobki i trudniejszy awans zawodowy. Mimo programów aktywizujących, wyzwania wciąż są znaczne. Negatywnie na ten stan wpływa niechęć pracodawców do zatrudniania kobiet, czy zróżnicowanie zarobków kobiet w stosunku do mężczyzn, na porównywalnych stanowiskach.

Wykres 20. Bezrobotni 50+ w latach 2009-2013

Źródło: PUP Krotoszyn

Grupą społeczną, która nie nadąza za tempem zmian w kraju są osoby powyżej 50 roku życia. Przyczyny tego stanu są różne i wielopłaszczyznowe, należy do nich z pewnością wyalienowanie osób w wieku „50+” ze społeczeństwa oraz z rynku pracy. W powiecie krotoszyńskim, w końcu 2013 roku w grupie tej znajdowało się 635 osób. Pracodawcy wciąż niechętnie zatrudniają osoby w średnim i starszym wieku w ramach krajowego, ale także regionalnego i lokalnego rynku pracy. Przegląd danych pozwala na wskazanie, że im bezrobotny jest starszy, tym przeciętnie jego staż bez pracy będzie dłuższy. Pracownicy, którzy skończyli 50 lat, relatywnie najczęściej pozostają bez pracy ponad 12 miesięcy. Do wyróżnionych barier dochodzi niskie poczucie własnej wartości połączone z niedostosowaniem do potrzeb rynku pracy. Trend ten potwierdzają liczby.

2.2.5 Bezpieczeństwo Publiczne

Na system zapewnienia bezpieczeństwa publicznego w powiecie krotoszyńskim składa się współdziałanie szeregu instytucji, w tym – powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek powiatowych i Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządania Kryzysowego Starostwa Powiatowego. Dane potwierdzają coraz większą skuteczność pracy powiatowych służb. Jednocześnie muszą one jednak zmagać się z nowymi wyzwaniami, jak rosnąca liczba wypadków na drogach lub klęski żywiołowe.

Działania służb i instytucji czuwających nad zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego wpisują się w Program „Bezpieczny Powiat Krotoszyński”. Wspiera je i inicjuje Komisja Bezpieczeństwa i Porządku.

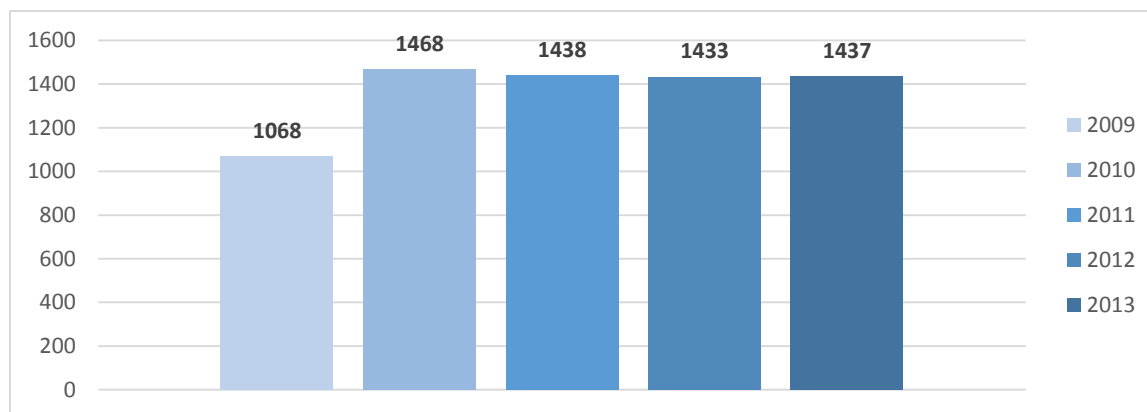
Powiatowy program szczególnie mocno akcentuje istotę projektów profilaktycznych, w ramach których dzieci w szkołach i przedszkolach otrzymują znaki odblaskowe, a z młodymi kierowcami przeprowadzane są spotkania („Młody Kierowca”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczny przedszkolak”, „Bezpieczny Rowerzysta”, Powiatowe zawody udzielania pierwszej pomocy).

Warto też wskazać, iż dzięki inicjatywom radnych powiatu powstały podwaliny pod budowę monitoringu, który dziś funkcjonuje już w Krotoszynie i Koźminie Wlkp.

Walka z przestępczością

Powiat Krotoszyński charakteryzuje niskie zagrożenie przestępczością.

Wykres 21. Przestępstwa w powiecie krotoszyńskim w latach 2009 – 2013

Źródło: KPP Krotoszyn

Tabela 20. Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w powiecie krotoszyńskim w latach 2009 – 2013 – najważniejsze kategorie

Rok	Przestępstwa ogółem	Przestępstwa o charakterze kryminalnym	Przestępstwa o charakterze gospodarczym	Przestępstwa drogowe
2009	1 292	689	339	231
2010	1 068	623	163	246
2011	1 468	889	244	266
2012	1433	707	203	487
2013	1437	673	211	455

Źródło: KPP Krotoszyn

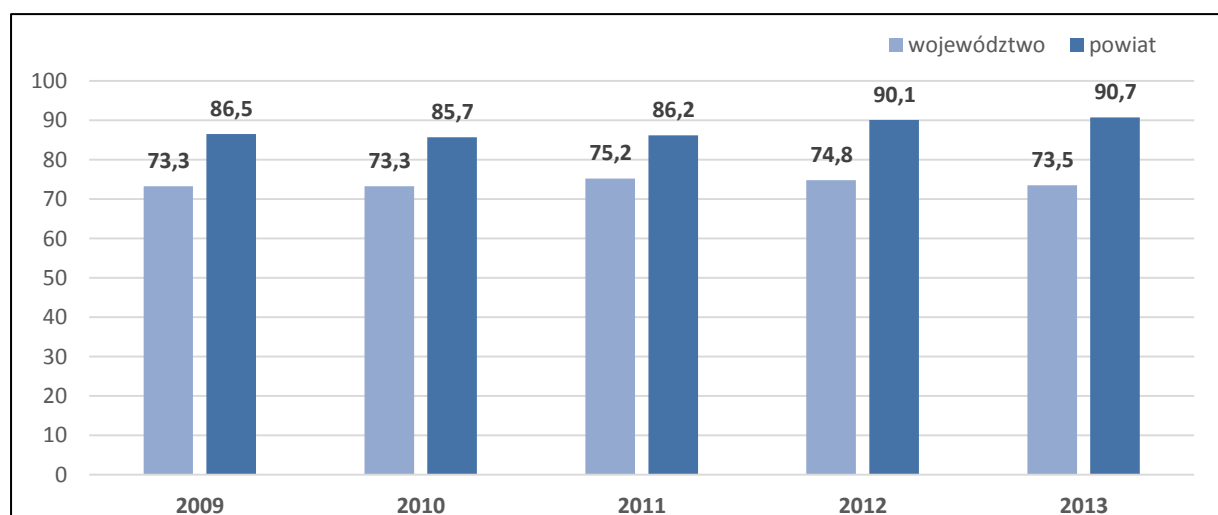
Należy zauważyć, iż wzrasta wykrywalność przestępstw, która na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Krotoszynie.

Tabela 21. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w powiecie krotoszyńskim w latach 2009 – 2013 na tle województwa (w %). P – powiat, W – województwo

Rok	Przestępstwa ogółem		Przestępstwa o charakterze kryminalnym		Przestępstwa o charakterze gospodarczym		Przestępstwa drogowe	
	W	P	W	P	W	P	W	P
2009	73,3	86,5	62,0	75,2	95,6	100,0	99,6	98,3
2010	73,3	85,7	62,2	76,1	95,3	99,4	99,6	100,0
2011	75,2	86,2	64,5	77,8	95,7	98,8	99,7	99,6
2012	74,8	90,1	64,1	80,5	94,1	99,5	99,7	100
2013	74,0	91,0	63,0	82,0	91,0	100	99,5	99,8

Źródło: GUS

Wykres 22. Wykrywalność sprawców przestępstw w powiecie krotoszyńskim na tle województwa w latach 2009 – 2013 (w %)

Źródło: GUS

Procent wykrywalności sprawców przestępstw w powiecie krotoszyńskim jest wyższy niż w województwie wielkopolskim. Na przestrzeni lat 2007 – 2011 wartości dla regionu

i powiatu były stosunkowo stabilne, natomiast w kolejnych dwóch latach nastąpiła relatywna poprawa wartości wskaźnika w powiecie.

Pozytywnym zjawiskiem jest notowany w ostatnim czasie spadek przestępczości w najbardziej istotnych kategoriach przestępstw, co ukazuje tabela nr 22.

Tabela 22. Liczba postępowań przygotowawczych w 7 wybranych kategoriach przestępstw

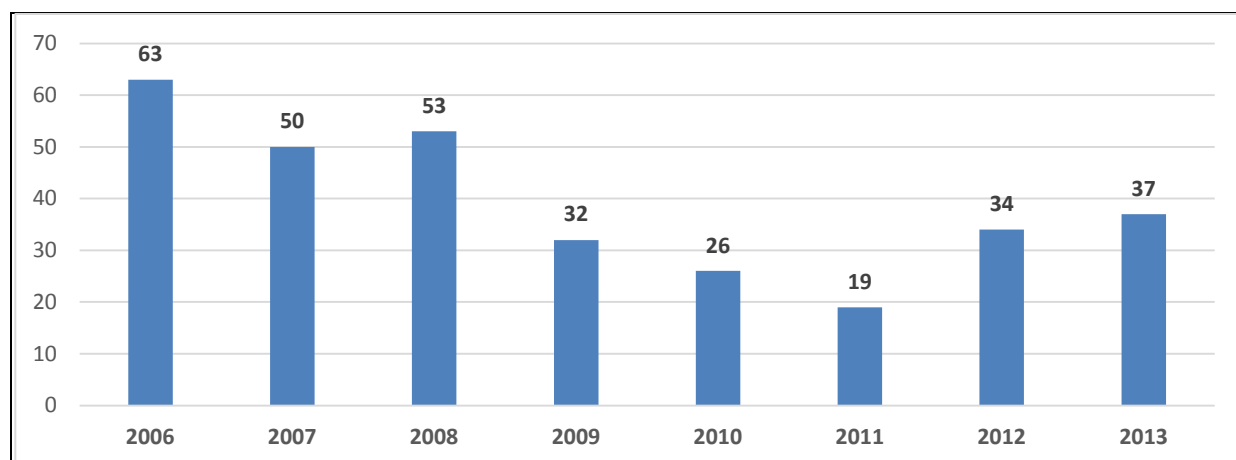
	2012 rok	2013 rok	Różnica
Uszkodzenie rzeczy	32	26	- 6
Przestępstwa rozbójnicze	6	2	- 4
Kradzież z włamaniem	63	53	- 10
Kradzież samochodu	5	2	- 3
Kradzież cudzej rzeczy	141	107	- 34
Bójka i pobicie	8	5	- 3
Uszczerbek na zdrowiu	23	17	- 6

Źródło: KPP Krotoszyn

Bezpieczeństwo na drogach

W związku z rosnącą liczbą pojazdów, a także natężonym ruchem tranzytowym przez powiat, wyzwaniem jest zagrożenie wypadkami i kolizjami na drogach w powiecie krotoszyńskim.

Wykres 23. Wypadki drogowe w powiecie krotoszyńskim w latach 2006 - 2013

Źródło: KPP Krotoszyn

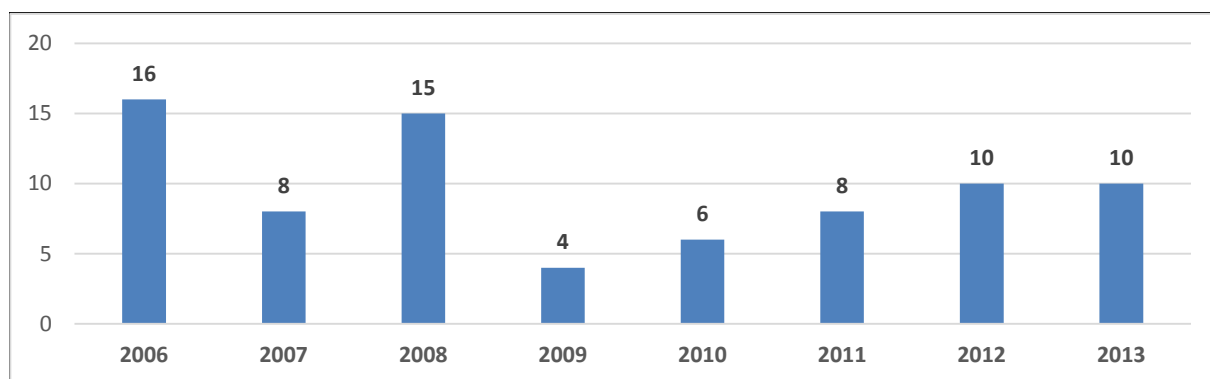
Warto przy tym zauważyć, iż w ostatnich pięciu latach liczba ofiar wypadków zmniejszyła się. Zmniejszyła się także – aczkolwiek nieznacznie – wskaźnik liczby rannych i ofiar śmiertelnych w stosunku do liczby wypadków.

Tabela 23. Stan zagrożenia wypadkami i kolizjami drogowymi na drogach podległych służbowemu nadzorowi poszczególnych jednostek policji wchodzących w struktury KPP Krotoszyn

Nazwa jednostki	WYPADKI		KOLIZJE	
	2012	2013	2012	2013
KPP Krotoszyn	18	20	303	319
KP Koźmin Wlkp.	9	5	85	96
Dziel. Rozdrażew	1	2	18	4
PP Zduny	3	6	33	39
Dziel. Sulmierzyce	0	0	10	16
PP Kobylin	3	4	34	41
RAZEM	34	37	483	515

Źródło: KPP Krotoszyn

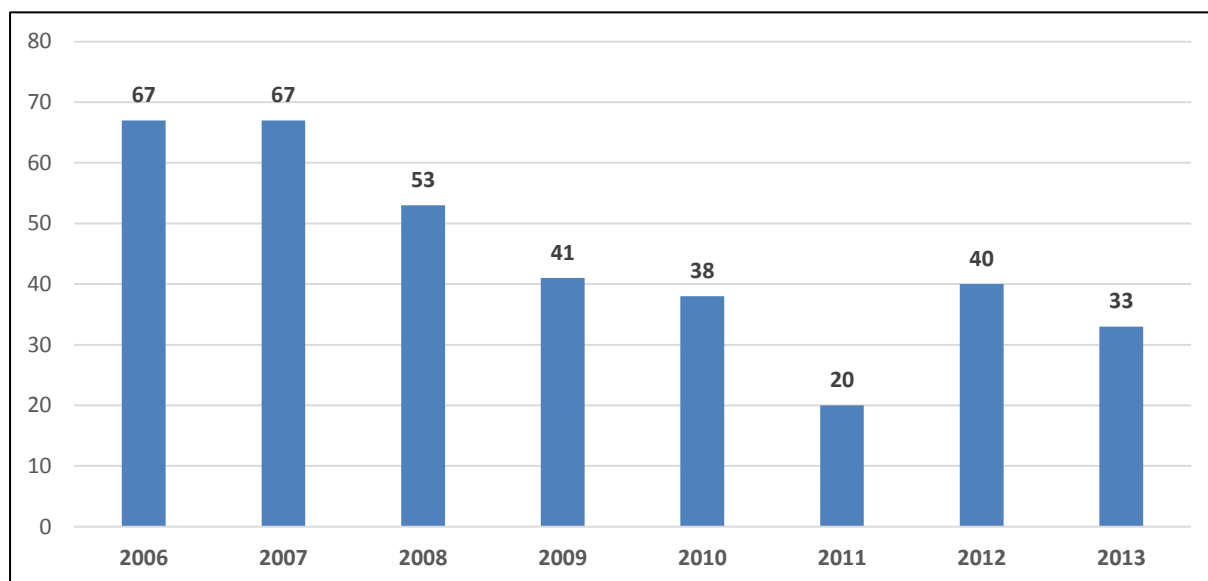
Wykres 24. Liczba zabitych w wypadkach w latach 2006 - 2013

Źródło: KPP Krotoszyn

Wykres 25. Liczba rannych w wypadkach w latach 2006 - 2013

Źródło: Dane KPP Krotoszyn

Tabela 24. Liczba zabitych i rannych w wyniku zdarzeń drogowych zaistniałych w rejonach poszczególnych jednostek policji

Nazwa jednostki	ZABICI		RANNI	
	2012	2013	2012	2013
	Ilość	Ilość	Ilość	Ilość
KPP Krotoszyn	3	2	20	18
KP Koźmin Wlkp.	6	3	13	5
Dziel. Rozdrażew	0	1	1	1
PP Zduny	0	1	4	7
Dziel. Sulmierzyce	0	0	0	0
PP Kobylin	1	3	2	2
RAZEM	10	10	40	33

Źródło: Dane KPP Krotoszyn

Liczba ofiar śmiertelnych nie ulega zwiększeniu, natomiast liczba osób rannych w wypadkach drogowych zmniejsza się. Ze względu jednak na niewielki obszar powiatu, na statystykę tę

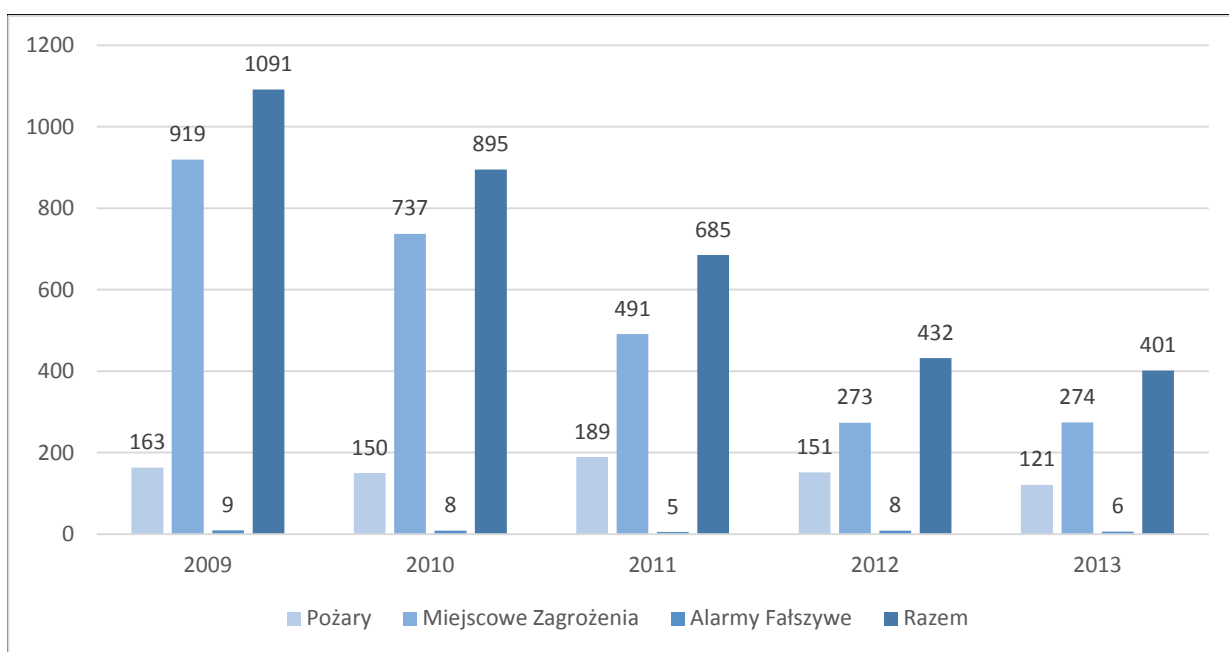

istotny wpływ może mieć jedno zdarzenie z dużą ilością ofiar, a do takich dochodziło w latach ubiegłych.

Ochrona przeciwpożarowa

Zmienia się w ostatnich latach obszar interwencji służb zwanych „przeciwpożarowymi”. Powiększa się przy tym zakres zadań związanych z innymi interwencjami, zwłaszcza w zakresie zagrożeń bądź następstw klęsk żywiołowych czy sytuacji nadzwyczajnych, a przede wszystkim związanych z ratownictwem drogowym.

Wykres 26. Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej w latach 2009-2013

Źródło: dane KP PSP Krotoszyn

W celu realizacji działań ratowniczo-gaśniczych na terenie powiatu krotoszyńskiego stworzono system oparty na jednostce ratowniczo - gaśniczej z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krotoszynie, która jest wspomagana przez 63 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, z których 11 włączono do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

2.2.6. Ochrona przyrody

Obszary Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego.

Ochrona przyrody Sieć Natura 2000 na terenie powiatu krotoszyńskiego obejmuje:

- **Obszar specjalnej ochrony ptaków Dąbrowy Krotoszyńskie PLB300007** - obszar o powierzchni 34245,3 ha. Fragmenty tego obszaru są zlokalizowane częściowo na terenie powiatu krotoszyńskiego, w tym gminach - Sulmierzyce, Krotoszyn, Rozdrażew, Zduny.
- **Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dąbrowy Krotoszyńskie PLH300002** – o powierzchni 34225,2 ha, zlokalizowany częściowo na terenie powiatu krotoszyńskiego w tym w gminach: Sulmierzyce, Krotoszyn, Rozdrażew, Zduny.

Głównym celem utworzenia tych obszarów była ochrona największego w Europie zwartej kompleksu lasów dębowych. To właśnie siedliska złożone głównie z dębu szypułkowego, tzw. kwaśne dąbrowy zajmują 60% powierzchni ostoi. Flora tego terenu jest bardzo bogata. Występuje tu ponad 850 gatunków roślin, w tym liczne gatunki roślin rzadkich i ginących. Obszar ten jest również cenną z europejskiego punktu widzenia ostoją dla bociana czarnego, żurawia, muchołówki białoszyjej i skowronka borowego.

Głównym zagrożeniem dla ostoi jest sadzenie monokultur drzew, intensyfikowanie użytkowania rolnego, postępujące odwodnienie terenu na skutek niewłaściwie przeprowadzonych melioracji, dla zbiorowisk łąkowych- zaprzestanie ekstensywnego użytkowania (koszenia), a także trudności z odnawianiem drzewostanów dębowych.³

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie, Baszków-Rochy”

Większa część powierzchni tego obszaru znajduje się w zlewni Baryczy (dopływ Odry). Jego powierzchnia wynosi 55 800 ha, z czego lasy zajmują 15.600 ha (28 %). Obszar ten jest położony na terenie gmin Zduny, Krotoszyn, Rozdrażew, Sulmierzyce, Dobrzyca, Pleszew, Raszków Ostrów Wlkp. i Odolanów. Jest on unikatowy w skali europejskiej ze względu na największe skupienia dąbrów w Europie Środkowej. Są tu acidofilne lasy liściaste różnego typu z pomnikowymi okazami dębów i buków, często w wieku powyżej 200 lat, o wysokich wartościach hodowlanych, (drzewostany nasienne). Dąbrowy występują na obszarze

³ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

chronionym w kilku kompleksach w otoczeniu pól uprawnych. Obszar ten charakteryzuje się znacznym bogactwem flory (stwierdzono dotąd 900 gatunków).

O walorach geobotanicznych tego obszaru świadczy występowanie gatunków rzadkich i zagrożonych z tzw. „Czerwonej Listy Gatunków Ginących i Prawnie Chronionych”. Walorami tego obszaru jest też udział gatunków roślin reprezentujących różne elementy geograficzne, w tym duża liczba gatunków górskich z licznymi osobliwościami florystycznymi.

Rezerwaty przyrody

Na terenie powiatu znajdują się rezerwaty:

- „Baszków” o powierzchni 3,76 ha, florystyczno-leśny, gmina Zduny, Nadleśnictwo Krotoszyn. Celem ochrony było zachowanie stanowiska gatunku chronionego - bardzo rzadkiej w Wielkopolsce paproci długosz królewski.
- „Mszar Bogdaniec” , powierzchnia 21,98 ha, torfowiskowy, gmina Zduny, Nadleśnictwo Krotoszyn. Szczególnie cenne skupienia mchów porastają odkryte, mokre podłoża w dołach po eksploatacji torfu. Gatunki chronione na terenie rezerwatu to widłak goździsty i rosiczka okrągłolistna. Oprócz roślin prawnie chronionych występują tutaj interesujące gatunki torfowiskowe. Rezerwat stanowi miejsce lęgowe ptaków wodno-błotnych.
- „Buczyna Helenopol”, powierzchni 41,99 ha, leśny, gmina Krotoszyn, nadleśnictwo Krotoszyn. W rezerwacie ochroną objęto starodrzew bukowy na granicy zasięgu, w wieku około 125 lat i młodsza partię drzewostanów bukowych w wieku 45-50 lat.
- „Miejski Bór”, powierzchni 28,87 ha, florystyczny, gmina Krotoszyn, nadleśnictwo Krotoszyn. Rezerwat położony w bezpośrednim sąsiedztwie Krotoszyna. Występują dwa gatunki chronione: wiciokrzew pomorski i bluszcz.
- „Dąbrowa Smoszew”, powierzchni 13,85 ha, leśny, gmina Krotoszyn, nadleśnictwo Krotoszyn. Dobrze wykształcony grąd środkowo europejski i fragmenty lasów lęgowych z rzadkimi gatunkami roślin w runie: wawrzynek wilczełyko, kruszyna pospolita, podkolan zielonawy, gnieźnik leśny, marzanka wonna. W rezerwacie występują gatunki górskie: wiąz górski, gwiazdnica gajowa, przetacznik górski. Stwierdzono także gatunki rosnące tutaj w pobliżu granic swoich zasięgów (jaskier kaszubski i perłówka jednokwiatowa), a także rzadkie rośliny mezofilnych lasów, jak gwiazdnica, łuskiewnik różowy, fiołek

przedziwny, turzycza odległokłosa, turzycza leśna. Drzewostan, wysoki do 30 m to głównie dąb szypułkowy w wieku około 145 lat. ⁴

Pomniki przyrody:

Na terenie powiatu zlokalizowane są pomniki przyrody - w gminie Kobylin: 4; w gminie Koźmin Wlkp.- 5; w gminie Zduny- 3; w gminie Krotoszyn – 13.

Użytki ekologiczne

Według danych RDOŚ w Poznaniu na terenie powiatu krotoszyńskiego występuje jeden użytek ekologiczny: „Łąka w dolinie rzeki Orli”.

Zagrożenia dla środowiska związane z działalnością człowieka

Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2012-2015 do największych zagrożeń dla środowiska związanych z ochroną przyrody w powiecie krotoszyńskim należą:

- lokalizowanie elektrowni wiatrowych w pobliżu obszarów chronionych,
- zmiana stosunków wodnych,
- zanieczyszczenie wód i eutrofizacja,
- sadzenie monokultur drzew,
- postępujące odwodnienie terenu na skutek niewłaściwie przeprowadzonych melioracji,
- zaprzestanie ekstensywnego użytkowania (koszenia),
- zły stan zabytkowych parków podworskich,
- nie egzekwowanie kar za wycinkę drzew,
- intensyfikacja gospodarki rolnej prowadząca do nasilenia się erozji gleb, zanieczyszczenia wód.
- niszczenie zadrzewień śródpolnych

⁴ Tamże

2.2.7 Turystyka, kultura, sport, rekreacja

Powiat krotoszyński posiada stosunkowo umiarkowane walory turystyczne. Największym bogactwem turystycznym Ziemi Krotoszyńskiej jest charakterystyczna dla kilku miejscowości wielkopolska zabudowa małomiasteczkowa oraz – w zakresie bogactwa naturalnego – występowanie lasów dębowych o unikatowej w skali kontynentu wartości.

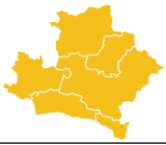
Najcenniejsze wybrane **zabytki Ziemi Krotoszyńskiej** obejmują:

W Krotoszynie:

- Późnorenesansowy kościół par. św. Jana Chrzciciela – fara;
- Neorenesansowy ratusz (XVII-XIXw.);
- Kościół potrynitarski, obecnie Św. Piotra i Pawła. W przyległym barokowym budynku poklasztornym Muzeum Regionalne im. H. Ławniczaka;
- Klasyczny kościół Św. Andrzeja Boboli, dawniej- ewangelicki. W sąsiedztwie dawna pastorówka i dom kantora;
- Drewniany kościół Św. Fabiana i Sebastiana – dawny Szpitalny Św. Rocha;
- Krotoszyn Stary - kościół drewniany Św. Marii Magdaleny świątynia o najstarszej metryce w okolicach miasta (od XII w.);
- Zespół pałacowy: barokowy pałac Gałęckich z późnoklasycystyczną fasadą (koniec XVII w., przebud. 1820) Oficyna.

W Koźminie Wielkopolskim:

- Zamek z XIV wieku gruntownie przekształcony i rozbudowany w II połowie XVI wieku;
- Kościół pw. św. Wawrzyńca z II połowy XV wieku z płaskorzeźbą w ołtarzu głównym przedstawiają zaśnieżenie Najświętszej Maryi (z I poł. XVI wieku.);
- Kościół pw. św. Stanisława – dawny Klasztor Bernardynów wzniesiony w latach 1648-1670;
- Cmentarz żydowski z ok. 600 mogiłami, z których najstarsza pochodzi z 1806r, a najnowsza z 1969 r.;

- Wiatrak-tytu koźlak, pobudowany w 1868 r.

W Sulmierzycach:

- Jedyny w Wielkopolsce drewniany ratusz (1743);
- Wiatrak koźlak z XVI w. przy drodze do Chwaliszewa, obecnie częściowo odrestaurowany.

W Zdunach:

- Największy w Wielkopolsce zespół zabudowy małomiasteczkowej. Pamiątka po trzech miasteczkach (Zduny Niemieckie, Zduny Polskie, Sieniutowo), układ urbanistyczny z dwoma rynkami i wydłużonym placem;
- Ratusz z 1684 oraz oryginalne domki mieszczkańskie liczące ponad 200 lat;
- Piaski koło Rochów - grodzisko o wałach czworobocznych o wym. 100x100 m; wys. Do 2,5 m, gdzie odbywały się badania archeologiczne od r. 1976;
- Borownica - miejsce walk powstańczych 1918-1919. Szaniec. Kopiec kamienny ku czci powstańców.

W Kobylinie:

- Ratusz na rynku miasta, nad drzwiami wejściowymi – herb miasta.
- Kościół par. gotycki z 1512 r. przebud. XVI w., 1782 . W ołtarzu głównym tryptyk renes. z legendą Św. Stanisława biskupa, na desce lipowej (1518).
- Kościół klasztorny Bernardynów zbudowany wraz z klasztorem w XV/XVI w. Przebudowany w XVIII w. w kruchcie renesansowy nagrobek fundatora. Drewniana dzwonnica (1 poł XVIII w.). W klasztorze Muzeum Regionalne.
- Drewniana wieża nieistniejącego kościoła ewangelickiego (XVIII w.).
- **S m o l i c e** (4 km zach.). Neobarokowy pałac otoczony rozległym parkiem. Kościół neobarokowy (1907-1909).
- **S t a r y G r ó d** (10 km pñ. wsch.) od roku 1232 gród kasztelański, po którym kopiec nad Orłą, ze szczątkami dwu wałów. Kościół drewniany fund. Wojciecha Zdźarowskiego z Kuklinowa (1650)..

W Rozdrażewie:

- Kościół późnorenesansowy (1640) z fundacji biskupa kujawskiego Hieronima Rozdrażewskiego

Na **szlaki turystyczne** w powiecie krotoszyńskim składają się:

- Szlaki piesze;
- **Szlak zielony - Krotoszyn - Zduny 12,2 km;**
Krotoszyn dw. PKP - muzeum - Las Miejski rest. "Leśniczówka" - szaniec powstańczy w Borownicy – Zduny Rynek – Zduny dw. PKP; **Atrakcje krajoznawcze:**
Krotoszyn - pomnik Powstańców, Borownica - szaniec powstańczy (sypany przez turystów), Zduny - architektura miasta.
- **Szlak żółty - Krotoszyn - Sulmierzyce 17,6 km;**
Krotoszyn dw. PKP - muzeum - Bargły - Dąb Rozdrażewskich - groby prehistoryczne (kurhany) - "Łysa Góra" - grodzisko Sulimira - Sulmierzyce-Błonie - Sulmierzyce Rynek
Atrakcje krajoznawcze: Krotoszyn - zespół poklasztorny, kościół farny, gład narzutowy, Dąb Rozdrażewskich, kurhany, grodzisko Sulimira, Sulmierzyce Ratusz.
- **Szlak czerwony – Krotoszyn – Baszków 15.3 km;**
Krotoszyn dw. PKP - muzeum - leś. Chmielnik - Trafary - Rezerwat "Mszar Bogdaniec" – Rezerwat "Baszków" - leś. Baszków – Baszków PKS. **Atrakcje turystyczne:**
Krotoszyn - zespół poklasztorny, Krzyż Napoleoński, Rezerwat torfowiskowy "Mszar Bogdaniec", Rezerwat Długosza Królewskiego (paproci) "Baszków", Baszków Pałac.

Szlaki rowerowe

Z myślą o miłośnikach aktywnego wypoczynku połączonego z kontaktem z przyrodą oraz poznawaniem ciekawych zabytków architektury i historii regionu, wytyczono i oznakowano w terenie szlaki rowerowe „Wokół Krotoszyna” i „Krotoszyńskie Dąbrowy”. W większości szlaki będą lokalnymi drogami jezdnymi o stosunkowo niewielkim ruchu, niektóre odcinki drogami gruntowymi i leśnymi.

Szlak rowerowy „Wokół Krotoszyna” – czarny 44,1 km

- **Przebieg:** Krotoszyn Rynek - wieś Osusz - leś. Chmielnik - Trafary - Rezerwat "Mszar Bogdaniec" - Rezerwat "Baszków" - staw Węgielnik - Zduny - Chachalnia - (woj. Dolnośląskie) Ujazd - Wodników Górny (grobowiec Scharpego) - Sulmierzyce - Chwaliszew - Chwaliszew-Piaski - Rezerwat "Dąbrowa - Smoszew" - Bargły -Krotoszyn CPN - Krotoszyn Rynek.

- **Atrakcje krajoznawcze:** Krzyż "Napoleoński", Rezerwat roślinności torfowiskowej "Mszar Bogdaniec", Rezerwat paproci Długosz Królewski "Baszków", wykopaliska archeologiczne "Piaski", Zduny - architektura miasta, Wodników Górny - grobowiec Emila Scharpego i park dendrologiczny w Ostrowasach, Sulmierzyce Ratusz, "Bargły" gład narzutowy.
- **Szlak rowerowy „Krotoszyńskie Dąbrowy” – zielony 39,3 km**
- **Przebieg:** Krotoszyn – Jasne Pole (Sędziszew) – Rozdrażewek – Leśn. Sokołówka – Os. Leśn. Dąbrowa – Roszki – Orpiszew – Leśn. Borowina – Chruszczyny – Chwaliszew. Uwaga! Chwaliszew - Krotoszyn, odcinek szlaku „Wokół Krotoszyna”.
- **Atrakcje krajoznawcze:** kompleksy leśne „Dąbrowy Krotoszyńskie”, osada Sędziszew - kamienna płaskorzeźba (1913) A. Olejnika ze sceną z Konrada Wallenroda A. Mickiewicza, gład narzutowy zwany „Diabelskim Kamieniem”, pomnik leśnika W. Kaźmierczaka zamordowanego przez kłusownika, pomnikowa sosna, grodzisko pierścieniowate, leśny punkt edukacyjny, Roszki – Kościół Niepokalanego Serca NMP, Rezerwat Dąbrowa koło Biadek.

Informacja turystyczna:

Oddział PTTK Krotoszyn - Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego - Nadleśnictwo Krotoszyn. Na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn znajdują się 33 obiekty turystyczne, w tym 8 z możliwością rozpalenia ogniska.

Miejsca noclegowe

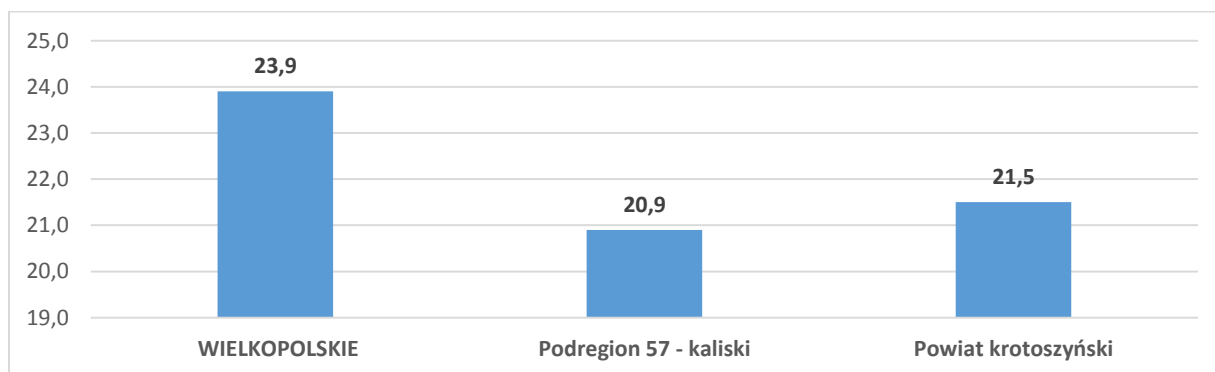
W powiecie krotoszyńskim istnieje 9 obiektów oferujących noclegi w tym:

- 1 hotel *****
- 2 hotele ***
- 1 schronisko młodzieżowe
- 2 gospodarstwa agroturystyczne

Wykorzystanie miejsc noclegowych kształtuje się poniżej średniej dla Wielkopolski lecz powyżej średniej wartości dla podregionu kaliskiego.

Wykres 27. Wykorzystanie miejsc noclegowych 2013 (Wielkopolska, subregion kaliski, powiat krotoszyński)

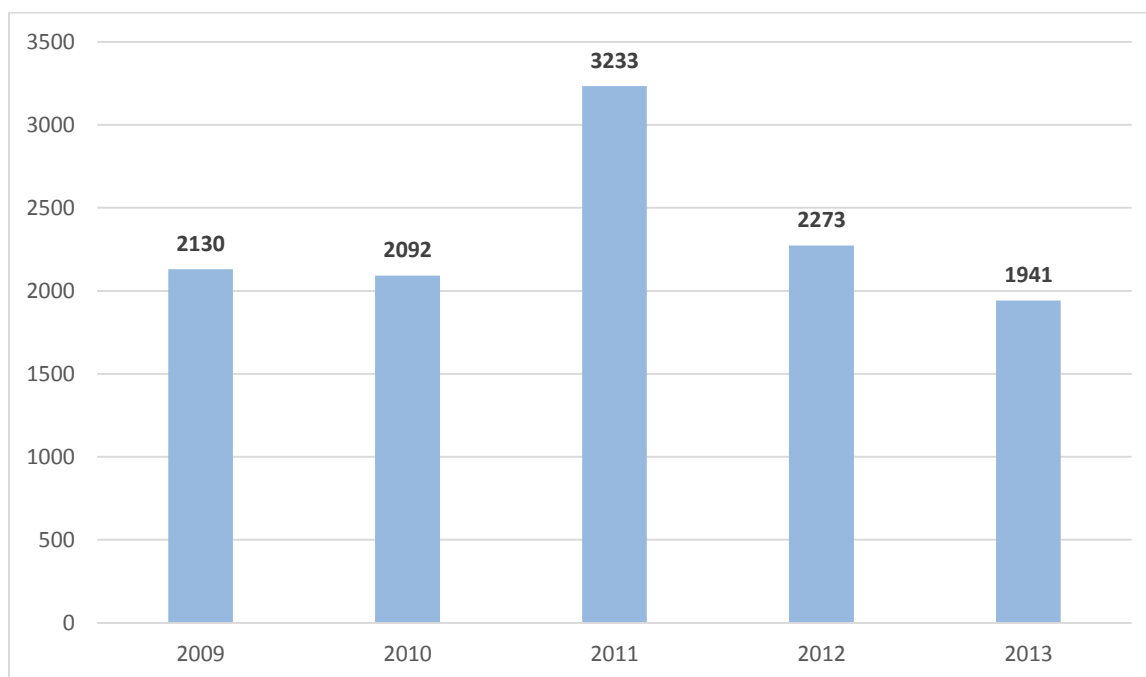
Źródło: GUS

Tabela 25. Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w r. 2013

Województwo	Subregion kaliski	Powiat krotoszyński
241 157	14 319	1941
100%	5,26%	0,84 %

Źródło: GUS

Wykres 28. Turyści zagraniczni nocujący w powiecie krotoszyńskim w latach 2009-2013

Źródło: GUS

Liczba turystów zagranicznych nocujących każdego roku w powiecie utrzymuje się na względnie stałym poziomie (pomiędzy 2-3 tys. osób), podobna sytuacja dotyczy turystów krajowych. Powiat krotoszyński w statystyce odwiedzających gości, jak również liczby obiektów noclegowych zajmuje 26. miejsce wśród powiatów regionu.

Baza sportowo-rekreacyjna powiatu nakierowana na sport dzieci i młodzieży, jak również rekreację mieszkańców, rozwinęła się dynamicznie w ostatnim 10-leciu. Przybywa obiektów rekreacyjnych ogólnodostępnych. Część z nich jest udostępniana bezpłatnie.

Tabela 26. Obiekty sportowe na terenie powiatu

	Krotoszyn	Koźmin Wlkp.	Kobylin	Rozdrażew	Sulmierzyce	Zduny	Powiat
Boiska ogólnodostępne	9	2	1	1	2	2	17
Stadiony z widownią	1	1	1	1	-	-	4
Hale widowisk.-sport. 44x22	-	1	1	1	-	-	3
Sale sportowe 36x19	3	-	-	-	-	1	4
Sale gimnastyczne 24x12	11	3	1	-	1	-	16
Pływalnie	2 (w tym 1 kryta)	1	-	-	-	1	4
Bieżnie la okólne	2	-	-	-	-	-	2
Korty tenisowe (ziemne)	5	3	-	-	-	-	8

Źródło: SP Krotoszyn

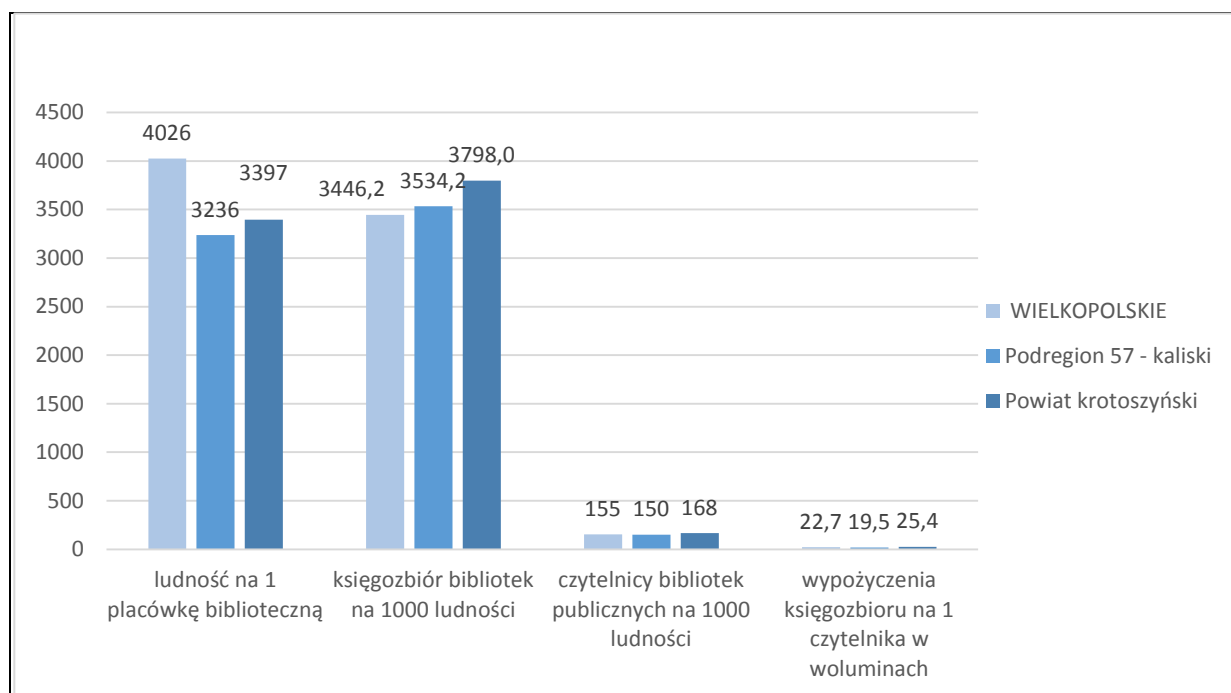
Instytucje Kultury

W powiecie krotoszyńskim działają cztery ośrodki kultury: w Krotoszynie, Koźminie Wlkp., Zdunach i Sulmierzycach. Istnieją też trzy muzea prowadzone przez samorządy gminne, które rocznie odwiedza ok. 5 tys. osób (2012 – 4696 os.)

Mieszkańcy powiatu w każdej gminie mają do dyspozycji bibliotekę publiczną. Na system obsługi czytelnictwa w powiecie, łącznie z bibliotekami filialnymi, składa się 20 placówek. Na mocy porozumienia Powiatu Krotoszyńskiego z Miastem i Gminą Krotoszyn rolę Biblioteki Powiatowej pełni Biblioteka Publiczna im. A. Fiedlera w Krotoszynie.

Wykres 29. Wskaźniki czytelnictwa w powiecie krotoszyńskim w 2013 r.

Źródło GUS

Wartości wskaźników dotyczące czytelnictwa są w powiecie wyższe od średniej regionalnej. Uzasadnia to dalsze istnienie i rozwój bogatej już sieci bibliotek lokalnych.

2.2.8 Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe stają się niezwykle istotnym partnerem w tworzeniu i realizacji polityk publicznych. W powiecie krotoszyńskim liczba organizacji pozarządowych systematycznie rośnie.

Tabela 27. Liczba organizacji pozarządowych w powiecie krotoszyńskim

	Nazwa	Rok							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Liczba stowarzyszeń	136	139	144	153	160	164	167	194
	w tym OSP	68	68	63	63	63	63	63	63
2.	Oddziały stowarzyszeń	15	16	16	17	18	20	20	20
3.	Stowarzyszenia zwykłe	9	9	10	12	13	13	15	17

4.	Fundacje	-	-	2	3	3	4	4	4
5.	Stowarzyszenia Kultury Fizycznej	10	13	15	17	18	18	17	19
6.	Uczniowskie Kluby Sportowe	47	48	48	49	47	45	41	41

Źródło: SP Krotoszyn

Współpraca z samorządem powiatowym

W myśl ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, samorząd powiatowy może zlecić realizację zadań publicznych poprzez otwarty konkurs ofert. Do tego konkursu mogą przystąpić nie tylko podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, tj. organizacje pozarządowe i organizacje kościelne, ale także instytucje podległe organom administracji publicznej lub przez nie nadzorowane.

Wzrastające zainteresowanie organizacji pozarządowych tą formą współpracy powodowało wzrost środków przekazywanych przez samorząd powiatowy na realizację zadań publicznych. Wdrożone procedury służą zapewnieniu harmonijnego i sprawnego przebiegu realizacji zadań oraz zapewnieniu dbałości o rozliczenie przekazywanych środków publicznych.

Tabela 28. Liczba złożonych ofert na zadania publiczne realizowane przez powiat przy współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach otwartego konkursu ofert oraz w trybie uproszczonym w poszczególnych latach

Lp.		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Liczba złożonych ofert w wyniku ogłoszonych konkursów ofert	33	31	36	38	46	48	42	38
2.	Liczba ofert przyjętych do realizacji	23	25	27	32	33	31	27	29
3.	Liczba ofert nie przyjętych do realizacji	10	6	9	6	13	17	15	9
4.	Liczba ofert złożonych w trybie uproszczonym	-	-	-	-	3	4	5	2

Źródło: SP Krotoszyn

Tabela 29. Środki budżetowe przekazane przez Radę Powiatu na wsparcie zadań realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach otwartego konkursu ofert

Lp		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Planowana dotacja	56.700,-	59.500,-	70.000,-	90.900,-	101.300,-	116.000,-	116.000,-	88.900,-
2.	Ogółem wnioskowana kwota wsparcia (zł)	98.386,-	90.210,-	113.279,-	130.708,-	161.562,-	182.633,-	157.723,1	118.458,-
3.	Ogółem kwota udzielonego wsparcia (zł)	56.700,-	59.500,-	70.000,-	90.900,-	100.300,-	104.830,-	92.250,-	85.948,-
4.	Ogółem kwota na jaką nie udzielono wsparcia (zł)	19.275,-	11.670,-	25.340,-	39.808,-	36.356,-	72.198,-	65.473,1	32.510,-
5.	Realizacja przekazanych dotacji (zł)	55.601,-	59.500,-	68.924,-	89.395,-	98.764,-	103.399,-	93.980,89	88.898,-

Źródło: SP Krotoszyn

Zlecone zadania publiczne (2013r.) w ramach otwartego konkursu ofert oraz w trybie uproszczonym dotyczą tematyki:

1. Oświata i wychowanie.
2. Kultura i sztuka oraz podtrzymywanie tradycji narodowej i pielęgnowanie Polskości.
3. Sport, rekreacja i turystyka oraz wypoczynek dla dzieci i młodzieży.
4. Promocja zdrowia.
5. Wspieranie osób niepełnosprawnych.
6. Bezpieczeństwo i porządek publiczny.
7. Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym.
8. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Na terenie powiatu działają także trzy Lokalne Grupy Działania: LGD Okno Południowej Wielkopolski (zrzesza Krotoszyn, Sulmierzyce, Zduny – powiat jest członkiem wspierającym), LGD Gościnna Wielkopolska (Kobylin) i LGD Wielkopolska z wyobraźnią (członkowie – Koźmin Wlkp. i Rozdrażew). W ramach osi Lider w Programie Operacyjnym Rozwoju Obszarów Wiejskich realizują one istotne zadania nakierowane na rozwój i aktywizację obszarów wiejskich.

2.3 Infrastruktura techniczna

2.3.1 Drogi, transport publiczny w powiecie

Przez powiat krotoszyński przebiegają dwie drogi krajowe – nr 15 i 36 oraz dwie linie kolejowe będące odcinkami tras: nr 281 Oleśnica - Chojnice oraz nr 14 Łódź Kaliska - Forst. Zarówno drogi krajowe jak i linie kolejowe nie mają statusu szlaków komunikacyjnych o pierwszorzędym znaczeniu. Stanowią alternatywne połączenia dla tras nr 11 i nr 5 (drogi krajowe) oraz linii kolejowej E-59 (Poznań - Wrocław). Efektem tej sytuacji jest niedoinwestowanie zarówno połączeń drogowych jak i kolejowych. Ze względu na położenie w drogowym trójkącie tras nr 8 (na południe od powiatu), nr 11 (na wschód), nr 5 (na zachód) trasy przebiegające przez powiat bardzo często wykorzystywane są jako alternatywne w przypadku remontów lub wysokiego natężenia ruchu na trasach głównych. W efekcie, w centach miast powiatu odbywa się niezwykle intensywny ruch tranzytowy.

Połączenia kolejowe

Stan techniczny infrastruktury kolejowej na terenie powiatu jest bardzo zły. Szczególnie trudna sytuacja dotyczy linii kolejowej nr 281. Wprowadzono w związku z tym ograniczenia prędkości i ograniczenia maksymalnych nacisków na oś, co ogranicza dostęp do linii dla części taboru szynowego. Powoduje to wydłużony czas przejazdu pociągów, a w efekcie przyczynia się do stopniowej redukcji połączeń pasażerskich. Według danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, badania frekwencji w pociągach relacji Jarocin-Krotoszyn-Wrocław na odcinku Jarocin – Krotoszyn (rozkład 2012-13) wykazały, iż średnia liczba pasażerów w pociągu wynosiła 11 osób, a w kierunku Wrocławia było to 66 osób- przy liczbie miejsc siedzących w pociągu – 200.

Połączenia drogowe

Przez teren Powiatu Krotoszyńskiego przebiega łącznie 1.231 km dróg różnych kategorii - krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Tabela 30. Sieć drogowa na terenie powiatu krotoszyńskiego

Lp.	Drogi	Długość [km]		Razem [km] [3+4]	% udział w sieci
		zamiejskie	w miastach		
1	2	3	4	5	6
1.	Drogi krajowe:				
	nr 15	19,60	10,80	30,40	
	nr 36	28,00	6,40	34,40	

	drogi krajowe razem:	47,60	17,20	64,80	5,26%
2	Drogi wojewódzkie:				
	nr 438	8,085	1,661	9,746	
	nr 444	3,474	10,981	14,455	
	drogi wojewódzkie razem:	11,559	12,642	24,201	1,97%
3.	Drogi powiatowe:	393,777	46,072	439,849	35,73%
4.	Drogi gminne:				
	a) gmina Koźmin Wlkp.	104,813	18,792	123,605	
	b) gmina Krotoszyn	184,164	48,981	233,145	
	c) gmina Zduny	149,271	15,867	165,138	
	d) gmina Rozdrażew	63,104	-----	63,104	
	e) gmina Kobylin	13,531	92,590	106,121	
	f) miasto Sulmierzyce	-----	11,078	11,078	
	Drogi gminne razem:	514,883	187,308	702,191	57,04%
5.	sieć drogowa Powiatu Krotoszyńskiego:	967,819	263,222	1.231,041	100%

Źródło: PZD

Drogi powiatowe

Łączna długość dróg powiatowych wynosi 439,849 km. Są to drogi o istotnym znaczeniu dla połączeń lokalnych – np. dla połączeń międzygminnych. Drogi te powiat przejął w roku 1999 od czterech zarządców, zdecydowana większość z nich pozostawała w złym stanie technicznym. Sytuacja ta ulega stopniowej poprawie, zwłaszcza w latach 2007-13, dzięki realizacji projektów w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-13 oraz inwestycjom realizowanym w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych (tzw. schetynówki).

Inwestycje drogowe powiatu z udziałem zewnętrznych źródeł finansowania:

WRPO:

1. „Przebudowa i budowa ciągu dróg powiatowych i gminnych z włączeniem do dróg krajowych nr 15 i 36 w Krotoszynie – ETAP I” (3180 m dróg w Krotoszynie – Magazynowa, Łukasiewicza, Staszica)
2. „Przebudowa ciągu dróg powiatowych z włączeniem do dróg krajowych nr 15 i 36 w Krotoszynie – ETAP II” (1981 m dróg – ul. Ściegiennego, Wiejska, Osadnicza, Szosa Benicka)
3. „Przebudowa ul. Osadniczej nr 5214P w Krotoszynie od ul. Kobylińskiej (droga krajowa nr 36) do ul. Szosa Benicka nr 4918P”

NPPDL:

1. „Przebudowa drogi powiatowej 5166P w m. Chwaliszew”;

2. „Przebudowa drogi powiatowej 5165P Krotoszyn – Chachalnia – ETAP II”;
3. „Przebudowa ul. Grudzielskiego w Krotoszynie”;
4. „Przebudowa ul. Jana Pawła II w Koźminie Wielkopolskim”.

Tabela 31. Środki budżetu powiatu na realizację zadań drogowych w latach 2007-13

Rok	Budżet PZD Krotoszyn – wykonanie [zł]		
	Nakłady inwestycyjne	Remonty – nakładki i przebudowy	Nakłady na bieżące utrzymanie i ochronę dróg
2013	981.011,00	1.196.058,00	3.330.920,00
2012	2.936.999,00	850.070,00	3.323.587,94
2011	8.092.826,00	165.166,00	3.082.913,00
2010	17.845.306,00	1.302.134,00	3.826.600,00
2009	4.887.256,00	2.015.553,00	3.129.087,00
2008	2.697.159,00	2.712.078,00	2.608.999,00
2007	1.468.169,00	1.135.768,00	2.422.865,00

Źródło: PZD

Pojazdy - natężenie ruchu

Rosnąca liczba zarejestrowanych pojazdów w powiecie krotoszyńskim, jak i coraz bardziej nasilone natężenie ruchu tranzytowego sprawiają, że wzrasta natężenie ruchu zwłaszcza w miastach powiatu pozostających na osi dróg krajowych nr 15 i 36.

Tabela 32. Średni dobowy ruch pojazdów na drogach krajowych przebiegających przez powiat (rok 2010)

DK nr 15	Krotoszyn-Zduny	Miasto Krotoszyn	Krotoszyn – Koźmin Wlkp.
	6989	17 009	6889
DK nr 36	Kobylin - Krotoszyn		Krotoszyn – Ostrów Wlkp.
	5088	11 044	5318

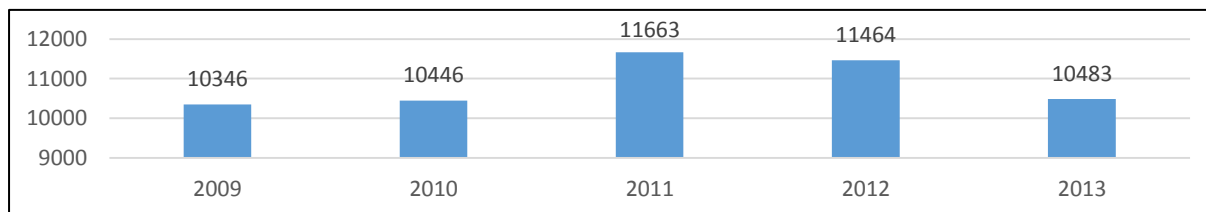
Źródło: Dane Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad

Nateżony ruch na drogach krajowych – zwłaszcza DK nr 15 powoduje dodatkowe uciążliwości w postaci ruchu tranzytowego przez największe miasta powiatu, gdzie notowane są przekroczenia dopuszczalnych norm zanieczyszczenia powietrza oraz dopuszczalnych norm hałasu.

Pojazdy – rejestracja

Wykres 30. Liczba pojazdów zarejestrowanych w Starostwie Powiatowym w latach 2009-13.

Źródło: SP Krotoszyn

Tabela 33. Pojazdy nowe zakupione w kraju (sztuki)

2011	2012	2013
215	216	209

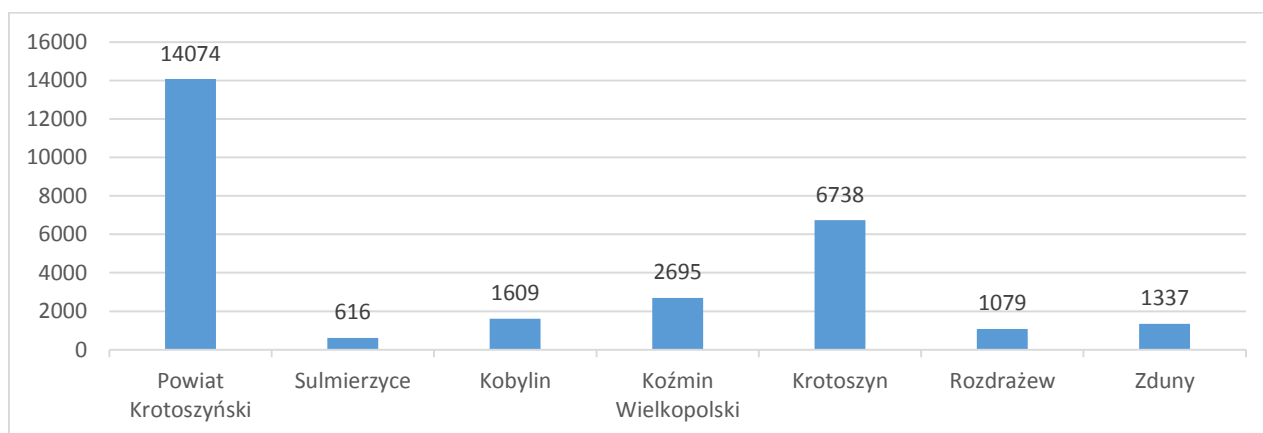
Źródło: SP Krotoszyn

Pod względem liczby zarejestrowanych pojazdów powiat krotoszyński pozostaje na 16. miejscu w rankingu powiatów (na 35 JST), ale wskaźnik zarejestrowanych pojazdów na 1 tys. mieszkańców jest wyższy niż dla regionu i wynosi 101,7 (przy czym wartość wskaźnika dla Wielkopolski to 100).

2.3.2 Gospodarka komunalna i budownictwo

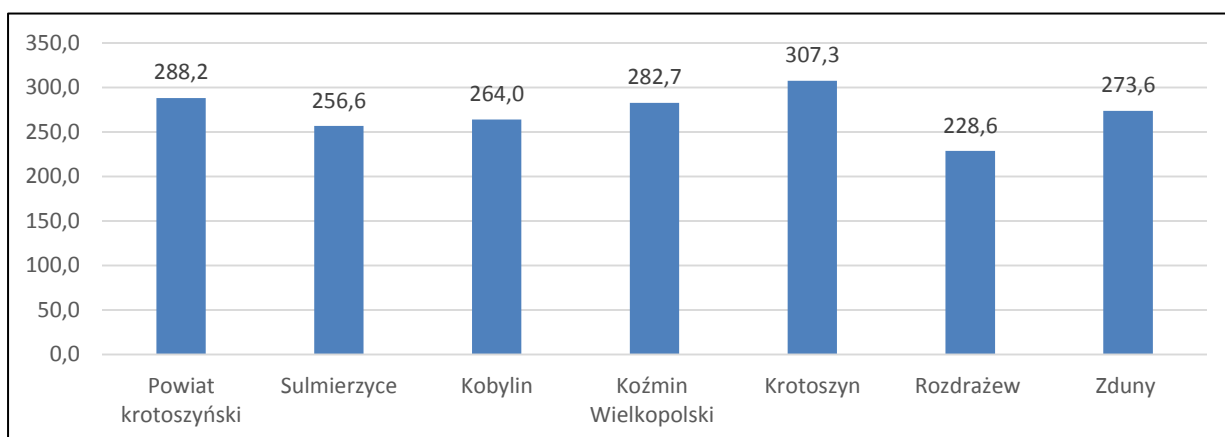
W ostatnich latach rośnie liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie krotoszyńskim. Według danych Banku Danych Lokalnych GUS w 2010 roku było ich 116, w 2011 roku - 196, a w 2012 – 185. Nadal jednak w statystyce mieszkań oddanych do użytkowania na 10 tys. mieszkańców powiat zajmuje odległą 26 lokatę wśród 35 wielkopolskich powiatów. Z kolei pod względem powierzchni użytkowej przypadającej na 1 tys. mieszkańców pozycja powiatu w rankingu regionalnym jest wysoka (11 miejsce).

Wykres 31. Budynki mieszkalne w powiecie krotoszyńskim (2013r.)

Źródło: GUS

Wykres 32. Zasoby mieszkaniowe w powiecie i gminach – mieszkania na 1 tys. mieszkańców (2012r.)

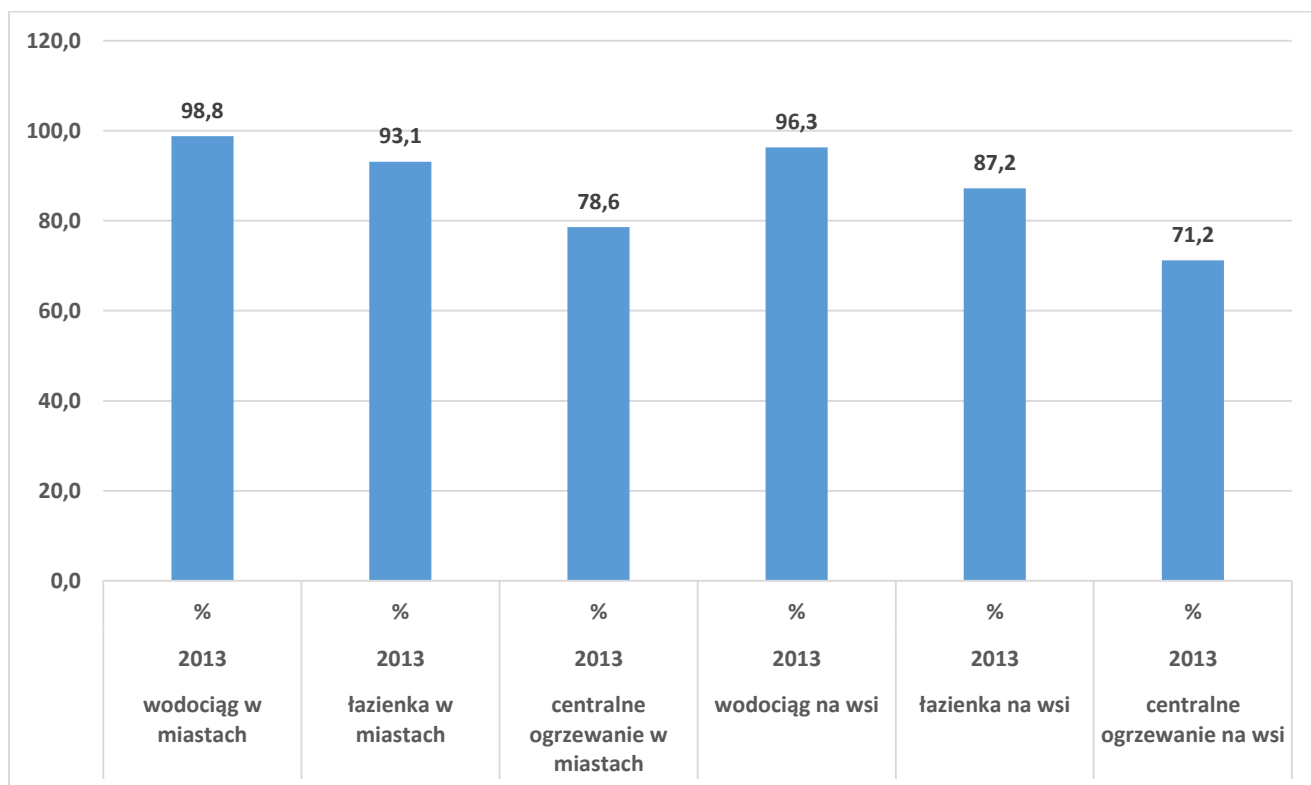
Źródło: GUS

2.3.3 Infrastruktura ochrony środowiska

W ostatnich dwóch dekadach, podobnie jak w całym kraju, wyposażenie mieszkań w podstawowe media uległo na terenie powiatu radykalnej poprawie. Co istotne – systematycznie zmniejszają się w tym zakresie dysproporcje między miastem a wsią.

Wykres 33. Wyposażenie mieszkań w podstawowe instalacje w r. 2013 – powiat krotoszyński (z podziałem na miasto i wieś w %)

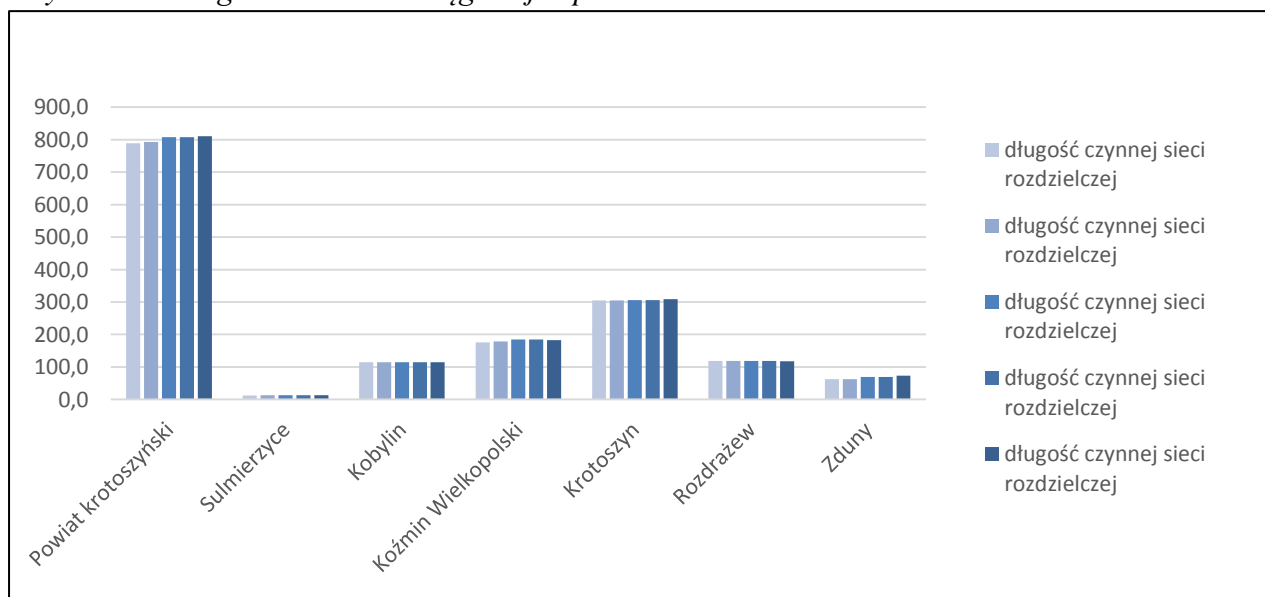

Źródło: GUS

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

W zakresie zaopatrzenia mieszkańców w wodę powiat krotoszyński zajmuje 18. miejsce w rankingu powiatów Wielkopolski.

Wykres 34. Długość sieci wodociągowej w powiecie w latach 2008-2012

Źródło: GUS

Teren powiatu krotoszyńskiego ma rozwiniętą infrastrukturę wodociągową:

- Gminę Kobylin obsługuje 5 stacji uzdatniania wody (SUW), w tym dwie znajdują się bezpośrednio na terenie gminy Kobylin, a trzy poza jej terenem: Łagiewniki, Długoleka, Wziąchów, Wielowieś, Salnia;
- Gminę Koźmin Wlkp. obsługują 3 stacje uzdatniania wody: w Wałkowie, Borzęcizkach i Koźminie;
- Gminę Krotoszyn obsługują 4 stacje uzdatniania wody: w Baszynach, Chwaliszewie, Raciborowie i Zdunach;
- Gminę Rozdrażew obsługują 3 stacje uzdatniania wody: w Dzielicach, Dąbrowie i Rozdrażewie;
- Miasto Sulmierzyce obsługuje jedna lokalna stacja uzdatniania wody;
- Gmina Zduny – funkcjonują tu trzy ujęcia wód podziemnych będących własnością gminy Zduny: Ruda, Bestwin, Konarzew oraz ujęcie w Zdunach będące własnością PGKiM Krotoszyn.

Odprowadzanie ścieków komunalnych

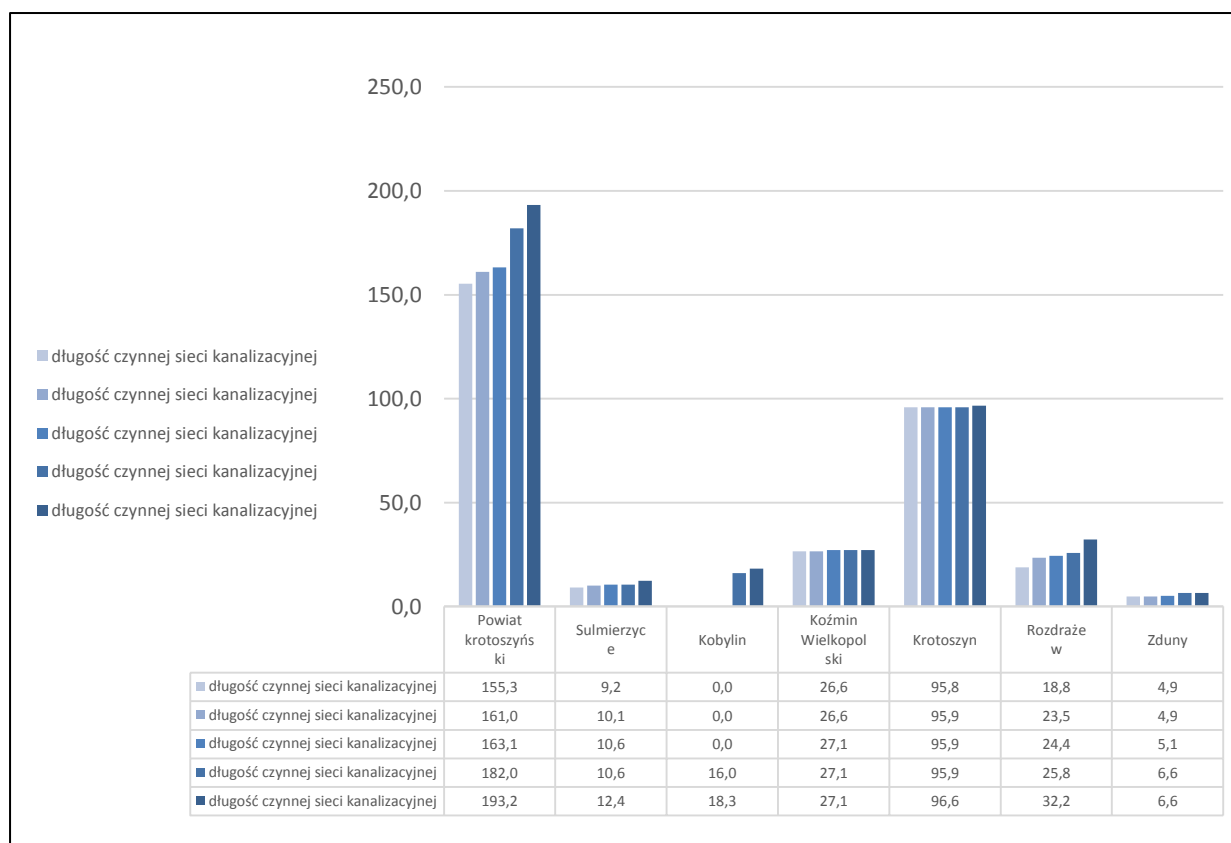
Powiat krotoszyński należy do średnio skanalizowanych. Według danych GUS na tle województwa znajduje się na 23 pozycji pod względem skanalizowania ze wskaźnikiem skanalizowania wynoszącym blisko 50%.

Rozwój sieci kanalizacyjnej odbywa się dynamicznie zwłaszcza w latach ostatnich. Nadal jednak odsetek mieszkańców gmin zwłaszcza na terenach wiejskich, objętych kanalizacją jest niewysoki, lecz dzięki prowadzonym inwestycjom komunalnym funduszami unijnymi (POiŚ, WRPO, PROW) odnotowano w ostatnich latach 30-procentowy wzrost liczby użytkowników sieci kanalizacyjnej.

Na terenie powiatu funkcjonuje 7 komunalnych oczyszczalni ścieków. Według danych w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska, z oczyszczalni ścieków korzysta ok. 70% mieszkańców powiatu. Zdecydowanie lepiej skanalizowane są miasta, natomiast mieszkańcy terenów wiejskich najczęściej odprowadzają ścieki do zbiorników bezodpływowych.

Wykres 35. Długość sieci kanalizacyjnej w powiecie krotoszyńskim w latach 2008-12

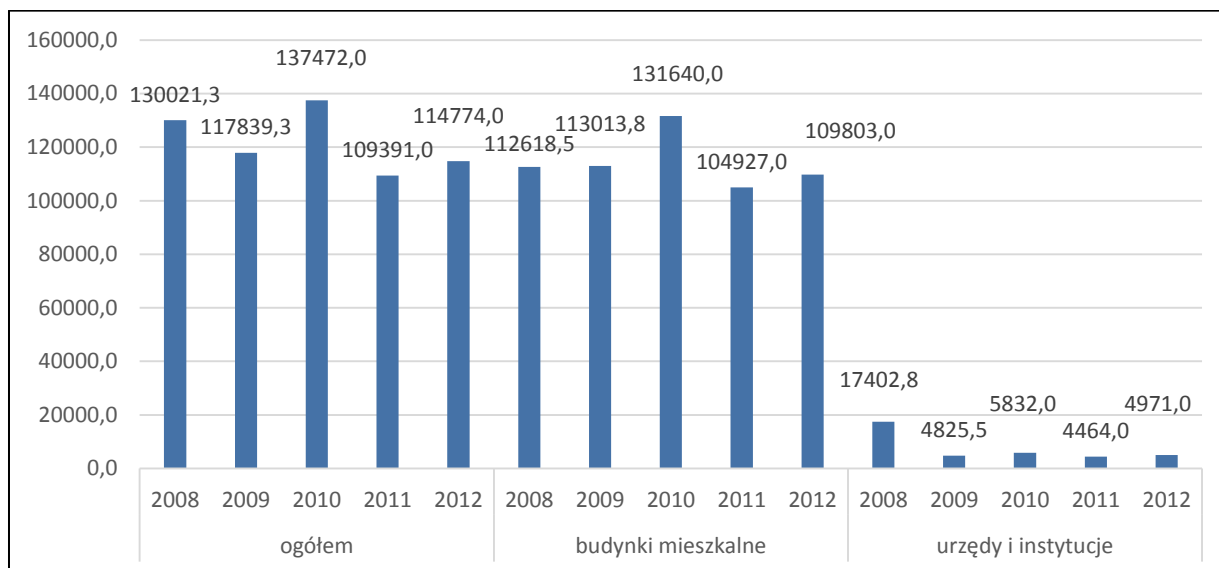

Dane: GUS

Gospodarka energetyczna – zaopatrzenie w ciepło

Na terenie powiatu działa 38 kotłowni, w tym 5 należy do spółdzielni mieszkaniowych. Długość sieci ciepłnej przesyłowej wynosi 13,7 km. Długość sieci ciepłnej przyłączonej do budynków i innych obiektów – 17,1 km.

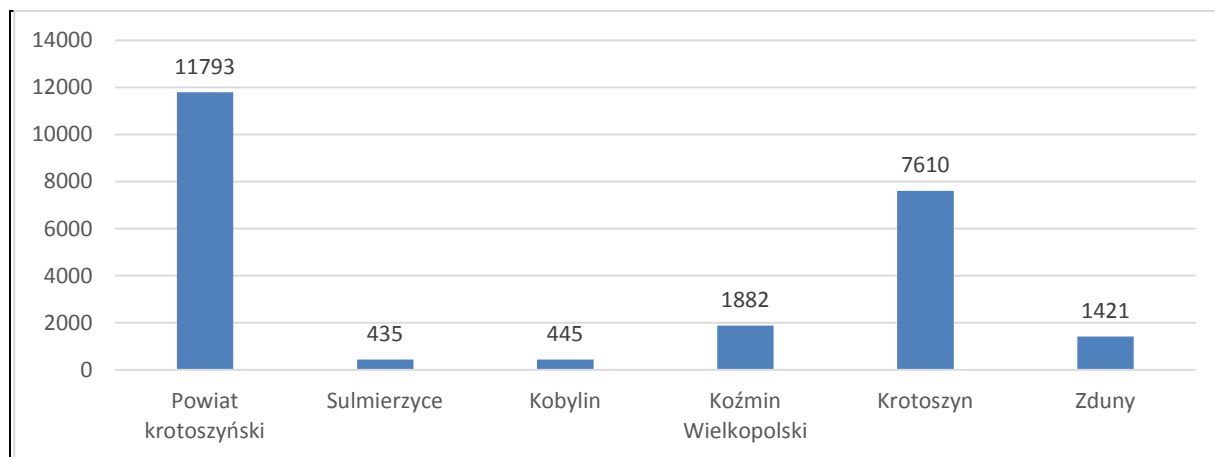
Wykres 36. Sprzedaż energii ciepłej w powiecie krotoszyńskim w latach 2008-2012 (w gigadżulach – GJ)

Źródło: GUS

W przypadku poszczególnych gmin największy odsetek mieszkań podłączonych do centralnego ogrzewania odnotowano w Krotoszynie (76,6%) i Zdunach (74,2%).

Wykres 37. Odbiorcy sieci gazowej w powiecie (mieszkania) – 2012 r.

Źródło: GUS

Długość czynnej sieci gazowej na terenie powiatu wynosiła w roku 2012 336,7 km i w stosunku do 2005 roku wzrosła o 8,7%. W 2010 roku było 11,7 tys. gospodarstw odbierających gaz, w tym 4,2 tys. odbiorców ogrzewających mieszkania gazem. Systematycznie wzrasta liczba mieszkańców korzystających z sieci gazowej, zwłaszcza

w nowych budynkach. Dostęp do gazu sieciowego posiadają wszystkie gminy. Pod względem zaopatrzenia w gaz powiat zajmuje wśród powiatów regionu 16 pozycję.

Przez teren powiatu przebiegają linie elektroenergetyczne 110 kV. Zlokalizowane są stacje elektroenergetyczne 110 kV: GPZ w Krotoszynie przy ul. Wiśniowej, do której wprowadzone są 4 linie 110 kV z kierunku Ostrów Wlkp., Milicz, Jarocin i z GPZ Zdunowska, GPZ w Krotoszynie przy ul. Zdunowskiej, do której wprowadzone są 2 linie 110 kV z kierunku Pępowa i z GPZ – Wiśniowa oraz przewoźna stacja elektroenergetyczna w rejonie Koźmina Wlkp., na terenie miejscowości Biały Dwór.

Na koniec 2013 roku na terenie powiatu działała jedna elektrownia wiatrowa, niemniej rośnie liczba podmiotów starających się o uruchomienie tego typu źródła energii. Budowy elektrowni wiatrowych planowane są na terenie gmin – Rozdrażew, Koźmin Wlkp., Krotoszyn i Zduny. Według wnioskowanych zgłoszeń o wyłączenie gruntów rolnych pod budowę elektrowni wiatrowych szacuje się, że w najbliższych latach na terenie powiatu zostanie zbudowanych ok. 70 – 80 sztuk tego typu obiektów.

Gospodarka odpadami

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w powiecie krotoszyńskim w roku 2012 sięgnęła 157 777 ton. Na terenie powiatu nie działa żadne składowisko, na którym unieszkodliwiane byłyby odpady komunalne. Punkty przeładunku odpadów istnieją na terenie gmin: Krotoszyn, Kobylin i Koźmin Wlkp.

W celu wspólnego zorganizowania odbioru odpadów, w tym prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów powstał Związek Międzygminny „EKO SIÓDEMKA” z siedzibą w Krotoszynie. Został on w kwietniu 2013r. wpisany do Rejestru związków międzygminnych. Powołanie związku zostało zainicjowane przez 7 gmin: Krotoszyn, Kobylin, Zduny, Sulmierzyce, Cieszków (województwo dolnośląskie), Koźmin Wlkp. Oraz Rozdrażew. W momencie podjęcia przez gminy uchwał o przystąpieniu do Związku zadania gmin w zakresie gospodarki odpadami zostały przeniesione na Związek. Z uwagi na odmienne uregulowanie spraw gospodarki odpadami, w dniu 29 kwietnia 2013 Rada Miejska Koźmina Wlkp. oraz Rada Gminy Rozdrażew podjęły uchwałę w sprawie wystąpienia ze Związku Międzygminnego EKO SIÓDEMKA.

2.4 Rynek pracy i przedsiębiorczość

Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie prowadzi monitoring zawodów, który obejmuje analizę zmian, jakie zachodzą w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy. Ma to na celu zarówno ukierunkowanie szkolenia bezrobotnych (w tym realizację programów dla długotrwale bezrobotnych), jak i kształcenia zawodowego oraz ustawicznego w powiecie pozwalające na dostosowanie kadr do potrzeb rynku pracy.

2.4.1 Rynek pracy

Tabela 34. Bezrobotni według zawodów – najczęściej występujące zawody wśród bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim (stan na 31.12.2013 r.)

Liczba porządkowa	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Udział % w ogóle bezrobotnych
Ogółem		3168	100
1.	Sprzedawca	315	10
2.	Technik ekonomista	112	3,5
3.	Kucharz małej gastronomii, kucharz	104	3,3
4.	Szwaczka	88	2,8
5.	Krawiec	82	2,6
6.	Ślusarz	79	2,5
7.	Nauczyciel różnych specjalności	68	2,1
8.	Mechanik samochodów osobowych, mechanik pojazdów sam.	66	2,1
9.	Murarz	60	2,0
10.	Robotnik placowy	60	2,0
11.	Cukiernik	56	1,8
12.	Fryzjer	50	1,6
13.	Malarz- tapeciarz	50	1,6
14.	Technik technologii odzieży	47	1,5
15.	Technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne	39	1,2
16.	Technik rolnik	34	1,2
17.	Tokarz w metalu	31	1,0

Źródło: PUP Krotoszyn

Większą część zawodów, dla których wskazano osoby bezrobotne, stanowią zawody uzyskiwane przy wykształceniu na poziomie zasadniczym lub niższym. Osoby o takich kwalifikacjach mogą charakteryzować się niską mobilnością przestrzenną, słabszą motywacją do zmian na rzecz zdobycia nowych lub uaktualnienia posiadanych już kwalifikacji, zgodnie z oczekiwaniami pracodawców.

Wciąż najliczniejszą grupę, stanowią osoby bezrobotne z wykształceniem zasadniczym zawodowym (35% ogółu). Następnymi grupami są bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (28%), z gimnazjalnym i niższym (20%), średnim ogólnym (11%). Najmniej osób zarejestrowanych w PUP Krotoszyn ma wykształcenie wyższe (10%), przy czym w grupie do 25 roku stanowią one 19% tej grupy (62 osoby), a powyżej 50 roku życia – 3% (11 osób). Należy dostrzec, iż w ostatnich pięciu latach wzrosła liczba osób bezrobotnych, które ukończyły uczelnie wyższe. W końcu 2008r. były to 204 osoby (6% ogółu), w końcu roku 2013 - 329. (10% ogółu).

Ważną kwestią są kierunki wykształcenia wyższego, które ukończyli bezrobotni. Prawie 80% osób stanowią absolwenci kierunków humanistycznych i społecznych, tj. pedagogicznych, filologicznych, politologicznych, czy ekonomiczno – administracyjnych. Jedynie 15% ogółu (47 osób) to absolwenci specjalności technicznych, takich jak informatyka, elektrotechnika, ochrona i inżynieria środowiska, budownictwo. Jak wynika z obserwacji pracowników PUP pracodawcy, przy rekrutacji, obok kierunków wykształcenia, zwracają również uwagę na jakość kształcenia i renomę uczelni wyższych.

Wśród bezrobotnych z wyższym wykształceniem można wyróżnić grupę zawodową nauczycieli różnych specjalności. Najwięcej jest wśród nich pedagogów – 22 osoby, nauczycieli nauczania przedszkolnego i początkowego – 21 osób, nauczycieli wychowania fizycznego - 8 osób.

Tabela 35. Najczęściej występujące zawody w grupie bezrobotnych kobiet

Liczba porządkowa	Nazwa Zawodu	Bezrobotne kobiety	Udział % w ogóle bezrobotnych
Ogółem		1964	100
1.	Sprzedawca	302	15,4
2.	Technik ekonomista	98	5,0
3.	Szwaczka	88	4,5
4.	Krawiec	80	4,1
5.	Fryzjer	49	2,5
6.	Kucharz małej gastronomii, kucharz	81	4,1
7.	Technik technologii odzieży	47	2,4
8.	Cukiernik	41	2,1
9.	Technik technologii żywności- przetwórstwo mięsne	30	1,5
10.	Technik rolnik	28	1,4

Źródło: PUP Krotoszyn

Można zauważyć, iż cztery pierwsze zawody powtarzają się rankingu zawodów, dla których odnotowano długotrwałe bezrobocie wśród kobiet.

Tabela 36. Dominujące liczebnie zawody, którymi legitymują się długotrwałe bezrobotni w powiecie (stan na 31.12.2013r.)

Liczba porządkowa	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12m-cy razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy - kobiety
Ogółem		930	622
1.	Sprzedawca	115	113
2.	Technik ekonomista	43	37
3.	Krawiec	35	34
4.	Szwaczka	34	34

Źródło: PUP Krotoszyn

Tabela 37. Zapotrzebowanie na pracowników – oferty pracy zgłoszone do PUP Krotoszyn w roku 2013

Liczba porządkowa	Nazwa zawodu	Ofert pracy zgłoszone w 2013r.	Udział ofert % w ogóle
Ogółem		2396	100
1.	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	223	9,3
2.	Kierowca samochodu ciężarowego	157	6,6
3.	Sprzedawca	140	5,8
4.	Robotnik gospodarczy	95	4,0
5.	Technik prac biurowych	72	3,0
6.	Robotnik budowlany	72	3,0
7.	Pozostali spawacze i pokrewni	61	2,5
8.	Brukarz	57	2,4
9.	Magazynier	51	2,1
10.	Pozostali wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	50	2,0
11.	Przedstawiciel handlowy	41	1,7
12.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	39	1,6
13.	Zdobnik szkła	39	1,6
14.	Doradca klienta	38	1,6
15.	Ślusarz	38	1,4
16.	Murarz	34	1,4
17.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	33	1,4
18.	Stolarz	33	1,4
19.	Kucharz, Kucharz małej gastronomii	33	1,4

Źródło: PUP Krotoszyn

Duża rotacja kadrowa, szczególnie w handlu, potwierdza się również w zgłaszanych ofertach pracy. Z jednej strony zawód sprzedawcy jest najliczniej reprezentowany wśród bezrobotnych, najliczniej pojawiający się wśród nowo zarejestrowanych, a z drugiej strony w tym zawodzie jest największa liczba zgłaszanych ofert pracy. Ten brak dopasowania – jak wynika z obserwacji PUP - to również efekt wymagań pracodawców wobec kandydatów do pracy w handlu. Problemem w tej grupie zawodowej jest również długotrwałe bezrobocie – 37% zarejestrowanych sprzedawców, to osoby pozostające biernymi zawodowo dłużej niż 12 m-cy.

Tabela 38. Zawody deficytowe w powiecie krotoszyńskim w 2013r.

Liczba porządkowa	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	Kierowca samochodu ciężarowego	13,0833	9,8125
2.	Robotnik budowlany	6	1,2414
3.	Brukarz	4,75	3,3529
4.	Przedstawiciel handlowy	3,4167	2,7333
5.	Doradca klienta	3,1667	7,6
6.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	2,75	33
7.	Operator koparki	2,4167	9,6667
8.	Dekarz	2,3333	1,6471
9.	Operator urządzeń przetwórstwa mięsa	1,4167	2,8333
10.	Technik administracji	1,1667	2,8
11.	Kierowca samochodu dostawczego	1,1667	7
12.	Kierowca operator wózków jezdniowych	1,0833	3,25
13.	Agent ubezpieczeniowy	1	12
14.	Robotnik magazynowy	1	3

Źródło: PUP Krotoszyn

Dynamiczne procesy zachodzące na rynku pracy wymagają działań dostosowawczych, poprzez na przykład zwiększenie dostosowania kierunków kształcenia do zapotrzebowania na zawody, co stanowi niezwykle trudne zadanie w wymiarze powiatu. **Absolwenci** szkół różnego szczebla, wśród wszystkich zarejestrowanych w PUP w Krotoszynie, stanowią 8 proc. bezrobotnych. Część z nich (34%) nie ma zawodu.

Tabela nr 39. Zawody nadwyżkowe w powiecie krotoszyńskim w 2013r.

Liczba porządkowa	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	Sprzedawca	11,6667	0,3104
2.	Ślusarz	3,1667	0,2857
3.	Murarz	2,8333	0,4595
4.	Stolarz	2,75	0,569
5.	Kucharz	2,25	0,403
6.	Kelner	1,5	0,5455
7.	Technik handlowiec	1,5	0,36
8.	Mechanik samochodów osobowych	1,4167	0,25
9.	Sprzątaczką biurową	1,4167	0,8095
10.	Pakowacz	1,3333	0,5926
11.	Robotnik placowy	1,3333	0,2388
12.	Elektryk	1,25	0,7895
13.	Fryzjer	1,0833	0,2
14.	Agent ubezpieczeniowy	1	12

15.	Mechanik pojazdów samochodowych	1	0,16
16.	Tapicer	1	0,2927

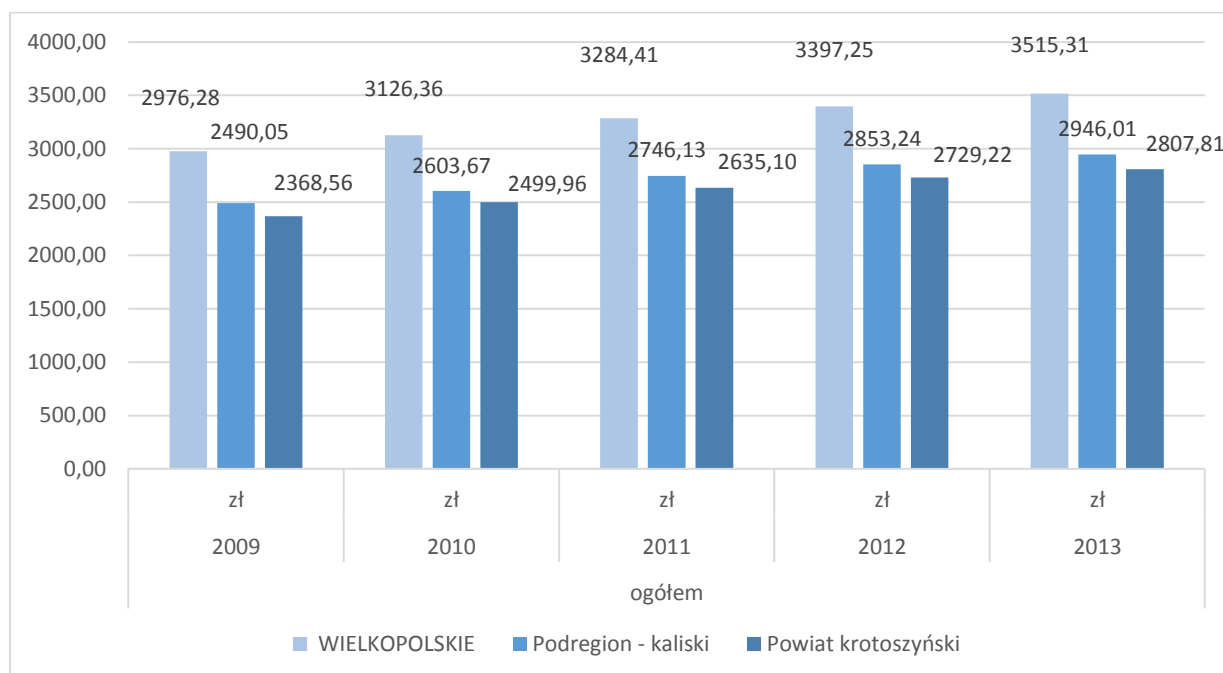
Źródło: PUP Krotoszyn

Dla rynku pracy istotne znaczenie ma wybór profilu zawodowego i zawodów dokonywany przez młodzież w ramach nauki w szkole na poziomie gimnazjalnym i średnim. Niestety występujące w powiecie krotoszyńskim kierunki kształcenia, m.in. na poziomie zasadniczym zawodowym, w różnym stopniu reprezentują zawody nadwyżkowe na lokalnym rynku pracy. Można tu wyróżnić zawody zajmujące najwyższe miejsca w rankingu zawodów nadwyżkowych, a jednocześnie planowane do ponownego uruchomienia, poprzez nabory (na przynajmniej ½ oddziału), w kolejnym roku szkolnym np. zawód: *kucharza, fryzjera, sprzedawcy*.

Rynek pracy - wynagrodzenia

Według danych GUS liczba pracujących mieszkańców powiatu krotoszyńskiego na koniec 2012 roku wyniosła 17 680 osób (w tym 7778 kobiet), w tej grupie 8841 osób było zatrudnionych w przemyśle i budownictwie, 3767 osoby – w takich branżach jak: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, a 4244 osób w pozostałych usługach.

Wykres 38. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie krotoszyńskim w latach 2009- 2013 (na tle województwa i subregionu kaliskiego)

Źródło: GUS

Wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto dla powiatu krotoszyńskiego systematycznie rośnie, niemniej nadal jest niższa niż średnia regionalna i subregionalna.

Tabela 40. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podziale na branże (2012r.)

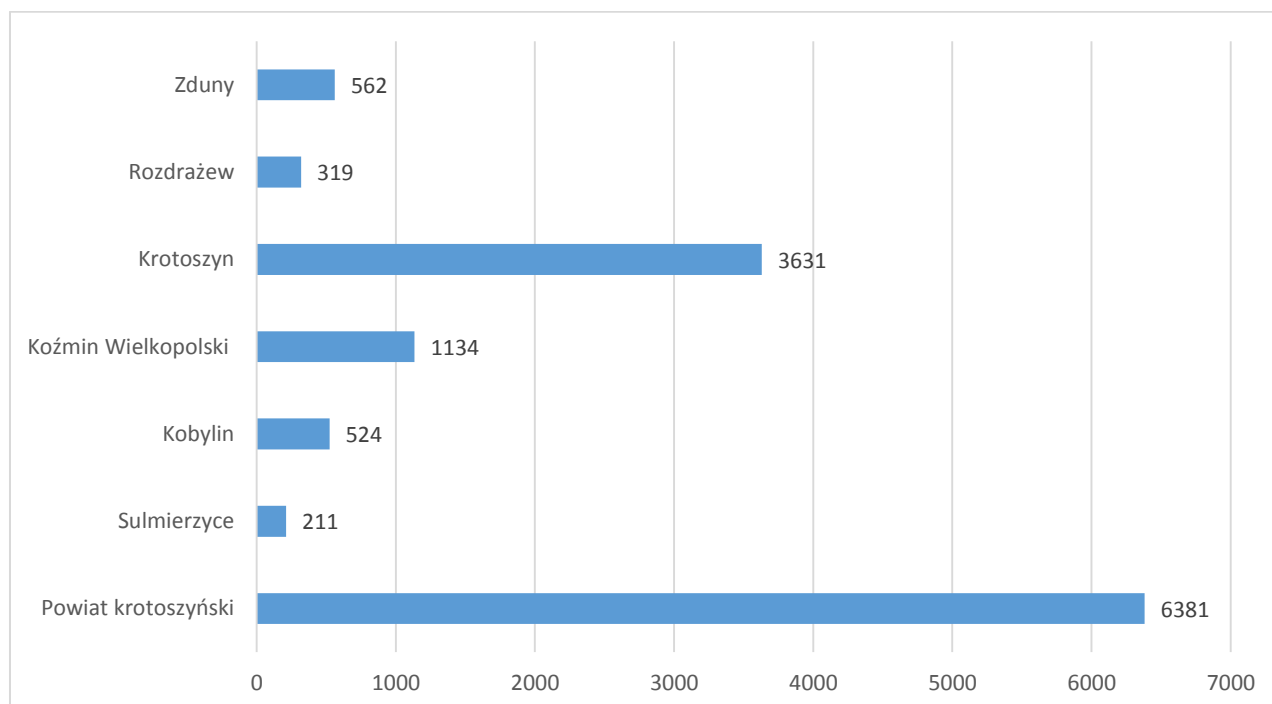
Branża	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości	Pozostałe usługi
Wartość	2729,22	4189,87	2751,73	2184,64	4019,86	3337,83

Źródło: GUS

2.4.2 Podmioty gospodarcze

W powiecie krotoszyńskim jest zarejestrowanych ponad 6 tys. podmiotów gospodarczych, przy czym - najwięcej w mieście i gminie Krotoszyn. Wskaźnik liczby podmiotów na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym przyjmuje w powiecie wartość 71,3 (gdzie 100 to województwo), co jest 29. wartością w rankingu powiatów w regionie.

Wykres 39. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w powiecie krotoszyńskim (2013r.)

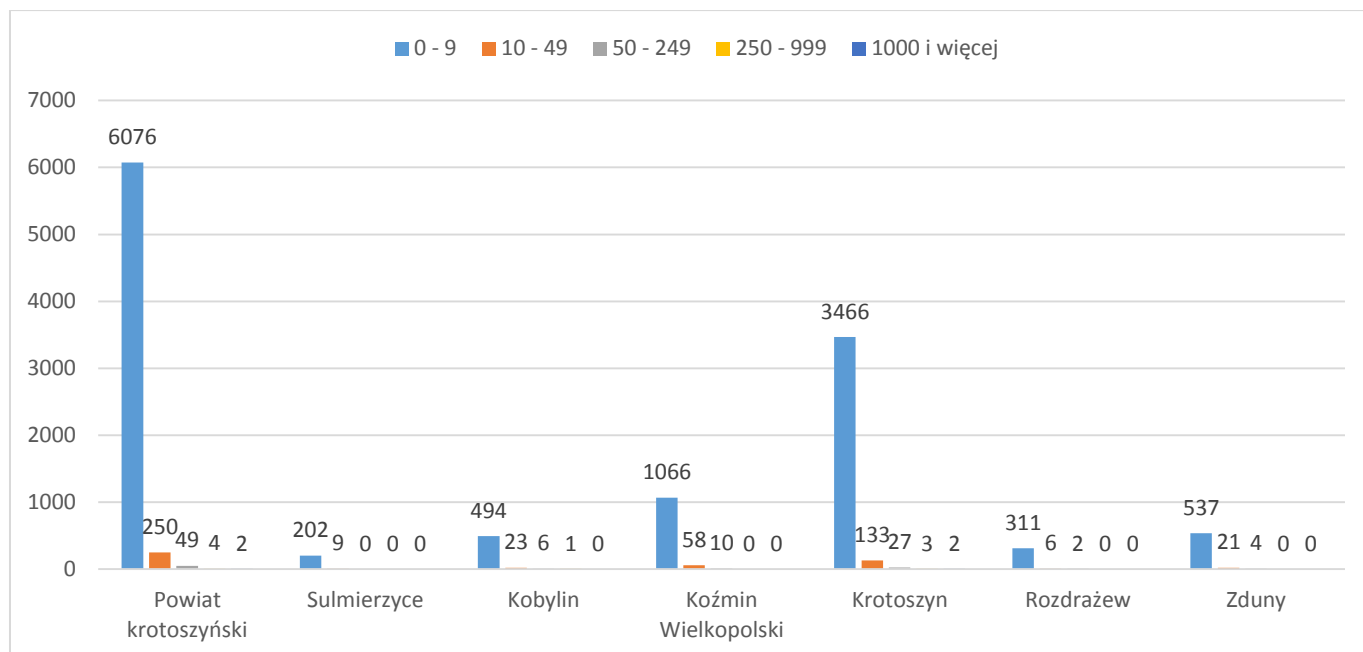

Źródło: GUS

Najliczniejszą grupę wśród lokalnych przedsiębiorstw stanowią małe i mikroprzedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwa prowadzone przez osoby fizyczne stanowią 79% ogółu podmiotów.

Wykres 40. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w powiecie pod względem wielkości określonej liczbą pracowników (2013r.)

Źródło: GUS

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw powiatu w 2012 roku wyniosły 216 385 tys. zł. Pod tym względem w subregionie kaliskim są one trzecią wartością - po mieście Kalisz (446 126 tys. zł) i powiecie ostrowskim (402 811 zł). Również w zakresie wartości brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach powiat krotoszyński jest trzeci w subregionie – z wynikiem 21 825 509 tys. zł.

Przedsiębiorstwa Ziemi Krotoszyńskiej są w dużej mierze podmiotami rodzinnymi o kilkudziesięcioletniej, wielopokoleniowej tradycji. W minionych dziesięcioleciach środowisko przedsiębiorców tradycyjnie integrowało się wokół Cechu Rzemiosł Różnych. W ostatnim czasie powstały także nowe organizacje środowisk gospodarczych – Klub Przedsiębiorców Ziemi Krotoszyńskiej oraz Krotoszyńskie Zrzeszenie Handlu i Usług, trwa rejestracja Zdunowskiego Stowarzyszenia Przedsiębiorców, istnieje też nieformalne zrzeszenie przedsiębiorców koźmińskich.

2.4.3 Rolnictwo i obszary wiejskie

Rolnictwo powiatu krotoszyńskiego należy do najlepiej rozwiniętych oraz najbardziej technologicznie zaawansowanych w regionie. Od lat liczba gospodarstw utrzymuje się na podobnym poziomie (nieco powyżej 4,5 tys.), wśród nich są 4 gospodarstwa prowadzące uprawy ekologiczne. W skład obszaru wiejskiego powiatu krotoszyńskiego wchodzi 96 wsi sołeckich.

Tabela 41. Liczba gospodarstw rolnych w powiecie krotoszyńskim (2013r.)

Lp.	Gmina	Indywidualne	Spółdzielnie	Agencji Nieruchomości Rolnych	Inne
1.	Kobylin	631	3	-	1
2.	Koźmin Wlkp.	1192	2	-	-
3.	Krotoszyn	1409	1	1	-
4.	Rozdrażew	631	1	-	-
5.	Zduny	529	-	-	-
6.	Sulmierzyce	275	-	-	-
	Powiat razem:	4667	7	1	1

Źródło: dane WODR – Zespół Doradczy w powiecie krotoszyńskim

Rozwijana od pokoleń wysoka kultura rolna wpływa na uzyskiwaną ponadprzeciętną wydajność, nierzadko powyżej średniej wojewódzkiej. W rolnictwie krotoszyńskim jest zdecydowana przewaga gospodarstw indywidualnych, co jest zresztą charakterystyczne dla całego kraju.

Tabela 42. Wielkość gospodarstw rolnych w powiecie krotoszyńskim (2013r.)

Lp.	Gmina	1-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15-100 ha	Powyżej 100 ha
1.	Kobylin	106	143	225	153	4
2.	Koźmin Wlkp.	289	266	462	171	4
3.	Krotoszyn	262	327	667	148	5
4.	Rozdrażew	116	109	304	99	3
5.	Zduny	172	93	133	126	5
6.	Sulmierzyce	112	70	61	31	1
	Powiat razem:	1057	1008	1852	728	22

Źródło: Dane WODR – Zespół Doradczy w powiecie krotoszyńskim

W powiecie krotoszyńskim najwięcej jest gospodarstw o wielkości 10-15 hektarów. Najbardziej wiarygodnym źródłem informacji o przeciętnej wielkości gospodarstwa są dane gromadzone przez pracowników z krotoszyńskiego Zespołu Doradczego Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Według szacunków Zespołu przeciętna wielkość gospodarstwa to około 15 hektarów. Doradcy WODR obserwują w ostatnim czasie wzrost liczby gospodarstw powiększających swą powierzchnię. Z racji dużych trudności w nabyciu bądź dzierżawie gruntów w powiecie krotoszyńskim, rolnicy dzierżawią grunty lub kupują je w ościennych gminach – zwłaszcza na terenie województwa dolnośląskiego.

Powszechny Spis Rolny z 2010 roku określa średnią wielkość obszaru użytków rolnych w gospodarstwach powiatu na 12,57 ha. Wartość ta jest zdecydowanie wyższa zarówno od średniej w subregionie kaliskim (8,20 ha), jak dla województwa (11 ha).

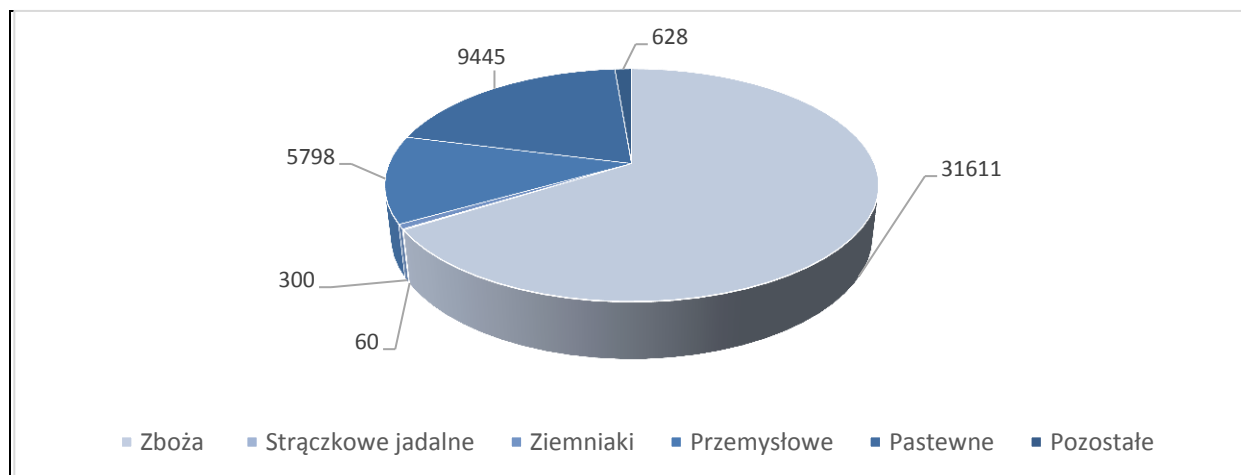
Tabela 43. Obsada zwierząt gospodarskich w powiecie (bydło, trzoda, owce) na 100 ha (2013r.)

Lp.	Gmina	bydło	trzoda	owce
1.	Kobylin	74	362	1
2.	Koźmin Wlkp.	75	438	2
3.	Krotoszyn	96	418	3
4.	Rozdrażew	92	640	0,2
5.	Zduny	69	306	2,2
6.	Sulmierzyce	48	220	0
	Powiat razem:	75,7	397,3	1,28

Źródło: dane WODR – Zespół Doradczy w powiecie krotoszyńskim

Hodowla trzody chlewnej zajmowała zawsze szczególne miejsce w specyfice rolnictwa krotoszyńskiego. Obecnie również hodowla bydła mlecznego staje się siłą tego obszaru. Powiat krotoszyński zdecydowanie dominuje w subregionie kaliskim pod względem obsady trzody i bydła w gospodarstwach rolnych. Dla porównania w roku 2010 (według PSR) w powiecie zarejestrowano 58 882 sztuki trzody- przy 36 131 szt. w kolejnym w rankingu powiecie ostrowskim, oraz 20 125 szt. bydła przy drugim powiecie ostrowskim – 12 495 szt.

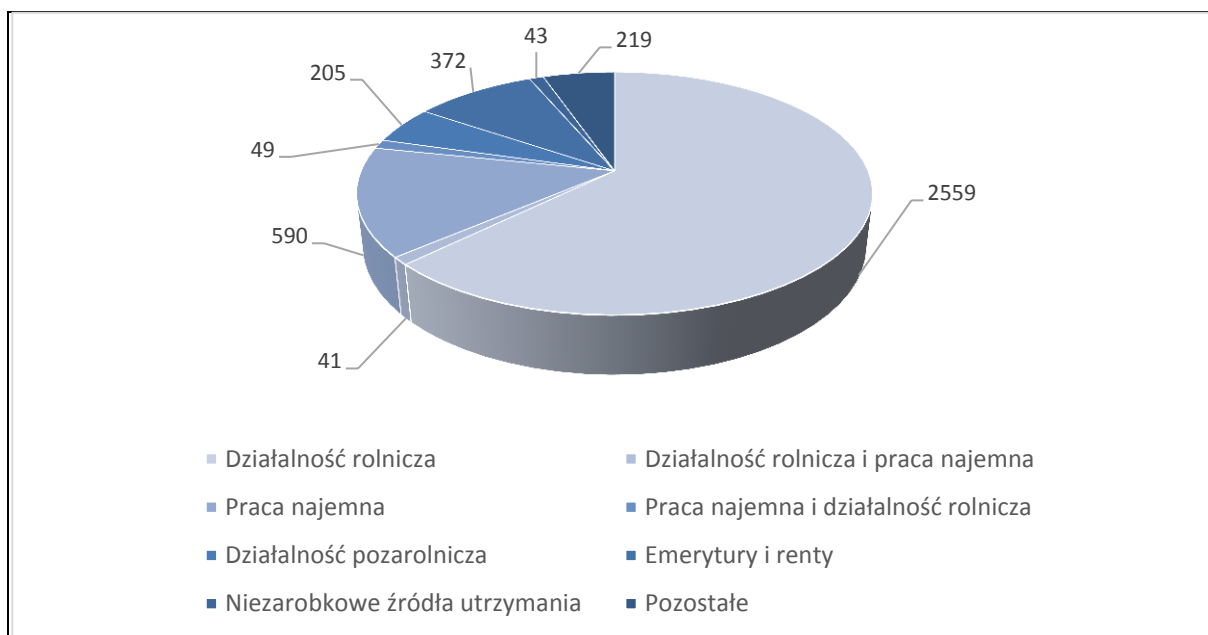
Wykres 41. Powierzchnia zasiewów w powiecie wg grup ziemiopłodów

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

Wykres 42. Gospodarstwa indywidualne w powiecie wg, źródła dochodu (podane źródło stanowi ponad 50% dochodu gospodarstwa domowego)

Źródło: GUS

Według danych zebranych w badaniach ankietowych PSR 2010, w gospodarstwach rolnych na terenie powiatu pracuje 7 tys. osób, z tego w gospodarstwach indywidualnych- 6,4 tys. W tej liczbie 6,2 tys. osób stanowi tzw. rodzinną siłę roboczą. Niewielki jest odsetek stałych pracowników najemnych, dodatkowo ankietowani rolnicy zadeklarowali, iż nie korzystają z pomocy pracowników dorywczych- sezonowych.

Wychodząc naprzeciw wyzwaniom ostatnich lat, które stawia rynek rolny, rolnicy z powiatu krotoszyńskiego integrują się w grupy producenckie. Na terenie powiatu działają trzy grupy producentów trzody chlewnej, dwie zrzeszają producentów bydła oraz cztery grupy rolników zajmujących się uprawą zbóż i rzepaku. Mieszkańcy wsi coraz częściej integrują się wokół lokalnych inicjatyw tworząc organizacje pozarządowe, które podejmują się realizacji zadań publicznych będących w kompetencjach samorządów – zarówno gminnych, jak i powiatowego.

2.5 Administracja Powiatowa

Podstawowym dokumentem, który określa ustrój Powiatu Krotoszyńskiego oraz tryb pracy organów powiatu (Rady Powiatu Krotoszyńskiego oraz Zarządu Powiatu Krotoszyńskiego) jest Statut Powiatu Krotoszyńskiego przyjęty Uchwałą Nr XXXII/162/13 Rady Powiatu Krotoszyńskiego z dnia 22 marca 2013 r. z późniejszą zmianą dokonaną Uchwałą Nr XXXVIII/203/13 z dnia 25 października 2013 r.)

2.5.1 Struktura organizacyjna i podział kompetencji w powiecie

Zgodnie z zapisem § 7 Statutu, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym. Do zakresu działania powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań powiatowych służb, inspekcji i straży. Powiat wykonuje także zadania z zakresu administracji rządowej, jeżeli ustawy określają je jako sprawy należące do zakresu działania powiatu.

Organami powiatu są:

- 1) rada powiatu - organ stanowiący, kontrolny
- 2) zarząd powiatu - organ wykonawczy

Zadania powiatu wykonują jednostki organizacyjne powiatu oraz inspekcje, służby i straże.

Jednostki organizacyjne powiatu to:

- 1) I Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kołłątaja w Krotoszynie,
- 2) I Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich w Koźminie Wielkopolskim,
- 3) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Krotoszynie,
- 4) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Karola Fryderyka Libelta w Krotoszynie,
- 5) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 im. Jana Pawła II w Krotoszynie,
- 6) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Józefa Marcińca w Koźminie Wielkopolskim,
- 7) Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Krotoszynie,
- 8) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Borzęcizkach,
- 9) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. ks. Jana Twardowskiego w Konarzewie,
- 10) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Koźminie Wlkp.,

- 11) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krotoszynie,
- 12) Środowiskowy Dom Samopomocy w Krotoszynie,
- 13) Dom Pomocy Społecznej w Baszkowie,
- 14) Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie,
- 15) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie,
- 16) Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie,
- 17) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie.
- 18) Starostwo Powiatowe w Krotoszynie

Organizację i zasady funkcjonowania jednostek organizacyjnych powiatu określają statuty i regulaminy organizacyjne.

Zadania z zakresu zapewnienia porządku publicznego i szeroko rozumianego bezpieczeństwa obywateli są realizowane w ścisłej współpracy z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami.

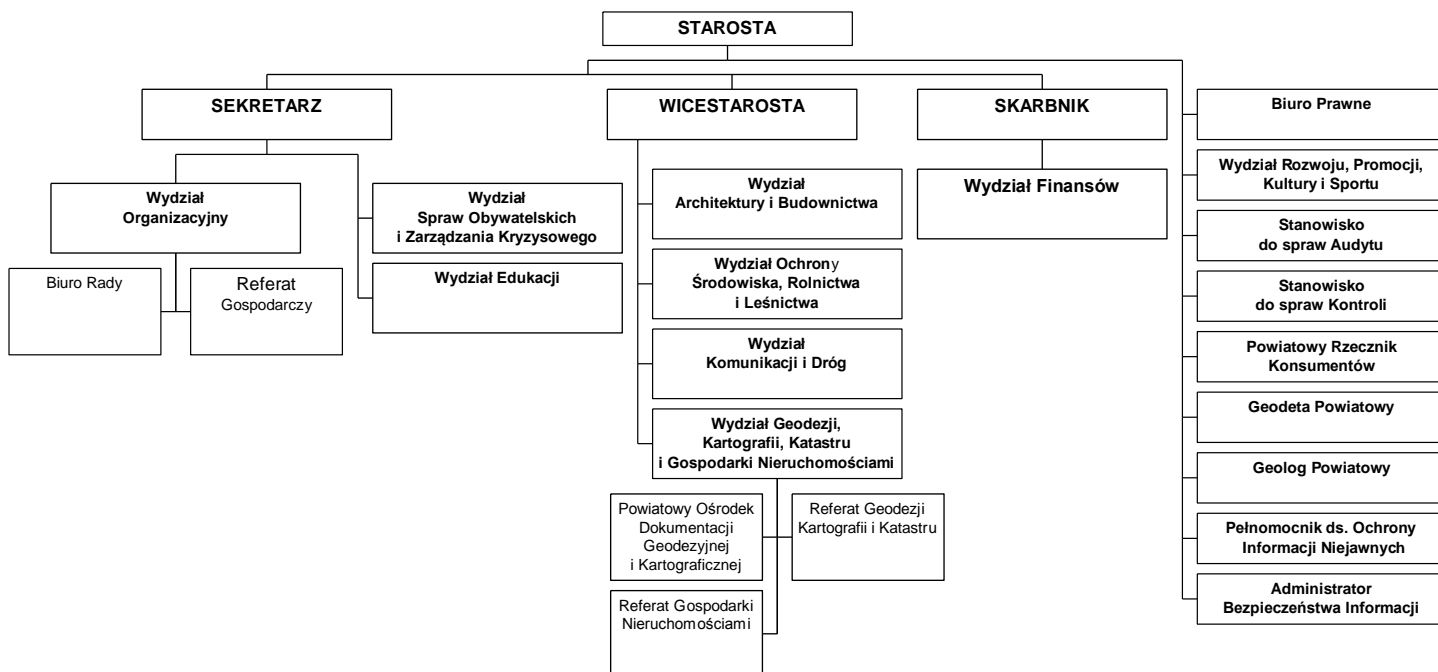
Powiatowe służby inspekcje i straże to:

- 1) Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie,
- 2) Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krotoszynie,
- 3) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krotoszynie,
- 4) Powiatowy Lekarz Weterynarii w Krotoszynie,
- 5) Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Krotoszynie.

Jednostką budżetową powołaną do zapewnienia organom powiatu pomocy w wykonywaniu zadań jest Starostwo Powiatowe w Krotoszynie. Zasady jego funkcjonowania określa Regulamin Organizacyjny.

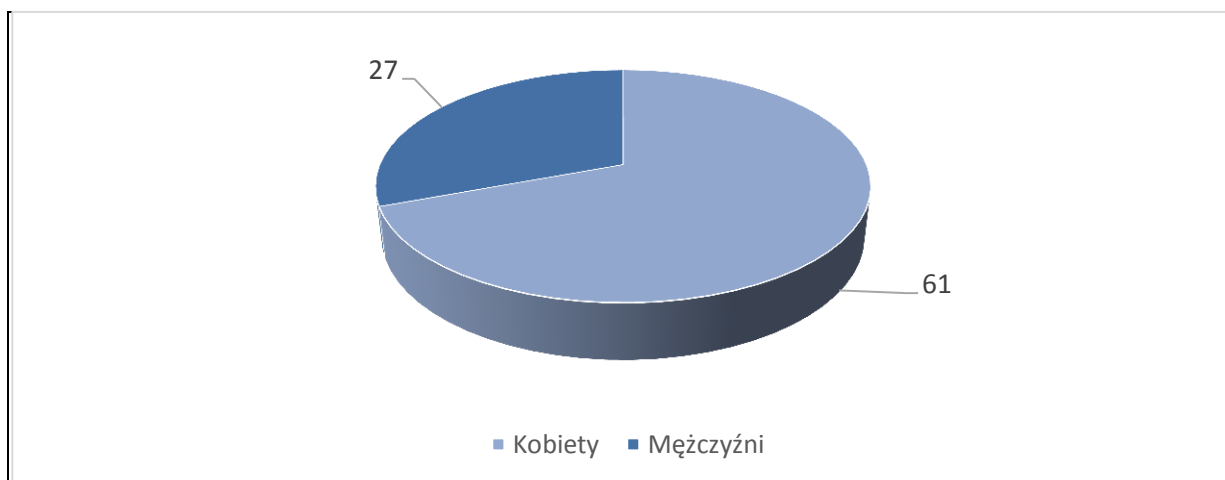
Rysunek 4. Struktura Organizacyjna Starostwa Powiatowego w Krotoszynie.

Źródło: Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Krotoszynie – załącznik nr 1.

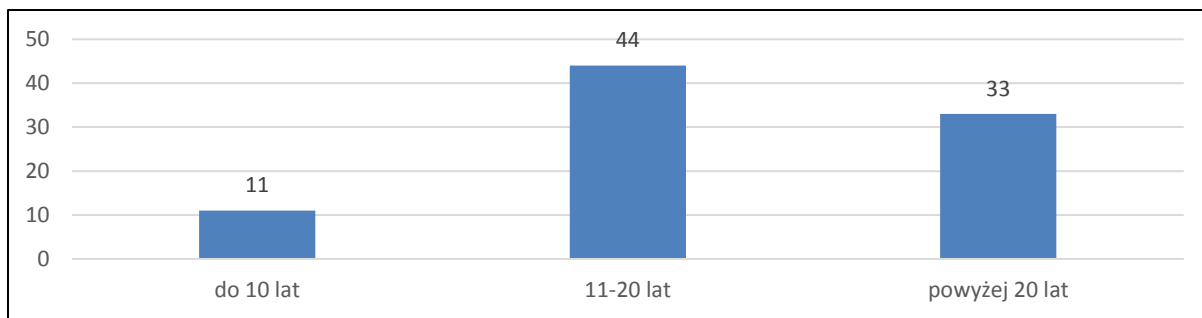
Stan zatrudnienia w starostwie powiatowym na 31 grudnia 2013 roku wynosił 88 osób, w tym 14 osób było zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych (4 stanowiska kierownicze wyższe, naczelnicy, zastępcy naczelników, kierownicy referatów). Liczba etatów w starostwie utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie. Ewentualne wzrosty mają charakter jedynie krótkookresowy. Strukturę zatrudnienia prezentują wykresy 41 – 44.

Wykres 43. Struktura zatrudnienia w starostwie ze względu na płeć (2013r.)

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego

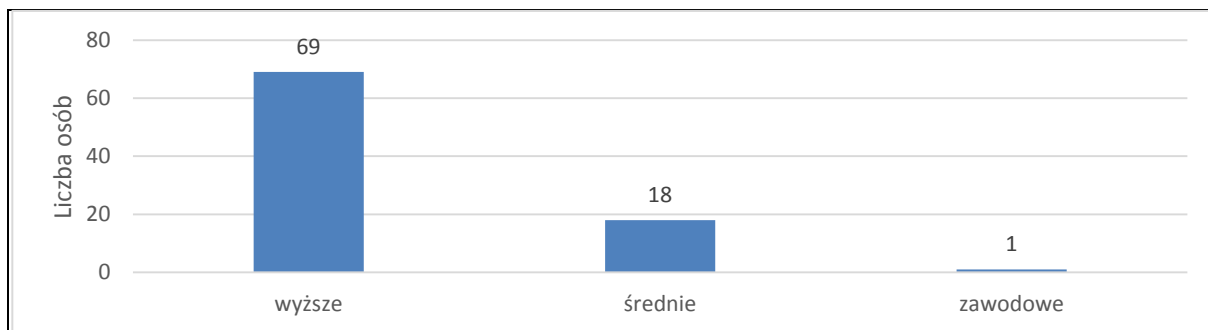
Wykres 44. Struktura zatrudnienia w starostwie ze względu na staż pracy

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego

W starostwie pracuje (stan na 31 grudnia 2013r.) 6 osób z uprawnieniami emerytalnymi.

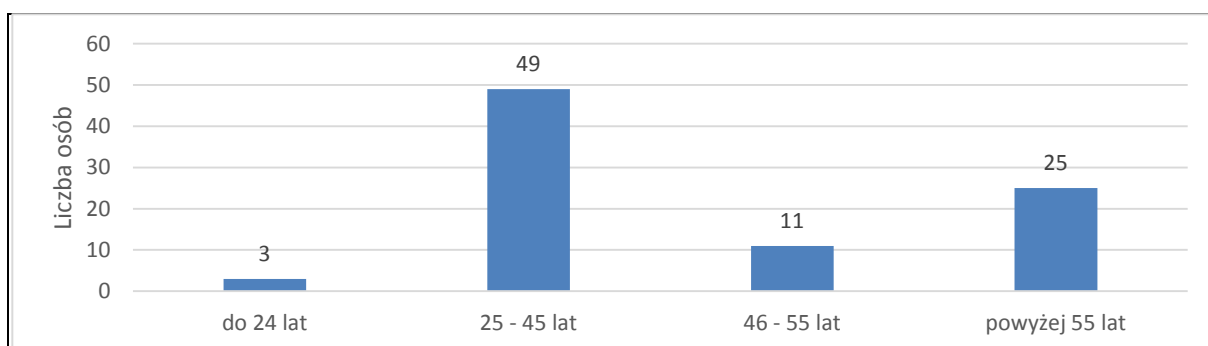
Wykres 45. Struktura zatrudnienia w starostwie ze względu na wykształcenie

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego

Należy zauważyć, iż pracownicy legitymujący się wykształceniem innym niż wyższe to osoby o stażu pracy powyżej 20 lat.

Wykres 46. Struktura zatrudnienia w starostwie ze względu na wiek

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego

2.5.2 Potencjał finansowy powiatu

Lata 2010-2013, a w szczególności pierwsze dwa lata były okresem intensywnego korzystania z funduszy unijnych. Efektem był znaczący wzrost nakładów majątkowych i zrealizowanie wielu potrzebnych inwestycji, szczególnie w drogownictwie, ale również w szpitalnictwie. Dofinansowanie zewnętrzne wymagało uruchomienia znaczących środków własnych poprzez zaciągnięcie nowych zobowiązań (w tym emisja obligacji). Zadłużenie Powiatu z poziomu 6 milionów złotych na koniec 2009 roku wzrosło do blisko 20 milionów na koniec 2010 roku. Od tego momentu zaczęło zmniejszać się, by na koniec 2013 roku osiągnąć poziom 14,5 miliona złotych.

I. DOCHODY

Tabela 44. Dochody powiatu ogółem oraz w rozbiciu na najważniejsze źródła w tys. zł (2010 - 2013)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Dotacje z budżetu państwa	12 331	10 376	9 500	9 398
Pozostałe dotacje (w tym środki unijne)	7 671	6 837	4 928	1 658
Subwencje (w tym oświatowa)	40 409	42 832	43 235	43 479
Dochody własne (w tym udziały w podatkach)	17 448	19 843	21 190	22 815
R A Z E M	77 859	79 888	78 853	77 350

Zródło: Starostwa Powiatowego

Poziom dochodów ogółem był stabilny w latach 2010 - 2013. Następowaly jednak istotne zmiany w strukturze dochodów - zmniejszył się poziom dotacji z budżetu państwa, a zwiększył udział dochodów własnych (w tym z udziału w podatkach). Jest to niewątpliwie zmiana korzystna dla samorządu. W pierwszych dwóch latach omawianego okresu są widoczne wysokie dotacje pozostałe (dzięki środkom unijnym).

Niepokoi jednak tendencja do wzrastającego obciążania samorządu dodatkowymi zadaniami, na które powiat otrzymuje nieproporcjonalnie małe środki lub nie otrzymuje ich w ogóle. Chronicznie niedofinansowane są tzw. zadania zlecone, co powoduje konieczność wydatkowania niemałych środków z własnego budżetu. Kolejnym zagrożeniem jest

relatywnie malejąca subwencja oświatowa. Z powodów demograficznych liczba uczniów zmniejsza się co roku, a subwencja jest przyznawana na ucznia. Tymczasem spadek ilości uczniów nie pociąga za sobą takiego samego zmniejszenia się kosztów, gdyż koszty wynikają m.in. z liczby oddziałów, nakładów na utrzymanie bazy szkolnej. To powoduje, iż wkrótce (jeśli trend nie zostanie zmieniony) subwencja oświatowa okaże się niewystarczająca na pokrycie podstawowych potrzeb w zakresie oświaty.

Podsumowując tematykę dochodów należy stwierdzić, iż pożądane są ustawowe zmiany wzmacniające powiat, polegające na dopasowaniu wysokości dochodów do realizowanych przez powiat zadań. W przeciwnym wypadku powiaty będą miały olbrzymie trudności w wywiązywaniu się z realizacji zadań bieżących, nie wspominając o rozwoju i inwestycjach. Z uwagi na dużo wyższe zadłużenie (niż przed pierwszą alokacją funduszy europejskich) trudniej będzie także pozyskiwać środki unijne (w sytuacji ograniczonej możliwości dofinansowania ze środków własnych).

II. WYDATKI

Tabela 45. Wydatki powiatu ogółem oraz w rozbiciu na najważniejsze działy (2010-2013)
w tys.zł

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Transport	24 224	11 511	7 873	5 698
Oświata	35 049	36 597	36 281	35 974
Ochrona zdrowia	2 531	4 915	3 810	2 802
Pomoc społeczna	13 676	14 357	14 930	15 843
Administracja	6 943	6 988	7 051	7 291
Bezpieczeństwo publiczne	3 822	4 101	3 533	3 950
Pozostałe	2 216	3 192	3 304	2 411
R A Z E M	88 461	81 661	76 782	73 969

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krotoszynie

Tabela nr 45 wskazuje wpływ unijnego dofinansowania na poziom wydatków. Inwestycje ze środków unijnych były realizowane zwłaszcza w pierwszych dwóch latach tego okresu i widać to w wydatkach na transport, a także na ochronę zdrowia. Wciąż stabilne (mimo znacznego spadku liczby uczniów) pozostają wydatki na oświatę, co oznacza znaczny

wzrost kosztów w przeliczeniu na 1 ucznia. Jak wspomniano wcześniej, jeśli w najbliższym czasie nie wzrośnie znacząco subwencja oświatowa, zagrożenie braku środków na oświatę będzie wymagało częściowej reorganizacji powiatowego systemu kształcenia (w tym bazy).

Zwraca uwagę rosnąca co roku wartość wydatków na pomoc społeczną. Poziom wydatków na administrację nie przekracza 10% wydatków budżetu ogółem, choć ich poziom może ulec zmianom wobec wymogów dotyczących zadań, dostosowania bazy lokalowej, ponadto niemała część wydatków powiatu dotyczy zadań zleconych. Niski poziom dotacji sprawia, iż powiat w celu wyjścia naprzeciw potrzebom mieszkańców, dofinansowuje te zadania z własnego budżetu (np. działalność powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności). Skutkuje to bądź przeznaczaniem mniejszych kwot na zadania własne, bądź zwiększaniem zadłużenia. Problem jest poważny i wymaga wprowadzenia rozwiązań, m.in. ustawowych.

Podsumowując tematykę wydatków można powiedzieć, iż zwłaszcza w zakresie wydatków majątkowych powiat pozostaje zależny od finansowego wsparcia ze źródeł zewnętrznych. Poziom i struktura dochodów powiatu powoduje, iż możliwości wzrostowe są niewielkie. Dlatego tak ważne staje się maksymalne wykorzystanie możliwości w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania, w tym środków unijnych.

III. SYTUACJA FINANSOWA POWIATU

Tabela nr 46 uwidacznia podstawowe wielkości finansowe w latach 2010-2013, takie jak dochody, wydatki, wynik finansowy, w tym tzw. wynik operacyjny, a także wielkość zadłużenia.

Tabela 46. Najważniejsze wskaźniki budżetu powiatu (lata 2010-13)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Dochody ogółem	77 859	79 888	78 853	77 350
w tym dochody bieżące	67 689	73 849	75 689	77 052
Wydatki ogółem	88 461	81 661	76 782	73 969
W tym wydatki bieżące	66 778	67 818	70 495	71 038
wydatki majątkowe	21 684	13 843	6 287	2 931
Wynik finansowy	-10 602	- 1 773	2 071	3 381
Wynik operacyjny	911	6 031	5 194	6 014
Zadłużenie na 31 grudnia	19 890	19 330	18 019	14 467

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krotoszynie

Dostrzec można poprawę sytuacji finansowej we wskazanym okresie. Świadczy o tym mniejsza wartość zadłużenia (o ponad 5 milionów złotych), a także istotny wzrost (od 2011 roku) nadwyżki operacyjnej, czyli różnicy między wielkością dochodów a wydatków bieżących. Wskaźnik tej jest niezwykle ważny, gdyż wyraża zdolność powiatu do spłaty zobowiązań i do zaciągania nowych. Przekłada się to oczywiście wprost na możliwości inwestycyjne. Postęp został dokonany, jednak przewidywane są trudności w najbliższych latach wobec przyczyn, o których wspomniano wcześniej (oświata, zadania zlecane).

Na kolejne lata spoglądać trzeba z umiarkowanym optymizmem. Wypracowana została solidna podstawa do korzystania ze środków unijnych, ale niezbędna będzie jednak restrukturyzacja pewnych obszarów funkcjonowania, aby zapewnić odpowiednią sytuację finansową budżetu powiatu.

2.6 Ocena warunków życia w powiecie – badania ankietowe

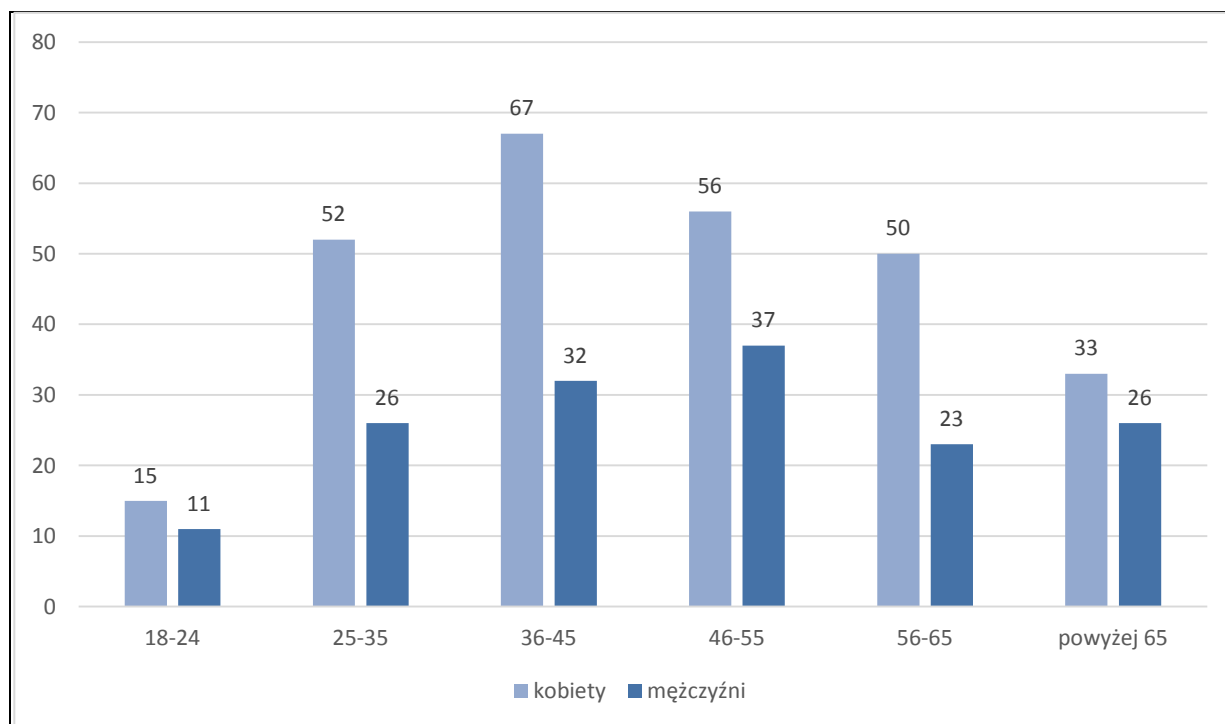
Podczas prac nad strategią rozwoju przeprowadzono badanie ankietowe, którego celem była identyfikacja przez mieszkańców powiatu warunków życia, wyzwań i priorytetowych zadań.

Metoda prowadzenia badania

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (z wykorzystaniem formularza ankietowego zamieszczonego na stronie internetowej starostwa), a także metodą PAPI, poprzez formularz dostępny w punkcie informacyjnym urzędu, innych instytucjach publicznych, na spotkaniach konsultacyjnych i zebraniach środowiskowych.

W badaniu uczestniczyło 428 respondentów (ankietę internetową wypełniło 91 osób, ankietę tradycyjną 337 osób). Ponad 23% odpowiedzi uzyskano od osób w wieku 36-45 lat, następnie od osób w wieku 45-55 oraz 25-35.

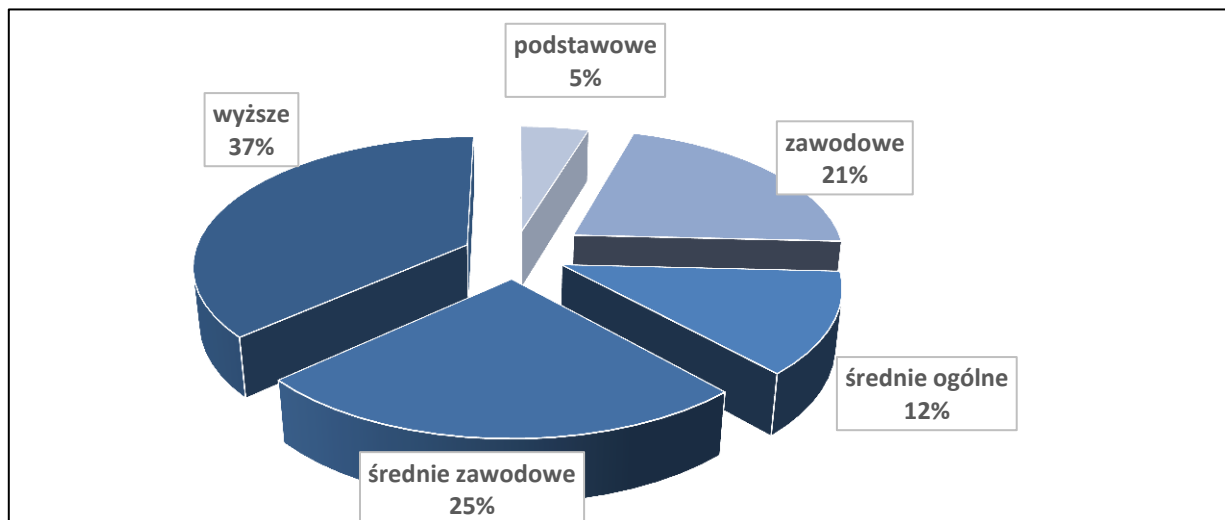
Wykres 47. Ankietowani według płci i wieku

Źródło: Dane starostwa powiatowego

Najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby ze średnim i wyższym wykształceniem (po 37% ogółu).

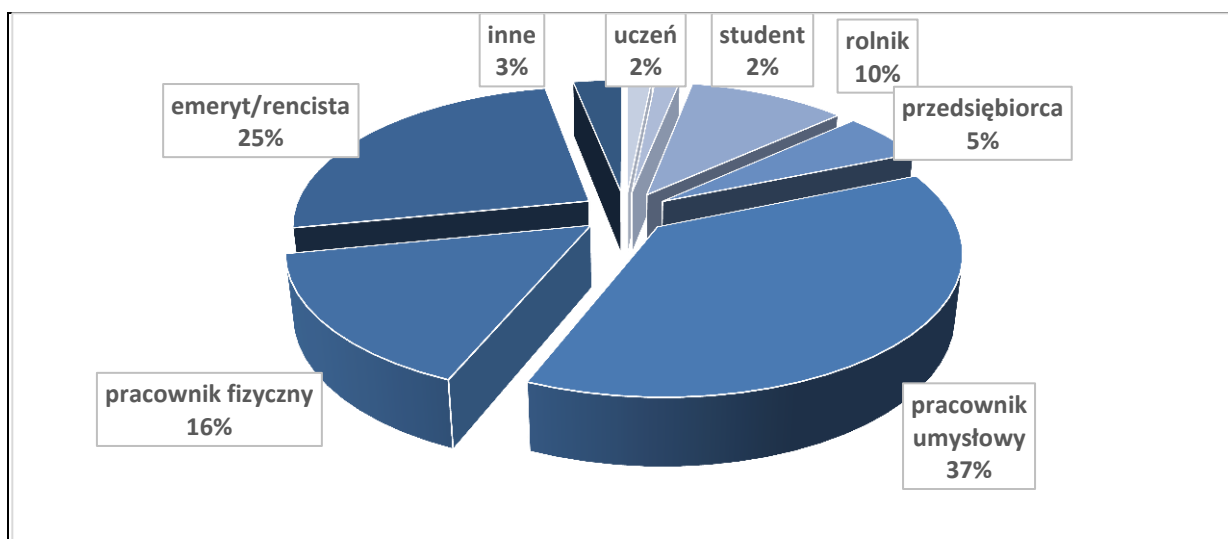
Wykres 48. Anketowani według poziomu wykształcenia

Źródło: Dane starostwa powiatowego

Pod względem statusu na rynku pracy najczęściej odpowiedzi otrzymano od pracowników umysłowych i fizycznych (53% ogółu ankiet), następnie od emerytów i rencistów (25%), rolników (10%) i przedsiębiorców (5%).

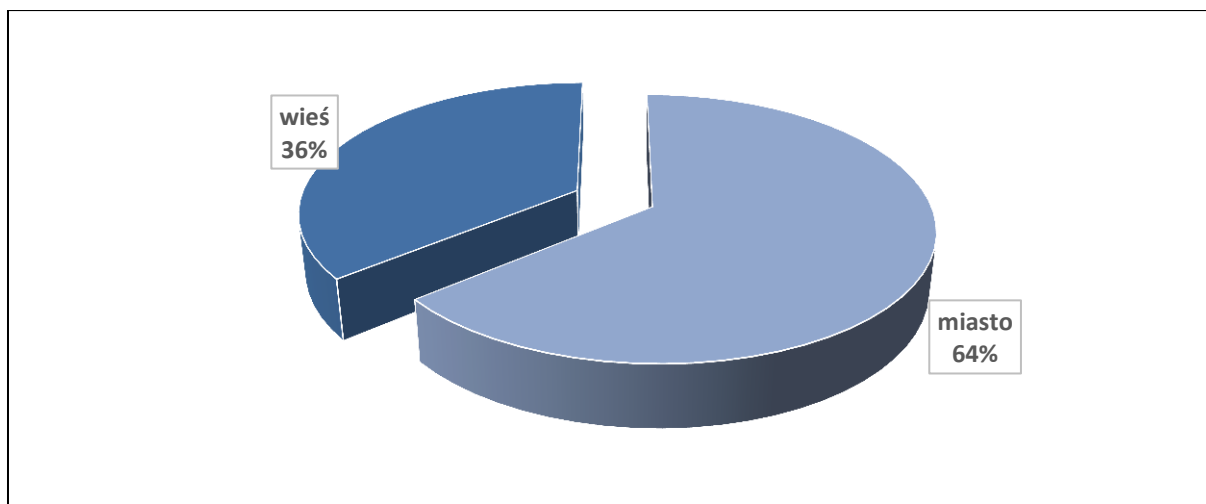
Wykres 49. Anketowani według grup zawodowych i społecznych

Źródło: Dane starostwa powiatowego

Ponad połowa (64%) osób uczestniczących w badaniu zamieszkuje obszar miejski. Widoczny jest znaczny odsetek z obszaru wiejskiego, do czego przyczyniło się m.in. wsparcie sołtysów i przedstawicieli samorządów wiejskich.

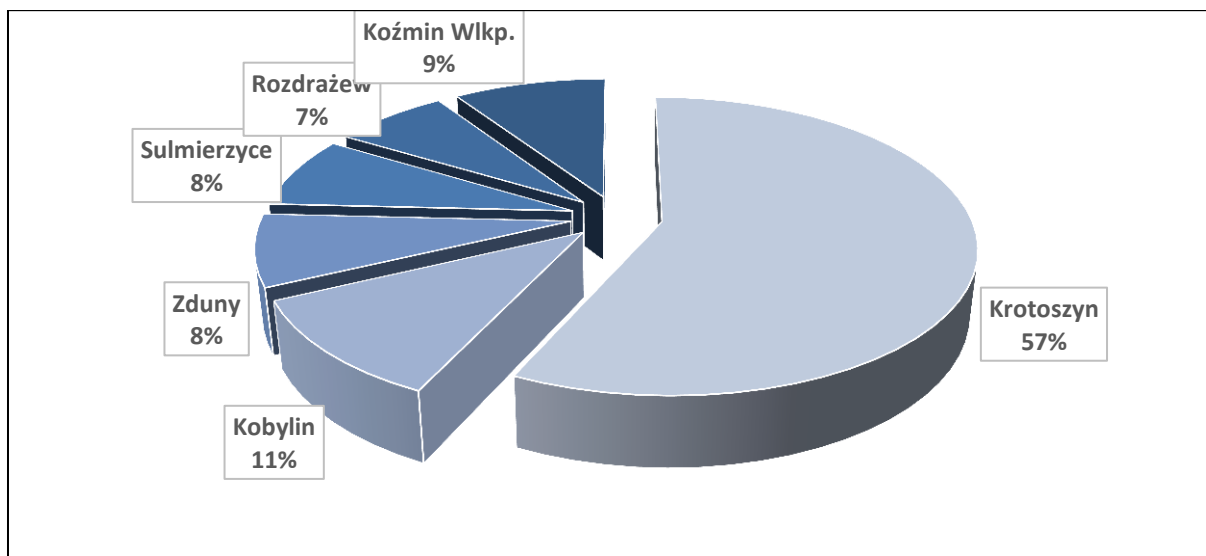
Wykres 50. Ankietowani według miejsca zamieszkania

Źródło: Dane starostwa powiatowego

Z uwagi na lokalizację, 57% respondentów mieszka na obszarze Krotoszyna, następane w rankingu gminy z powiatu krotoszyńskiego zamieszkuje po 7 – 11 % osób.

Wykres 51. Ankietowani w podziale na gminy

Źródło: Dane starostwa powiatowego

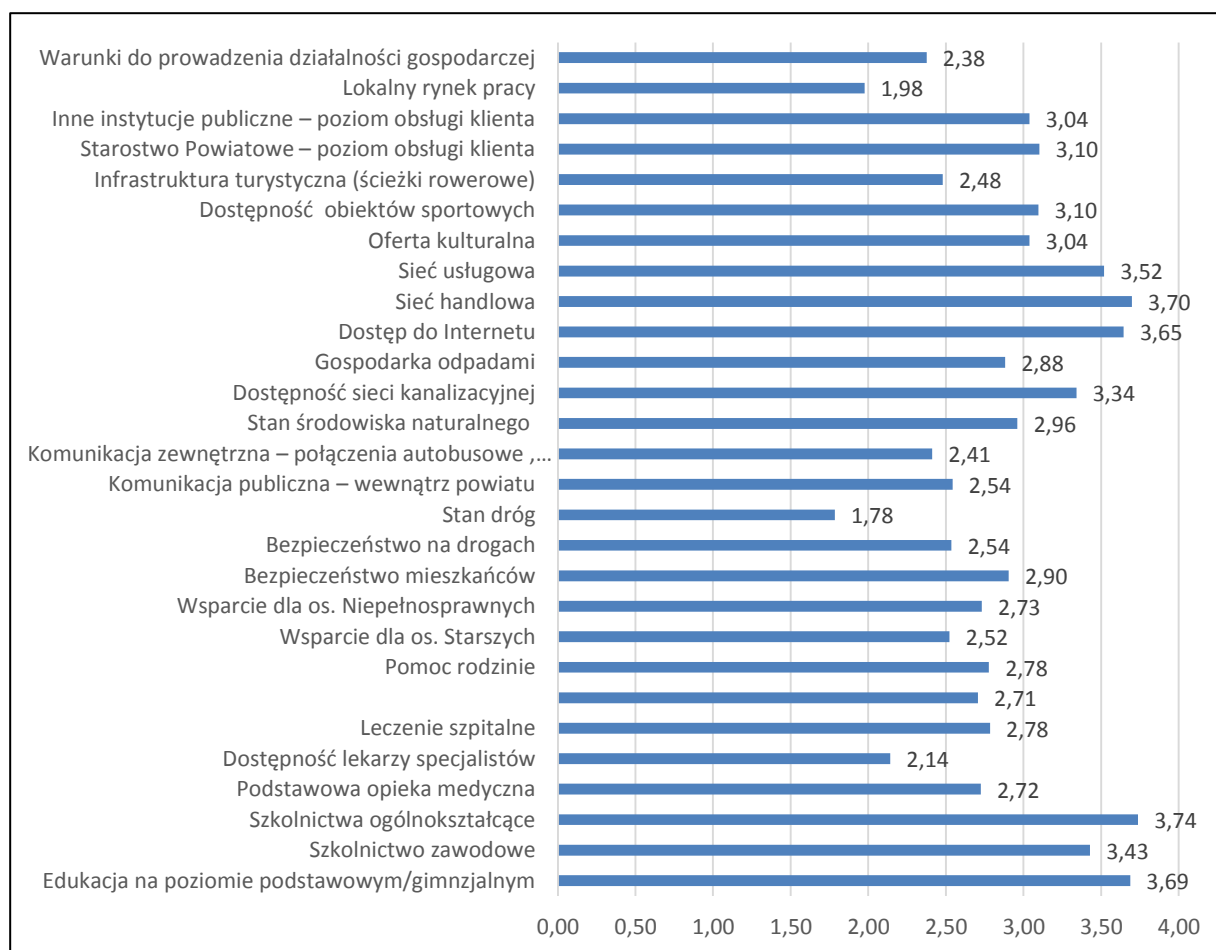

Wyniki badania ankietowego

Kwestionariusz ankietowy objął trzy elementy: ocenę warunków życia w powiecie, wskazanie wyzwań związanych z warunkami życia, określenie priorytetów z perspektywy respondentów. Jako opcje odpowiedzi zaproponowano obszary bezpośrednio lub pośrednio wynikające z kompetencji samorządu powiatowego.

Ankietowani najwyżej (wg skali: 5 – *bardzo dobrze*, 4 – *dobrze*, 3 – *dostatecznie*, 2 – *źle*, 1 – *bardzo źle*.) edukację (zarówno w szkołach powiatu jak i prowadzonych przez inne organy), dostępność do internetu czy też sieć placówek handlowo – usługowych. Najniższe oceny dotyczyły sieci dróg, sytuacji na rynku pracy oraz dostępności specjalistycznych porad medycznych.

Wykres 52. Średnia ocena warunków życia w powiecie krotoszyńskim w 28 obszarach

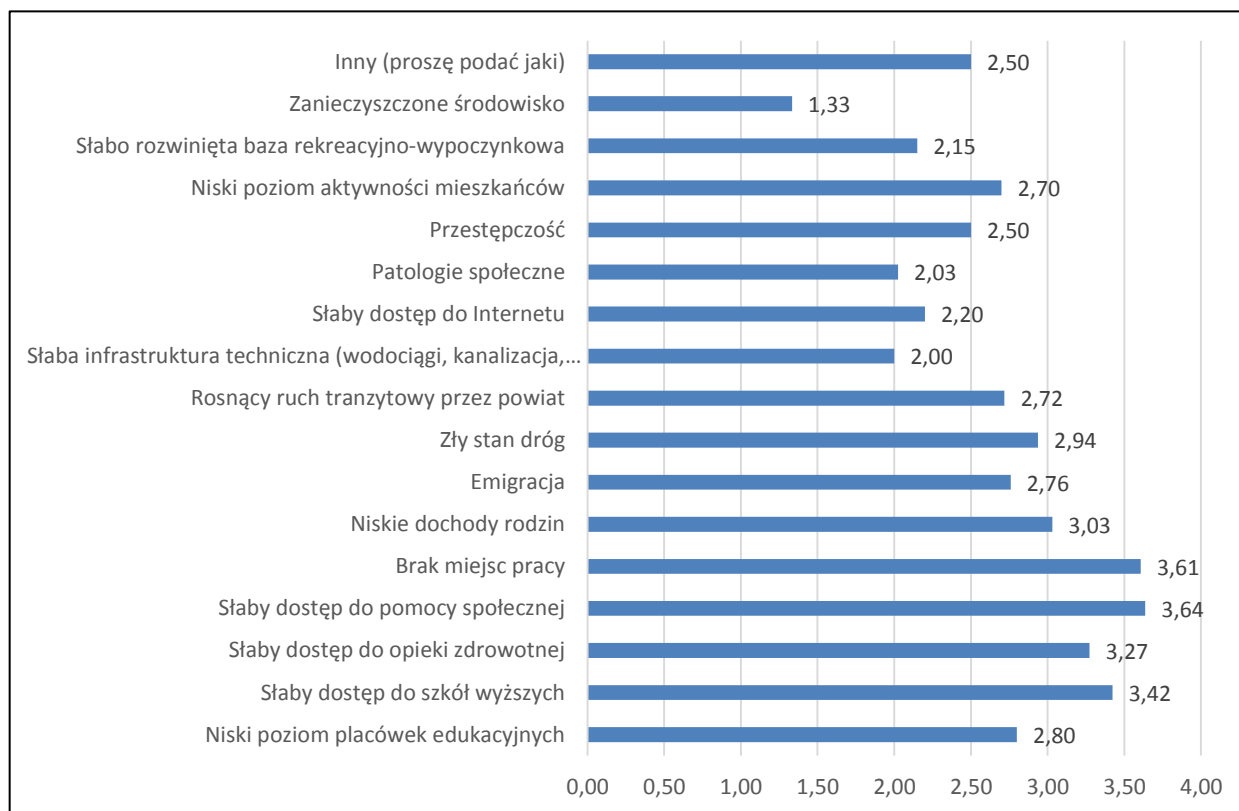

Źródło: badania własne

Ankietowanych poproszono, aby spośród 16 obszarów stanowiących wyzwania związane z warunkami życia wybrali 5 najistotniejszych, a następnie ocenili je od 1 do 5 według wagi problemu (5 – największy z wybranych, 1 – najmniej istotnych z wybranych). Respondenci wskazali, na dostępność pomocy społecznej i opieki zdrowotnej, a także do edukacji na poziomie wyższym. Wyróżniono także w szczególności kwestię stanu dróg oraz ruchu tranzytowego przez powiat.

Wykres 53. Największe problemy związane z warunkami życia w powiecie krotoszyńskim

Źródło: badania własne

Zaproponowano respondentom uszeregowanie 18 obszarów – zadań, stojących przed administracją powiatową wg. skali od 1 do 18 (*gdzie 1 - oznacza najważniejsze zadanie, 18 - najmniej istotne*). Wykaz zadań sformułowano na podstawie warsztatów radnych oraz kadry kierowniczej jednostek powiatowych. Na podstawie analizy SWOT w wiodących sferach uczestnicy warsztatów, w oparciu o swoją wiedzę oraz doświadczenie, a także katalog zadań wynikający z ustawy o samorządzie powiatowym, wskazali przykłady działań przyczyniających się do realizacji tych zadań.

Tabela 47. Priorytetowe zadania dla władz powiatu w opinii mieszkańców

1.	Remonty i budowa dróg
2.	Zwiększenie pomocy socjalnej dla niepełnosprawnych i najuboższych
3.	Zwiększenie pomocy dla rodzin wielodzietnych
4.	Wsparcie samozatrudnienia
5.	Modernizacja i rozbudowa obiektów służby zdrowia
6.	Budowa obwodnic miast na drogach krajowych
7.	Poszukiwanie inwestorów zewnętrznych
8.	Remonty i modernizacja bazy szkół
9.	Poprawa oferty edukacyjnej szkół
10.	Poprawa bezpieczeństwa publicznego
11.	Restrukturyzacja sieci szkół
12.	Opracowanie systemu wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców
13.	Działalność na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego
14.	Wsparcie dla organizacji pozarządowych
15.	Rozbudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
16.	Upowszechnienie dostępu do Internetu
17.	Rozszerzenie aktywności promocyjnej powiatu
18.	Cyfryzacja administracji powiatowej (usługi przez Internet, elektroniczny obieg dokumentów)

Źródło: badania własne

2.7 Analiza SWOT dla powiatu krotoszyńskiego

Analiza SWOT jest rodzajem analizy strategicznej umożliwiającej przeprowadzenie oceny potencjału powiatu. Ocenie poddane są zasoby wewnętrzne na tle uwarunkowań zewnętrznych jednostki, co oznacza, że analizie **silnych i słabych stron** towarzyszy ocena **szans i zagrożeń**.

Analiza SWOT dla powiatu to efekt analizy sytuacji powiatu w ramach następujących działań:

- warsztaty radnych oraz kadry kierowniczej jednostek, inspekcji, służb i straży;
- analiza zespołu projektowego ds. strategii w ramach proj. POKL 5.2.1.;
- konsultacje społeczne (spotkania, ankiety, wywiady);
- ocena ekspertów.

Analiza SWOT została przeprowadzona z uwzględnieniem następujących obszarów tematycznych :

1. Potencjał środowiskowo-przestrzenny
2. Potencjał społeczny
3. Potencjał gospodarczy
4. Potencjał instytucjonalny

ANALIZA SWOT :**I. Potencjał środowiskowy i przestrzenny:**

MOCNE STRONY:	SŁABE STRONY:
<ul style="list-style-type: none">- stabilne warunki klimatyczne;- istnienie obszarów o walorach turystyczno-krajoznawczych (park krajobrazowy, rezerваты przyrody – istnienie na terenie powiatu obszarów Natura 2000 ze szczególną ochroną dębu);- dobry stan parków miejskich;- dobrze rozwinięta sieć wodociągowa;- korzystne warunki meteorologiczne dla rozwoju energetyki wiatrowej;- natężenie promieniowania słonecznego zapewniającego ekonomiczne przetwarzanie w energię użyteczną;- brak zagrożenia powodziowego;- istnienie oczyszczalni ścieków- spójna sieć dróg lokalnych i regionalnych- sieć szlaków turystycznych do tur. pieszej i rowerowej.	<ul style="list-style-type: none">- słaby wskaźnik lesistości, wysoki wskaźnik użytków rolnych, nierównomierne położenie lasów;- wysoko rozwinięta gospodarka rolna wpływająca na zanieczyszczenie wód, erozję i zanieczyszczenie gleb, odwodnienie terenu, wyższe zużycie wody oraz (sezonowo) - zanieczyszczenie powietrza;- brak naturalnych zbiorników wodnych;- niedostateczny poziom skanalizowania gmin;- zły stan parków podworskich;- straty wody w sieciach;- brak środków - niedostateczna gospodarka melioracyjna;- brak zintegrowanego systemu zagospodarowania odpadów;- fragmentaryczność miejscowych planów przestrzennych;- duże zapotrzebowanie na ciepło w budynkach mieszkalnych i administracyjnych;- duże zapotrzebowanie na energię w zakładach produkcyjnych;- małe zużycie gazu w gospodarstwach domowych;- małe wykorzystanie alternatywnych źródeł energii;- przekroczenia stężenia norm jakości powietrza w miastach związane z natężeniem ruchu przy drogach krajowych;- źródła hałasu komunikacyjnego związane z eksploatacją dróg krajowych;- zły stan dróg spowodowany brakiem obwodnic oraz niedostosowaniem dróg do zwiększonego ruchu kołowego;- słaba nośność mostów i przepustów;- ograniczone środki finansowe na przebudowę i modernizację dróg;- ograniczenie usług przewozu w komunikacji kolejowej;

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">- dostępność zewnętrznych źródeł finansowania;- stworzenie kompleksowego systemu zagospodarowania odpadami;- inwestycje w kanalizację i gospodarkę wodno-ściekową;- realizacja energetycznych strategii niskoemisyjnych;- rosnące wykorzystanie alternatywnych źródeł energii (w tym wyk. biomasy w gospodarstwach);- poprawa infrastruktury drogowej;- poprawa jakości taboru miejskiego i międzygminnego;- rozwój sieci gazowej;- rozwój produkcji przemysłowej i rolnej opartej o technologie ekologiczne i innowacje w ochronie środowiska;- turystyczne wykorzystanie istniejących zasobów;- promocja oparta o walory historyczno-przyrodnicze.	<ul style="list-style-type: none">- brak ścieżek rowerowych i miejsc do rekreacji;- brak miejsc parkingowych. <ul style="list-style-type: none">- brak współpracy między samorządami w zakresie zastosowania ponadlokalnych rozwiązań zmierzających do poprawy stanu środowiska;- niska świadomość ekologiczna społeczności lokalnych oraz właścicieli przedsiębiorstw;- brak rozwiązań proceduralnych dla inwestycji w zakresie ochrony środowiska I gospodarki przestrzennej;- klęski żywiołowe;- protesty społeczne spowodowane inwestycjami energetycznymi (np. elektrownie wiatrowe).

II. Potencjał społeczny

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna;- wysokie kwalifikacje kadry pedagogicznej;- wysoki poziom kształcenia zawodowego;- dość wysoki poziom kształcenia ogólnego;- szeroka oferta szkolnictwa specjalnego;- istnienie szpitala powiatowego;- dobrze rozwinięta sieć placówek ochrony zdrowia;- sprawny system ratownictwa medycznego;- wykwalifikowana kadra medyczna;- szeroka działalność profilaktyczna w ochronie	<ul style="list-style-type: none">- rozproszenie i „zabytkowy” charakter bazy lokalowej szkół- mała liczba uczniów wybierająca przedmioty rozszerzone na egzaminach zewnętrznych- brak systemu wsparcia uczniów zdolnych- istnienie szkół o identycznych bądź zbliżonych profilach (typach?)- bariery architektoniczne w szkołach oraz innych budynkach administracji- brak integralnego systemu współpracy placówek

<p>zdrowia (instytucje, programy);</p> <ul style="list-style-type: none">- zintegrowany system wsparcia społecznego i pomocy rodzinie;- sieć placówek i instytucji oferujących szeroką gamę usług socjalnych;- wykwalifikowana kadra pracowników socjalnych;- aktywne i współdziałające organizacje pozarządowe realizujące szereg zadań publicznych;- rozwijająca się baza obiektów i usług rekreacyjno-wypoczynkowych;- tradycja społecznikowska i przedsiębiorcza Wielkopolan;- rozwinięty system doradztwa i aktywizacji dla osób bezrobotnych;- rozwinięta sieć placówek kulturalnych;- dość szeroka oferta wydarzeń kulturalnych;- aktywność organizacji sportowych;- wysokie poczucie stanu bezpieczeństwa wśród mieszkańców;- programy prewencyjne.	<p>edukacyjnych różnych szczebli;</p> <ul style="list-style-type: none">- rozdrobnienie bazy lokalowej szpitala;- brak środków na rozbudowę i modernizację szpitala;- brak należytego poziomu finansowania usług medycznych;- brak wystarczającej liczby lekarzy specjalistów;- brak całodobowej opieki psychiatrycznej;- brak oddziału geriatrycznego oraz placówki wyspecjalizowanej w leczeniu chorób wieku podeszłego;- wysoki stopień zachorowań na choroby cywilizacyjne (choroby układu krążenia, niektóre nowotwory);- rosnące koszty pomocy społecznej;- rosnące koszty walki z bezrobociem;- brak mieszkań komunalnych i socjalnych;- brak oferty rozwojowej dla mieszkańców wsi;- słaba sieć komunikacji publicznej – międzygminnej;- brak dużego obiektu sportowo-widowiskowego;- słaba sieć ścieżek rowerowych;- niedostateczna liczba przedszkoli i żłobków.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">- szeroka dostępność zewnętrznych źródeł finansowania (w tym UE) w sferze społecznej, edukacyjnej, zdrowotnej;- spodziewana restrukturyzacja szkół;- budowa powiatowego systemu wsparcia szkół i przedszkoli;- rozbudowa szpitala powiatowego;- poszerzenie oferty usług SPZOZ Krotoszyn;- systematycznie rosnąca świadomość społeczna w zakresie zachowań prozdrowotnych;- innowacyjne podejście do usług socjalnych (nowe formy – mieszkania chronione, specjalistyczne ośrodki wsparcia, podmioty ekonomii społecznej);- aktywizacja środowisk seniorskich;- wzrost zamożności społeczeństwa.	<ul style="list-style-type: none">- niepokojące zjawiska demograficzne (starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost);- zmniejszenie potencjału społecznego na skutek migracji osób w wieku produkcyjnym;- odpływ uczniów poza szkoły powiatu- niestabilność prawa oświatowego, brak skutecznych rozwiązań syst. oświaty;- brak sprawnego systemu finansowania. usług medycznych;- brak długoterminowej polityki państwa w zakresie organizacji ochrony zdrowia;- wzrost zachorowań na choroby cywilizacyjne;- obciążenie JST nadmierną ilością zadań w sferze socjalnej;- postawy roszczeniowe dot. usług socjalnych.

III. Potencjał gospodarczy

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- stosunkowo duża atrakcyjność inwestycyjna;- istnienie Podstrefy Wałbrzyskiej Strefy Ekonomicznej;- niskie koszty pracy;- wysokotowarowa produkcja rolna;- rozwinięte otoczenie rolnictwa;- istnienie lokalnych grup producenckich;- przyjazny klimat dla biznesu;- rozwinięty sektor MSP;- etos pracy w świadomości społecznej;- stosunkowo niski poziom bezrobocia;- stosunkowo duża odporność na czynniki zewnętrzne;- stosunkowo duże doświadczenie we współpracy z kapitałem zagranicznym.	<ul style="list-style-type: none">- zbyt mała liczba inwestorów zewnętrznych;- mała liczba podmiotów gospodarczych na tle województwa (29/35);- stosunkowo niskie, choć rosnące, dochody mieszkańców;- stosunkowo mała trwałość MSP;- mała innowacyjność przedsiębiorstw;- ograniczona oferta instrumentów finansowych;- oddalenie od ośrodków badawczych;- słaby dostęp do instytucji otoczenia biznesu;- ukryte bezrobocie na wsi;- deficyt pracowników o wysokich kwalifikacjach;- brak atrakcyjnych ofert pracy dla ludzi młodych;- mała mobilność zawodowa mieszkańców;- zły stan dróg;- ograniczony dostęp do infrastruktury społeczeństwa informacyjnego;- oddalenie od centrum ekonomiczno-naukowego regionu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">- dostępność źródeł finansowania zewnętrznego (w tym głównie UE);- rozwój partnerstwa p-p;- rosnąca przedsiębiorczość mieszkańców;- poprawa stanu infrastruktury;- wzrost gospodarczy;- innowacyjne rozwiązania w produkcji rolnej;- rozwój nowych branż na obsz. wiejskich – energetyka odnawialna, zdrowa żywność, agroturystyka.	<ul style="list-style-type: none">- słaba współpraca szkół z zakładami pracy w zakresie przygotowania kadr dla rynku pracy;- odpływ wykwalifikowanych kadr z rynku pracy;- starzenie się społeczeństwa (pogorszenie stanu zdrowia w grupie produkcyjnej);- marginalizacja rodzimych przedsiębiorstw;- niska elastyczność finansowa przedsiębiorstw;- niska aktywność zawodowa zwłaszcza mieszkańców obszarów wiejskich;- zły stan infrastruktury komunikacyjnej, środowiskowej, energetycznej;- erozja gleb, zła gospodarka wodna.

IV. Potencjał instytucjonalny

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- dobry poziom wykształcenia pracowników instytucji samorządowych;- dobra współpraca samorządów gminnych i powiatowego;- sprawny zintegrowany system odpowiadający za bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe- dobra współpraca samorządów z podmiotami odp. za bezpieczeństwo (komisja bezpieczeństwa, zespół zarz. kryzysowego, dofinansowanie remontów i zakupów wyposażenia);- wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego;- liczne programy prewencyjne;- wysoka skuteczność służb (policja, straż, służby sanit. Weterynaryjne, nadzór budowlany);- współpraca instytucji publ. i organizacji pozarządowych w sferach socjalnych:<ul style="list-style-type: none">- (Powiatowa Rada Zatrudnienia,- Rada Pożytku Publicznego,- Rada Społeczna SPZOZ).- duża liczba organizacji pozarządowych.	<ul style="list-style-type: none">- stosunkowo niski poziom wynagrodzenia pracowników instytucji powiatowych;- niski poziom cyfryzacji usług publicznych w samorządach;- niedostateczny poziom finansowania bieżącej działalności instytucji powiatowych;- brak zainteresowania pracą w instytucjach publicznych osób z wysokimi kwalifikacjami (specjalistów);- ograniczony dostęp do instytucji publicznych – adm. Państwa;- niekorzystny obraz instytucji publicznych w mediach;- negatywny stereotyp urzędnika;- niedostateczna promocja instytucji publicznych i dokonań powiatu;- stosunkowo wysokie zagrożenie wypadkami drogowymi i niektórymi zdarzeniami (np. zatrucia tlenkiem węgla).
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">- prowadzenie zintegrowanej polityki samorządów gminnych i powiatowego;- współpraca z powiatami ościennymi;- cyfryzacja usług publicznych;- możliwość dofinansowania ze źródeł zewnętrznych (w tym UE);- rosnące znaczenie partnerów społecznych (LGD, fora organizacji pozarządowych, org. Skupiające przedsiębiorców);- możliwości promocji powiatu.	<ul style="list-style-type: none">- likwidacja bądź marginalizacja powiatów;- marginalizacja południowej części regionu;- centralizacja zarządzania;- rosnąca biurokracja;- brak jasnych procedur, zmienność prawa;- niski udział mieszkańców w decyzjach publicznych;- malejące dochody mieszkańców (niskie dochody do budżetu);- niedostosowana do potrzeb powiatu dystrybucja środków UE;- brak dostatecznego dofinansowania inwestycji samorządowych w ramach programów krajowych (np. schetynówki);- nowe zagrożenia – patologie, klęski żywiołowe.

3. Wizja

Wizja jest wyobrażeniem docelowego stanu powiatu, jaki powinien zostać osiągnięty poprzez realizację zapisów dokumentu strategicznego. Wizja powinna uwzględniać i akcentować czynniki rozwojowe wyróżniające powiat, ale także oddawać indywidualne potrzeby i aspiracje mieszkańców obszaru. W wyniku prowadzonych analiz i dyskusji, zdecydowano, iż wizja powiatu w roku 2020 winna szczególnie odzwierciedlać osobiste i zawodowe potrzeby (w tym aspiracje) rozwojowe mieszkańców.

Wizja 2020...

...konkurencyjny, bezpieczny i otwarty Powiat Krotoszyński miejscem, w którym wszyscy mieszkańcy znajdują dogodne warunki do rozwoju osobistego i zawodowego.

4. Misja samorządu powiatowego

Misja pokazuje sens działań wykonawców strategii. Określa najistotniejszą rolę podmiotu strategii, a więc samorządu powiatowego, w jego dążeniu do realizacji celów. W osiągnięciu obrazu, jaki nakreśliła Wizja 2020 potrzebne jest współdziałanie wielu podmiotów, osób, instytucji. W wielu przypadkach samorząd powiatowy może inspirować i integrować te działania.

Misja samorządu powiatowego:

Sprawnie, partnersko, z troską o potrzeby społeczności podejmować i koordynować działania rozwojowe na rzecz wzrostu konkurencyjności powiatu i poprawy warunków życia mieszkańców.

5. Cele

Wybór celów wynika ze zdiagnozowanych potrzeb i przeanalizowanych problemów występujących w powiecie krotoszyńskim, przy jednoczesnym uwzględnieniu realnych kompetencji samorządu powiatowego.

Przy opracowaniu celów uwzględniono ich spójność z zapisami dokumentów strategicznych na poziomach – krajowym i regionalnym, a także zadbano o realność celów w aspekcie członkostwa polski w Unii Europejskiej i wynikających z tego faktu zobowiązań oraz ram prawnych. Najistotniejszym dokumentem zewnętrznym, jaki uwzględniano się przy redagowaniu celów, jest Zaktualizowana Strategia Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020”, gdyż nakreśla ona w sposób najistotniejszy politykę rozwojową regionu. Niemniej priorytetem dla samorządu powiatowego są potrzeby i oczekiwania jego mieszkańców. Zarządzanie rozwojem w powiecie nie może więc być zdeterminowane tylko polityką regionalną, krajową czy unijną.

Przy konstruowaniu celów wykorzystano hierarchiczny schemat opierający się na nakreśleniu *celu*, rozwijających go *celach strategicznych* i przyporządkowanych im *celach operacyjnych*. Układ celów strategicznych uwzględnia wykonaną uprzednią ocenę i analizę. Wzorem strategii regionalnej, poszczególnym celom strategicznym przypisano najistotniejsze obszary interwencji. Ich realizacja w wielu przypadkach będzie uwzględniona (lub już jest uwzględniona) w sektorowych dokumentach programowych powiatu.

Cel generalny:

Wzmocnienie potencjału powiatu na rzecz poprawy warunków życia, rozwoju osobistego i zawodowego mieszkańców

Cel strategiczny I: Zwiększenie potencjału społecznego powiatu

Cel operacyjny 1.1. Poprawa jakości systemu nauczania

- dopasowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- wzmocnienie systemu kształcenia ogólnego poprzez poprawę jakości;
- poprawa bazy i koncentracja szkolnictwa.

Cel operacyjny 1.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i wzrost jakości usług medycznych

- rozwój szpitala I stopnia w Krotoszynie;
- zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług medycznych;
- zapewnienie dostępności do systemu ratownictwa medycznego;
- promocja zdrowego stylu życia.

Cel operacyjny 1.3. Zmniejszenie negatywnych skutków problemów społecznych

- wzmocnienie potencjału rozwojowego rodziny;
- przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym;
- wsparcie dla osób niepełnosprawnych i dla ich otoczenia;
- ograniczenie skali wykluczenia społecznego i patologii społecznych.

Cel strategiczny II: Zrównoważone wykorzystanie potencjału przestrzennego, w tym środowiska

Cel operacyjny 2.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego

- ochrona zasobów naturalnych;
- ekologiczny rozwój gospodarki komunalnej;
- racjonalizacja wykorzystania energii z zastosowaniem alternatywnych źródeł energii;
- poprawa stosunków wodnych i zapobieganie erozji gleb poprzez budowę zbiorników (mała retencja)
- synergia przemysłu i rolnictwa ze środowiskiem naturalnym;
- promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców.

Cel operacyjny 2.2. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej w powiecie w odniesieniu do regionalnego i krajowego układu drogowego

- ograniczenie degradacji obszarów miejskich i poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę tranzytowego odcinka drogi krajowej nr 15;
- udrożnienie ruchu kołowego w mieście powiatowym poprzez budowę obwodnicy Krotoszyna w ciągu drogi krajowej nr 36 ;
- zwiększenie bezpieczeństwa i możliwości rekreacyjnych dla mieszkańców poprzez budowę sieci ścieżek rowerowych w powiecie krotoszyńskim;
- poprawa jakości stanu dróg powiatowych;
- poprawa dostępności komunikacyjnej mieszkańców powiatu do ośrodków regionalnych i ponadregionalnych.

Cel operacyjny 2.3. Podniesienie poziomu atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu

- poprawa infrastruktury rekreacyjnej na rzecz wykorzystania czasu wolnego mieszkańców powiatu;
- wsparcie rozwoju turystyki weekendowej i biznesowej;
- budowa całorocznego kompleksu sportowo-rekreacyjnego;
- ochrona dziedzictwa narodowego poprzez zaplanowane i zintegrowane działania;
- poprawa wizerunku powiatu poprzez promocję tradycji regionalnych i walorów naturalnych.

Cel strategiczny III : Wzmocnienie potencjału powiatu poprzez dobre zarządzanie i partycypację obywatelską

Cel operacyjny 3.1. Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez administrację powiatową:

- wprowadzenie i rozwój elektronicznego obiegu dokumentów;
- udostępnienie e- usług z katalogu usług publicznych;
- cyfryzacja zasobów geodezyjnych i gospodarki nieruchomościami;
- integracja systemu obsługi mieszkańca w instytucjach samorządowych na terenie powiatu;
- poprawa poziomu obsługi klienta instytucji powiatowych.

Cel operacyjny 3.2. Wzmocnienie systemu bezpieczeństwa publicznego i porządku w powiecie

- wzrost sprawności systemu zarządzania kryzysowego;
- ograniczenie zagrożeń życia i zdrowia dla mieszkańców powiatu;
- ograniczenie zagrożeń komunikacyjnych, pożarowych i wynikających z innych zdarzeń losowych;
- ograniczenie zagrożeń dla obywateli powiatu w zakresie mienia, bezpieczeństwa osobistego, praw konsumenta i innych problemów.

Cel operacyjny 3.3. Budowa społeczeństwa obywatelskiego

- zwiększenie roli organizacji pozarządowych w wykonywaniu zadań publicznych;
- wzrost partycypacji społeczeństwa w decyzjach publicznych;
- wzrost aktywności obywatelskiej w zakresie działań profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i życia mieszkańców.

Cel strategiczny IV: Zwiększenie potencjału ekonomicznego powiatu

Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie warunków rozwoju gospodarki lokalnej:

- poprawa infrastruktury technicznej;
- uproszczenie procedur administracyjnych;
- rozwój otoczenia biznesu;
- wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich;
- rozwój finansowego wsparcia dla przedsiębiorstw.

Cel operacyjny 4.2. Rozwój rynku pracy:

- wzrost zawodowych kompetencji mieszkańców poprzez kształcenie ustawiczne;
- wykorzystanie osób powyżej 50. roku życia na rynku pracy;
- aktywizacja na rynku pracy osób wykluczonych, w tym zagrożonych trwałym bezrobociem;
- aktywizacja zawodowa osób podejmujących opiekę nad osobami zależnymi;
- rozwój doradztwa personalnego dla przedsiębiorstw.

Cel operacyjny 4.3. Promocja lokalnej gospodarki:

- promowanie przedsiębiorczych postaw mieszkańców;
- promowanie lokalnych marek;
- stworzenie zintegrowanej oferty inwestycyjnej dla powiatu;
- doradztwo w zakresie pozyskiwania dotacji i grantów oraz innych instrumentów finansowania zewnętrznego;
- promocja środowiska gospodarczego poprzez organizację wydarzeń i podejmowanie inicjatyw propagujących ofertę lokalnej przedsiębiorczości.

6. System realizacji strategii

6.1 Zarządzanie

Zarządzanie Strategią Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego, jako fundamentalnym dokumentem prowadzenia polityki rozwoju, powinno spoczywać na organach powiatu. Do Rady Powiatu należy uchwalenie strategii, a także przyjmowanie corocznych raportów z postępów we wdrażaniu zapisów dokumentu oraz dokonywanie jego aktualizacji. Na Zarządzie Powiatu spoczywa odpowiedzialność za wdrażanie i monitorowanie realizacji strategii w oparciu o roczny raport przedstawiany przez zespół ds. monitorowania strategii.

6.2 Wdrożenie

Za wdrożenie zapisów strategii, a więc realizację celów, odpowiedzialny jest Zarząd Powiatu. Każdy obszar problemowy strategii ujęty w celach operacyjnych powinien być przypisany odpowiedniej jednostce, wydziałowi starostwa, bądź innej instytucji wypełniającej zadania publiczne będące w kompetencjach powiatu.

Wiele działań realizujących cele jest - bądź będzie uszczegółowione w programach lub innych dokumentach sektorowych. Mogą też stać się przedmiotem konkretnych projektów. Jest to szczególnie wskazane w przypadku pojawienia się możliwości finansowania ze źródeł własnych budżetu lub źródeł zewnętrznych.

Należy corocznie weryfikować możliwość realizacji zapisanych działań. Weryfikacji dokonują odpowiedzialne jednostki, a koordynuje je Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego. W realizacji strategii należy – jeżeli to możliwe – oprzeć się na współpracy międzysektorowej, a więc współdziałać nie tylko z partnerami z innych samorządów (gminnymi, powiatowymi czy wojewódzkim), ale także możliwe szeroko włączyć organizacje pozarządowe oraz grupy interesów społecznych i partnerów gospodarczych.

6.3 Monitorowanie

Za monitorowanie strategii odpowiedzialność spoczywa na Zarządzie Powiatu, jako na organie wykonawczym. Coroczny monitoring powinien opierać się na systemie realizacji zadań i ocenie wartości uzyskiwanych wskaźników. Powiat Krotoszyński posiada wprowadzony Zarządzeniem Starosty Krotoszyńskiego nr 6 /12 z dn. 29.02. 2012r. Regulamin prowadzenia monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu. Winien on być niezwłocznie zweryfikowany i zaktualizowany pod potrzeby nowej strategii.

6.4 Finansowanie strategii

Wdrażanie strategii będzie finansowane ze środków budżetowych powiatu, środków budżetowych partnerów samorządowych, społecznych i gospodarczych – jeżeli tak stanowić będą projekty strategii. Bardzo istotnym źródłem finansowania przedsięwzięć w sferze społecznej, ochrony środowiska w sferze ekonomicznej i przestrzennej będą Fundusze Europejskie w ramach perspektywy 2014 – 2020. Zarówno zapisy Umowy Partnerstwa, a co za tym idzie dokumenty krajowe akcentują oparcie rozwoju na dalszym zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, poprawie spójności społecznej i terytorialnej i podnoszeniu sprawności i efektywności państwa.

Wykorzystane materiały:

Przy opracowywaniu niniejszego dokumentu wykorzystano następujące materiały źródłowe:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Zaktualizowana Strategia Województwa Wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020;
- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku;
- Strategia Promocji Gospodarczej Województwa Wielkopolskiego na lata 2010-2020;
- Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2010-2010;
- Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Wielkopolskim 2007-2013;
- Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych;
- Publikacje GUS Poznań:
- Województwo Wielkopolskie 2013r. – Podregiony – Powiaty – Gminy;
- Warunki życia ludności w Województwie Wielkopolskim w 2012r.;
- Rolnictwo w Województwie Wielkopolskim w 2012r.;
- Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej Województwa Wielkopolskiego w grudniu 2013r.;
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego 2005 – 2013;
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2005-2014;
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2008 – 2020;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Krotoszyńskim na lata 2013-2020;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019;
- Strategia Sektorowa Opieki Zdrowotnej Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2003 – 2006 i główne kierunki działań na lata 2007 – 2013;
- Plan rozwoju sieci dróg powiatowych na terenie Powiatu Krotoszyńskiego w latach 2014-2020;
- Coroczne sprawozdania z działalności wydziałów Starostwa Powiatowego, powiatowych jednostek organizacyjnych oraz służb, inspekcji i straży (lata 2009-2013).

Statystyki zawarte w diagnozie w przeważającej części ukazują stan z l. 2009 - 2013. W przypadku braku danych – uwzględniono ostatnie dostępne lata.

Spis rysunków, tabel i wykresów:

Spis rysunków:

Rysunek 1. Lokalizacja powiatu krotoszyńskiego;

Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu krotoszyńskiego;

Rysunek 3. Zintegrowany system pomocy społecznej w powiecie krotoszyńskim;

Rysunek 4. Struktura Organizacyjna Starostwa Powiatowego w Krotoszynie.

Spis tabel:

Tabela 1. Harmonogram prac nad dokumentem strategicznym pn. Strategia Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2014 – 2020;

Tabela 2. Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego;

Tabela 3. Liczba ludności mieszkańców gmin w powiecie krotoszyńskim;

Tabela 4. Liczba małżeństw, rozwodów i separacji w powiecie krotoszyńskim na tle województwa wielkopolskiego w latach 2008-2012;

Tabela 5. Szkoły i placówki prowadzone przez Powiat Krotoszyński - rok szkolny 2013/14;

Tabela 6. Liczba nauczycieli w poszczególnych jednostkach w przeliczeniu na etaty wg stopni awansu zawodowego – stan na 30.09.2013r.;

Tabela 7. Zdawalność i wybieralność (%) egzaminów dodatkowych na poziomie rozszerzonym, część pisemna;

Tabela 8. Zdawalność egzaminu zawodowego – sesja letnia w 2013r.;

Tabela 9. Lekarze specjaliści pracujący w powiecie krotoszyńskim w 2012r. (wszystkie placówki);

Tabela 10. Opieka zdrowotna - powiat krotoszyński (P) na tle województwa (W);

Tabela 11. Opieka zdrowotna – liczba placówek ochrony zdrowia w powiecie na tle województwa i subregionu;

Tabela 12. Choroby układu krążenia i nowotwory jako przyczyny zgonów - wskaźnik procentowy;

Tabela 13. Świadczenia udzielone w gminach powiatu krotoszyńskiego w roku 2012;

Tabela 14. Rozmowy i konsultacje związane z problemem alkoholowym przeprowadzone w 2012 r.;

Tabela 15. Liczba rodzin zastępczych w latach 2008 – 2012;

Tabela 16. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie powiatu krotoszyńskiego w latach 2008 – 2012 (stan na 31.12.);

Tabela 17. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2008 – 2012;

Tabela 18. Grupy bezrobotnych szczególnie zagrożone brakiem zatrudnienia;

Tabela 19. Bezrobocie wśród osób młodych w latach 2011-13;

Tabela 20. Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w powiecie krotoszyńskim w latach 2008 – 2012 – najważniejsze kategorie;

Tabela 21. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w powiecie krotoszyńskim w latach 2008 – 2012 na tle województwa (w %). P – powiat, W – województwo;

Tabela 22. Liczba postępowań przygotowawczych w 7 wybranych kategoriach przestępstw;

Tabela 23. Stan zagrożenia wypadkami i kolizjami drogowymi na drogach podległych służbowemu nadzorowi poszczególnych jednostek policji wchodzących w struktury KPP Krotoszyn;

Tabela 24. Liczba zabitych i rannych w wyniku zdarzeń drogowych zaistniałych w rejonach poszczególnych jednostek policji;

Tabela 25. Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w r. 2012;

Tabela 26. Obiekty sportowe na terenie powiatu;

Tabela 27. Liczba organizacji pozarządowych w powiecie krotoszyńskim;

Tabela 28. Liczba złożonych ofert na zadania publiczne realizowane przez powiat przy współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach otwartego konkursu ofert oraz w trybie uproszczonym w poszczególnych latach;

Tabela 29. Środki budżetowe przekazane przez Radę Powiatu na wsparcie zadań realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach otwartego konkursu ofert;

Tabela 30. Sieć drogowa na terenie powiatu krotoszyńskiego;

Tabela 31. Środki budżetu powiatu na realizację zadań drogowych w latach 2007-13;

Tabela 32. Średni dobowy ruch pojazdów na drogach krajowych przebiegających przez powiat (rok 2010);

Tabela 33. Pojazdy nowe zakupione w kraju (sztuki);

Tabela 34. Bezrobotni według zawodów – najczęściej występujące zawody wśród bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim (stan na 31.12.2013r.);

Tabela 35. Najczęściej występujące zawody w grupie bezrobotnych;

Tabela 36. Dominujące liczebnie zawody, którymi legitymują się długotrwale bezrobotni w powiecie (stan na 31.12.2013r.);

Tabela 37. Zapotrzebowanie na pracowników – oferty pracy zgłoszone do PUP Krotoszyn w roku 2013;

Tabela 38. Zawody deficytowe w powiecie krotoszyńskim w 2013r.;

Tabela 39. Zawody nadwyżkowe w powiecie krotoszyńskim w 2013r.;

Tabela 40. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podziale na branże (2012r.);

Tabela 41. Liczba gospodarstw rolnych w powiecie krotoszyńskim (2013r.);

Tabela 42. Wielkość gospodarstw rolnych w powiecie krotoszyńskim (2013r.);

Tabela 43. Obsada zwierząt gospodarskich w powiecie (bydło, trzoda, owce) na 100 ha (2013r.);

Tabela 44. Dochody powiatu ogółem oraz w rozbięciu na najważniejsze źródła w tys. zł (2010 - 2013);

Tabela 45. Wydatki powiatu ogółem oraz w rozbięciu na najważniejsze działy (2010-2013) w tys. zł;

Tabela 46. Najważniejsze wskaźniki budżetu powiatu (lata 2010-13);

Tabela 47. Priorytetowe zadania dla władz powiatu w opinii mieszkańców;

Spis wykresów:

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu krotoszyńskiego w latach 2009 – 2013;

Wykres 2. Liczba mieszkańców poszczególnych gmin powiatu w latach 2009 – 2013;

Wykres 3. Ludność powiatu krotoszyńskiego wg wieku w latach 2008 – 2012;

Wykres 4. Liczba małżeństw, rozwodów i separacji w powiecie krotoszyńskim w latach 2008 - 2012;

Wykres 5. Ruch naturalny ludności w powiecie krotoszyńskim w latach 2008 – 2012;

Wykres 6. Przyrost naturalny w powiecie - na 1000 mieszkańców (w latach 2008 – 2012;)

Wykres 7. Liczba mieszkańców powiatu krotoszyńskiego wg poziomu wykształcenia w roku 2011 (w tys.;)

Wykres 8. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży, w szkołach dla dorosłych oraz w szkołach specjalnych;

Wykres 9. Liczba uczniów w szkołach powiatu ogółem;

Wykres 10. Liczba uczniów w poszczególnych typach szkół ponadgimnazjalnych ogólnodostępnych w latach 2008/2009 - 2013/2014;

Wykres 11. Zabiegi operacyjne w latach 1999-2012;

Wykres 12. Liczby hospitalizacji w latach 2005 – 2012;

Wykres 13. Średnia długość hospitalizacji w latach 2005 – 2012;

Wykres 14. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w powiecie krotoszyńskim ze względu na miejsce zamieszkania w roku 2012;

Wykres 15. Liczba spraw dotyczących przemocy;

Wykres 16. Porady udzielone osobom z problem nadużywania substancji psychoaktywnych;

Wykres 17. Liczba orzeczeń wydanych w roku 2012 wg płci osobom powyżej 16 roku życia;

Wykres 18. Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej w latach 2007 – 2011;

Wykres 19. Stopa bezrobocia w (%) oraz liczba bezrobotnych w latach 2009 – 2013;

Wykres 20. Bezrobotni 50+ w latach 2009-2013;

Wykres 21. Przestępstwa w powiecie krotoszyńskim w latach 2008 – 2012;

Wykres 22. Wykrywalność sprawców przestępstw w powiecie krotoszyńskim na tle województwa w latach 2008 – 2012 (w %);

Wykres 23. Wypadki drogowe w powiecie krotoszyńskim w latach 2008 – 2012;

Wykres 24. Liczba zabitych w wypadkach w latach 2008 – 2012;

Wykres 25. Liczba rannych w wypadkach w latach 2008 – 2012;

Wykres 26. Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej w latach 2009 – 2013;

Wykres 27. Wykorzystanie miejsc noclegowych 2012 (Wielkopolska, subregion kaliski, powiat krotoszyński);

Wykres 28. Turyści zagraniczni nocujący w powiecie krotoszyńskim w latach 2008-2012;

Wykres 29. Wskaźniki czytelnictwa w powiecie krotoszyńskim w 2012 r.;

Wykres 30. Liczba pojazdów zarejestrowanych w Starostwie Powiatowym w latach 2009 - 2013;

Wykres 31. Budynki mieszkalne w powiecie krotoszyńskim (2012r.);

Wykres 32. Zasoby mieszkaniowe w powiecie i gminach – mieszkania na 1 tys. mieszkańców (2012r.);

Wykres 33. Wyposażenie mieszkań w podstawowe instalacje w r. 2012 (z podziałem na miasto i wieś);

Wykres 34. Długość sieci wodociągowej w powiecie w latach 2008-2012;

Wykres 35. Długość sieci kanalizacyjnej w powiecie krotoszyńskim w latach 2008-12;

Wykres 36. Sprzedaż energii cieplnej w powiecie krotoszyńskim w latach 2008-2012;

Wykres 37. Odbiorcy sieci gazowej w powiecie (mieszkania) – 2012r.;

Wykres 38. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie krotoszyńskim w latach 2008- 2012 (na tle województwa i subregionu kaliskiego);

Wykres 39. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w powiecie krotoszyńskim (2012r.);

Wykres 40. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w powiecie pod względem wielkości (2012r.);

Wykres 41. Powierzchnia zasiewów w powiecie wg. grup ziemiopłodów;

Wykres 42. Gospodarstwa indywidualne w powiecie wg. źródła dochodu (podane źródło stanowi ponad 50% dochodu gospodarstwa domowego);

Wykres 43. Struktura zatrudnienia w starostwie ze względu na płeć (2013r.);

Wykres 44. Struktura zatrudnienia w starostwie ze względu na staż pracy;

Wykres 45. Struktura zatrudnienia w starostwie ze względu na wykształcenie;

Wykres 46. Struktura zatrudnienia w starostwie ze względu na wiek;

Wykres 47. Ankietowani według płci i wieku;

Wykres 48. Ankietowani według poziomu wykształcenia;

Wykres 49. Ankietowani według grup zawodowych i społecznych;

Wykres 50. Ankietowani według miejsca zamieszkania;

Wykres 51. Ankietowani w podziale na gminy;

Wykres 52. Średnia ocena warunków życia w powiecie krotoszyńskim w 28 obszarach;

Wykres 53. Największe problemy związane z warunkami życia w powiecie krotoszyńskim.

Użyte skróty:

GUS – Główny Urząd Statystyczny

KPP Krotoszyn – Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie

KPPSP Krotoszyn – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krotoszynie

PCPR Krotoszyn – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie

PUP Krotoszyn – Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie

PZD Krotoszyn – Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie

SP Krotoszyn – Starostwo Powiatowe w Krotoszynie

SPZOZ Krotoszyn – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie